Revistă de analiză şi informaţie culturală

Asociaţia oamenilor de ştiinţă şi artă ECOSTAR 21

CULTURA Vâlceană

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul IX • Nr. 140 • noiembrie 2017 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

CUPRINS:

- **HOREZU ÎNFRĂŢIT CU HOTIN, PRIN CERNĂUŢI!**
  Petre CICHIRDAN.....pag.1
- **FESTIVALUL NAŢIONAL DE SATIRĂ ŞI UMOR „POVESTEA VORBII“ EVENIMENT UMORISTIC VÂLCEAN**
  Ion MICUŢ.....pag.2
- **VOINEASA FESTIVALUL MUNTELUI**
  Csaky E POE.....pag.3
- **DUMITRU ONIGA: „FIORDURI“**
  s-p cickirdan.....pag.4
- **CELE TREI „EVENIMENTE“ NEPLĂCUTE ALE CĂLIMĂNEŞTIULUI**
  Gheorghe MĂMULARU.....pag.5
- **UN SAVANT ROMÂN ÎN DIASPORA: PROF. UNIV. DR. IOAN V. DURĂ**
  Simion PETRE.....pag.5
- **RECVIEM PENTRU UN SCRIITOR-VASILE GAVRILESCU (1937-2011)**
  Ligia Zapraţan Nicolescu.....pag.6
- **„ŢARA FAGILOR“, NR. XXVI, 2017: ALMANAH CULTURAL-LITERAR**
  S-P CICHIRDAN.....pag.8
- **„PIATRA A DAT LUMINĂ“**
  Ilie GORJAN.....pag.9
- **INVENTICA**
  Comunicat de presă.....pag.10
- **UNDELE GRAVITAŢIONALE - ÎNCEPUTUL EREI MULTIMESAGERE ÎN ASTRONOMIE**
  Adam JINARU.....pag.10
- **SFÂNTUL GRIGORIE DECAPOLITUL, APĂRĂTOR AL SFINTELOR ICOANE**
  Arhim. Veniamin MICLE.....pag.11
- **ÎNTÂMPLĂRI POST-REVOLUŢIONARE: APUCĂTURI VECHI LA VREMURI NOI**
  Marian PĂTRAŞCU.....pag.12
- **SFÂNTUL CUVIOS IOAN IACOB DE LA NEAMŢ LA MĂNĂSTIREA TURNU, VÂLCEA**
  Nicolae MOGA.....pag.13
- **RĂSUCIRI**
  Nicolae TOŞU.....pag.14
- **EVENIMENT EDITORIAL LA LSR-FILIALA VÂLCEA**
  Constantin MĂNESCU - HUREZI.....pag.15
- **RADU ROPOTAN ŞI TRAIAN ICHIM, CONCERT DE NEUITAT LA FILARMONICA VÂLCEANĂ**
  p cickirdan.....pag.16

HOREZU ÎNFRĂȚIT CU HOTIN, PRIN CERNĂUȚI!

Petre CICHIRDAN

19-22 noiembrie 2017. O dată pe care cu greu o vom uita, mai ales că prin ea se continuă o reală creare de memorie începută în martie-aprilie 1944, se continuă în noiembrie 2016 și, numai într-un an, iată, în noiembrie 2017 se împlinește ceea ce am început în aprilie 2017, contrasemnarea la Hotin a documentului care consfințește înfrățirea celor două orașe: Horezu și Hotin! De ce „prin Cernăuți”? fiindcă nimic nu s-ar fi înfăptuit fără sprijinul moral și material al directorului Centrului Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești Cernăuți, Iurie Levcic și „copiii săi din soare rupți” (P.Cichirdan, „Vâlcenii la Hotin, după 70 de ani de când Prefectura Hotinului a funcționat la Horezu împreună cu șase mii de hotineni”, Cultura vâlceană, nr 133, aprilie, 2017).

Spunea primarul din Hotin, Mykola Golovlov, pe scena Casei Tineretului din Cernăuți, că în aceste zile s-a împlinit un act istoric de mare însemnătate, basarabenii și bucovinenii din Hotin - până în 1944 și cei din Horezu de astăzi, fiii celor de atunci, și-au înfrățit orașele, iată, de baștină! Mai spunea că își cere iertare față de locuitorii Horezului, care au trebuit să sufere primind evacuații din 1944, din Hotin, care au plecat din fața Armatei Roșii! A mulțumit pentru darurile primite, dar, mai ales, pentru prezența vâlcenilor în aceste zile la Hotin. Și primarul Nicolae Sărdărescu, pe aceeași scenă și în același moment, a ținut să sublinieze, că, față de suferințele vâlcenilor horezeni, suferințele locuitorilor din Hotin au fost mult mai mari, rămând, doar, ca Uniunea Europeană să ne aducă la un punct comun, pe aceeași treaptă de dezvoltare și colaborare...

Noi reamintim cititorilor noștri că ideea, care rămâne și pe care o reiterăm, este că Basarabia și Bucovina de nord au pierdut o populație de bază din aceste provincii suferind sub conducerea fermă a puterii sovietice, iar Regatul României fără aceste provincii a câștigat o populație, și-a adăugat-o sieși, sporindu-și numărul cetățenilor și calitatea etnică, sporindu-și forța productivă! Ceea ce a urmat în România prin aplicarea principiilor sănătoase de existență: producția-forță conducătoare, învățământ de calitate și gratuit, asigurări sociale... au favorizat o dezvoltare fără precedent a țării noastre până în anul 2000; basarabenii și bucovinenii fiind deplin integrați profitând de beneficiile care au rezultat... Acestea de fapt fiind compensațiile morale și materiale a celor dezrădăcinați, dar plantați în terenul extrem de fertil al Vâlcii. Actul de la 1944 a arătat cât de unit a fost poporul român în minunata țară românească, a interbelicului, care s-a numit România Mare! și pe care o sărbătorim anul care se apropie, 2018. Noi am remarcat, de asemenea, că pe invitația primită, Centrul Bucovinean de Artă...a organizat aceste manifestări cu ocazia Zilei Naionale a României, 1 Decembrie, și 28 noiembrie, Ziua Bucovinei, nimic mai frumos și care vorbește de sprijinul acestei populații pentru Unirea din 1918.

Realizarea acestei frății este tot ce e mai frumos și mai bun în acest moment istoric, mai ales al memoriei noastre naționale, spunem noi, recunoașterea eroismului poporului român de dincoace (care a primit) și de dincolo (care a dat) de Prut...

Pe data de 20 noiembrie delegația de la Horezu a fost prezentă la Primăria Hotin, unde s-au semnat actele de înfrățire la sediul ucrainian. Reamintim că primul pas al înfrățirii s-a efectuat la Horezu în luna iunie chiar pe scena sărbătoririi Cocoșului de Hurezi. Primaruul și viceprimarul Horezului, Nicolae Sărdărescu și Gheorghe Ogrezeanu au fost însoțiți de șapte consilieri: Drăgănescu Dumitru, Iliescu Sorin (care și-a demonstrat și calitățile de șofer la întoarcere), Gînju Emil, Zăvoianu Nicolae, Simptea Sorin, Badea Constantin și Sărdăroiu Ovidiu. Au mai fost la Hotin, cu această ocazie, ca parteneri de proiect: Ligia Nicolescu și Petre Cichirdan. Delegația s-a deplasat la Hotin cu un microbuz foarte bun, al primăriei, condus (de nota zece) de Nițu Dănuț!

Consilierii din Horezu, prin domnii Drăgănescu Dumitru și Zăvoianu Nicolae au oferit plachetele cu orașul Horezu, și cîte un vas specific, deputaților din conducerea orașului Hotin. Cei doi primari au semnat înfrățirea pe care a moderat-o, tradus-o, românul nostru din Cernăuți, Iurie Levcic.

S-a vizitat apoi cetatea Hotinului, pe la 1400 preluată fiind de Alexandru cel Bun. Aici s-a produs joncțiunea cu cealaltă delegație de la Râmnic condusă de Cătălin Sîiulescu-directorul Palatului Copiilor din Râmnicu Vâlcea care avea și formațiile de

PETRE CICHIRDAN-PREMIUL UZPR/2016 PENTRU REVISTELE CULTURALE ALE RÂMNICULUI

CULTURA *Ars Mundi* • CULTURA *vâlceană* • POVESTEA VORBII 21 • SENIORII • FORUM *vâlcean*

muzică populară din Vaideeni și Horezu. Fanfara din Chetriș, jud. Bacău, a interpretat un potpuriu de cântece pe muzica cărora întreaga suflare a delegațiilor din mai multe zone ale României, participante la Festivalul Internațional „Să-mi câmți cobzar...", din Cernăuți, au încins mai multe hore...

Delegația de la Horezu a vizitat mai apoi orașul Camenița, 130 000 de locuitori, atestată documentar în 1062 ca oraș al Rusiei Kievene, unde a fos impresionată de fortărețele construite aici după 1352 de poloni ca să apere Polonia de invaziile tătare și otomane. Din Camenița este și primarul Hotinului, Mykola Golovlov, care a fost o gazdă pe măsura obiectivului vizitat; unul excepțional pentru valoarea sa istorică, dar și edilitar-gospodărească, din aceste timpuri postmoderne...

A doua zi, pe 21 noiembrie, în cadrul spectacolului de gală care punea punct Festivalului „Să-mi cânți cobzar...", după ce acesta a început în sunetele Fanfarei din Chetriș, în aplauzele cetățienilor din Cernăuți, care ucrainieni, care români, cei doi primari s-au urcat pe scenă și au schimbat, între ei, documentele de înfățire, fiecare ținând o scurtă cuvântare, din ideile cărora am prezentat câteva mai sus. Iurie Levcic i-a prezentat, inițial, pe amândoi, și credem noi, gestul acesta al schimbului de documente i-a impresionat foarte mult pe copiii și românii din Cernăuți, care, vă spunem noi, sunt foarte mulți! Am constatat noi, în cele câteva scurte momente de târguială, mai ales la vânzătorii bătrâni, aceștia cunoșteau limba română! Apoi a evoluat formația „Perla" a minunaților copii din Cernăuți, condusă de Iurie Levcic, o surpriză de proporții fiind consemnată după interpretarea de către aceștia a cântecelor tulburător de frumoase: „Din Moldova lui Ștefan" și „Cântă cucul în Bucovina": decernarea Premiului „Omul Anului" celor trei vâlceni, Nicolae Sărdărescu (pentru tot ce a făcut pe parcursul 2016, 2017 în legătură cu apropierea dintre horezenii-vâlceni și cernăuțeni-hotineni), Ligia Nicolescu (pentru inițierea și urmărirea acestei apropieri) și subsemnatul...

Premiile au fost înmânate de doamna Eleonora Moldoveanu, consulul general al României la Cernăuți, de față fiind și alți diplomați printre care dl Victor Ionescu-subsecretar de stat în Ministerul românilor de pretutindeni...

Festivalul Național de Satiră și Umor „Povestea vorbii" Eveniment umoristic vâlcean

Ion MICUȚ

Unul din evenimentele de seamă al toamnei culturale vâlcene, a fost Festivalul național de satiră și umor „Povestea vorbii", care a ajuns la ediția a XII-a și s-a desfășurat în perioada 27-28 octombrie 2017 la Râmnicu Vâlcea și Călimănești și la care au participat mai mulți epigramiști din țară și străinătate.

Această spectaculoasă manifestare spirituală a fost organizată de Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, Uniunea Epigramiștilor din România, Clubul Umoriștilor Vâlceni în colaborare cu Primăria Municipiului Rm. Vâlcea, Primăria Orașului Călimănești, Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul". Această instituție culturală județeană și Primăria Municipiului Rm. Vâlcea au asigurat cadrul organizatoric și fondurile necesare pentru activitatea de premiere și cazare a participanților.

Juriul competiției a fost constituit din: George Corbu, președinte al UER; prof. dr. univ. Ștefan Cazimir; scriitorul Nicolae Dragoș, membru al Uniunii Scriitorilor din România; Nichi Ursei, președinte al CUV și Bogdan Popian din partea CJPCPCT Vâlcea care au avut de evaluat lucrările a 97 de concurenți.

Tematica concursului de creație a cuprins două secțiuni cu caracter umoristic și anume: pentru epigramă, tema 1 – Familia tradițională, tema 2 – Lelea joacă pân'-n noapte, iar bărbatul e pe moarte (un distih al lui Anton Pann). La fabulă a fost stabilită tema – Parveniții.

În după amiaza zile de 27 octombrie 2017, la Biblioteca Județeană „Antim Ivireanul" s-au deschis lucrările acestui festival în prezența membrilor juriului, a invitaților și a peste 100 de vâlceni, dornici de a viziona un spectacol umoristic de excelență. A fost prezent și un epigramist din Republica Moldova, care a primit și un premiu pentru creația sa.

Lucrările au fost deschise de către profesorul Alin Pavelescu, director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, care a adresat un cuvânt călduros de bun venit participanților din țară cât și a publicului vâlcean, precizând că instituția pe care o conduce s-a implicat și de data aceasta în organizarea optimă a concursului, continuând tradiția și atașamentul sentimental al doamnei prof. Elena Stoica, predecesoarea sa, care timp de un deceniu s-a implicat activ pentru acest eveniment de primă importanță printre celelalte proiecte culturale ale instituției respective. Cu toate restricțiile financiare, s-a străduit ca festivalul să nu fie întrerupt pentru că publicul vâlcean ar fi fost lipsit de această rafinată desfătare spirituală.

Festivitatea s-a desfășurat apoi sub coordonarea lui Nichi Ursei, care de fapt a dus la îndeplinire efectiv toate cerințele și obiectivele practice pentru a asigura un cadru de înalt nivel spiritual al acestui eveniment cultural. El a prezentat pe fiecare membru al juriului, menționând că majoritatea a îndeplinit o asemenea calitate încă de la prima ediție. Totodată au fost prezentați publicului invitații din afara județului, care de altfel au și fost desemnați pentru oferirea unor premii.

A luat apoi cuvântul George Corbu, ca președinte al juriului, care a adresat mulțumiri și felicitări conducătorilor instituțiilor implicate în organizarea festivalului; cel de la Rm. Vâlcea, aflat printre primele județe din țară care a oferit cele mai bune condiții de jurizare, cazare și consistența financiară a premiilor. Festivalul de la Rm. Vâlcea este recunoscut pentru seriozitatea stabilirii tematicilor, numărul mare de premii. Și anul acesta tematica a conținut un grad ridicat de dificultate, solicitând eforturi intelectuale, intuiție, spiritualitate, cultură literară. A subliniat ca un fapt pozitiv, înscrierea a 97 de concurenți din România și din Republica Moldova. Printre premianți, în afară de bărbați, au obținut calificative superioare și un număr de 3 femei. Sunt prezenți la actuala ediție membrii din partea a 11 centre epigramatice.

Au adresat alocuțiuni de apreciere a amplului sistem de organizare și ceilalți membrii a juriului, Ștefan Cazimir și Nicolae Dragoș, care au relatat că s-a depus o activitate destul de intensă pentru departajarea concurenților, întrucât majoritatea au trimis creații de bună calitate.

Această întâlnire spiritual-culturală a continuat cu prezentarea volumului „Pagini din istoria epigramei vâlcene" scris de Nichi Ursei, președinte al Clubului Umoriștilor Vâlceni, apărut în luna august 2017 la editura Rotipo din Iași, care prezintă evoluția acestei creații literare de la primii săi autori, consemnați în ziarele și foile literare ale acelor vremuri și până în momentul actual.

Cartea ce conține 348 de pagini, fotografii și fotocopii ale unor vechi documente a fost prezentată de poetul și epigramistul George Corbu, care a precizat că Nichi Ursei a realizat o lucrare enciclopedică locală, de cercetare arhivistică, descoperind epigramiști total necunoscuți astăzi și reviste care au publicat catrene umoristice.

Cartea este structurată pe 8 capitole, conținând informații de la mijlocul secolului XIX, atunci când au apărut în scris primele realizări epigramatice ale unor scriitori vâlceni, începând cu Anton Pann, până la autorii actuali, organizarea și structura clubului umoriștilor, publicațiile acestor autori contemporani, colaborarea cu revistele centrale și din alte județe, premiile obținute de cei care au ajuns la perfecționarea acestei specii literare, aparținând genului liric. În această exegeză sunt prezentate cele unsprezece ediții, tematicile și câștigătorii premiilor.

A luat de asemenea cuvântul și profesorul Ion Soare, care a scos în evidență calitatea de istoric și critic autentic al lui Nichi Ursei, de cunoaștere al fenomenului creației umoristice. Autorul volumului a cercetat izvoarele arhivistice din județul Vâlcea cât și din alte localități, realizând o vastă istorie globală a epigramei vâlcene, de la începuturile sale și până în zilele noastre. Nichi Ursei a readus în actualitate un bogat material documentar risipit în arhive și colecții a unor publicații de umor, cum ar fi „Urzica" și seria veche a revistei „Epigrama", numele și datele biografice a primilor epigramiști.

A vorbit apoi despre această carte, care are un caracter antologic, și profesorul Doru Moțoc, dramaturg, care și-a manifestat admirația pentru autorul său, pentru vasta cercetare a documentelor pe o perioadă de aproape 2 secole. A precizat că este profund impresionat că în volum a fost inclus și tatăl său, Dem Moțoc, care a avut și o astfel de preocupare pe lângă cea legată de teatru.

Această memorabilă sărbătoare anuală a epigramei pe tărâm vâlcean a inclus și un recital epigramatic susținut de invitații noștri care au creat o bună dispoziție, au îmbogățit spiritual sufletele spectatorilor.

Farmecul acestei seri a fost sporit și prin programul muzical susținut de către elevii Liceului de Arte „Vicor Giuleanu" și de către naistul Gigi Iordache.

Sâmbătă 28 octombrie 2017, la invitația domnului Florinel Constantinescu, primarul orașului Călimănești, s-a organizat la Sala de festivități a Liceului de turism din localitate un spectacol oferit de epigramiștii veniți din toate zonele geografice ale țării și din Republica Moldova, precum și de către membrii CUV, în prezența a circa 150 de persoane. Cu acest prilej s-a făcut și în orașul Călimănești lansarea volumului scris de Nichi Ursei, majoritatea celor prezenți dorind să și-l procure. Edilul stațiunii a promis că și în anii următori își menține hotărârea de a organiza a doua parte a Festivalului în Călimănești, fiind impresionat de reacția de entuziasm manifestată de concetățenii săi.

Tot sâmbătă 28 octombrie 2017 la Primăria

„Un cititor trăieşte o mie de vieţi înainte de a muri,
omul care nu citeşte trăieşte o singură viaţă"
(George R. R. Martin)

ANTICARIAT CENTRAL - COSTEL CRĂCIUN
Râmnicu Vâlcea
oferă cărţi pentru o mie de vieţi!

Rm. Vâlcea a avut loc festivitatea de premiere în prezența unui reprezentant al primarului, a profesorului Alin Pavelescu, director al CJPCPCT Vâlcea, a membrilor juriului.

Câștigătorii actualei ediții au fost următorii:

La secțiunea epigramă: marele premiu Traian D. Lungu- Nicolae Bunduri, Brașov; premiul I - Ion Moraru, Galați; premiul II – Gheorghe Bâlici, Chișinău; Premiul III – Laurențiu Ghiță, București; mențiuni – Ion Ruse, Galați; Mihai Frunză, Brăila; Ștefan Al. Sașa, Câmpina.

La secțiunea fabulă: premiul I – Lucian Perța, Vișeul de Sus; premiul II – Alexandru Hanganu, Brăila; premiul III – Any Drăgoianu, Țânțăreni, jud. Gorj; mențiune – Mirela Grigore, Râmnicu Sărat.

Au mai fost acordate premii speciale următorilor participanți: prof. dr. univ. Elis Râpeanu, București, oferit de Academia Olimpică, filiala Vâlcea; Petre Gigea Gorun, Craiova, acordat de revista vâlceană „Țânțarul"; Ananie Gagniuc, Constanța, acordat de Societatea Culturală „Dor - Dragoș Vrânceanu". De asemenea, profesorul Nicolae Dinescu, președinte al Academiei Olimpice, filiala Vâlcea, a mai oferit membrilor juriului și participanților plachete, medalii jubiliare și materiale publicitare turistice vâlcene.

În partea finală a manifestărilor au recitat din creațiile lor și o parte din membrii Clubului Umoriștoilor Vâlceni, respectiv: Nelu Barbu, Ion Soare, Ion Micuț, Gheorghe Rusu, Maria Constantin, Nicolae Ghinoiu, Georgeta Tretelnițchi.

Redăm mai jos o parte din epigramele premiate la acest festival, precum și autorii lor:

Nicolae Bunduri – Brașov

TRADIȚIE ÎNTR-O FAMILIE DE POEȚI
În seri de vis cu dulci sonete,
Cu parodii și calde șoapte,
Nevasta doarme la perete
(Să nu dispară peste noapte!)

SOȚUL, PE PATUL DE MOARTE
Moșneagului, în agonii,
Îi spuse baba lui – fidela:
- Mai stai oleacă, nu muri,
Să văd și eu, telenovela!

Ion Moraru – Galați

UNUIA
E tipul cu vederi înguste
Mereu cu ochii după fuste...
Și iată, e de-aproape un an,
Căsătorit... c-un scoțian!

LA MARE
Scena asta-n orice vară,
Se repetă iar și iar:
Lelea-n Club, dansând la bară,
Soțul, mort de beat, la... Bar!

Gheorghe Bâlici – Chișinău

FAMILIA (NE)TRADIȚIONALĂ
Familia, au constatat
Bărbați în stare să exulte,
E-un lucru-atât de minunat...
Că n-ar strica să ai mai multe.

DEVOTAMENTUL UNEI TINERE SOȚII
Cu presimțirea că o lasă
Și pleacă soțul ei cu zile,
Ea noaptea stă pe lângă casă...
Când cu Ion, când cu Vasile.

Laurențiu Ghiță – București

C.P. TĂRICEANU – CINCI FAMILII TRADIȚIONALE
Cum greutăți în viață-s cu toptanul,
Familie să-ți faci e-o provocare;
De pildă, uite, domnul Tăriceanu,
Abia e la a cincea încercare!

NU NEVASTA
Așa cum vezi prin barurile cele,
Cu fete cochetând cu dezbrăcatul,
La bară, de-ar juca o altă lele,
Să vezi ce-ar învia pe loc bărbatul!

Ion Ruse – Constanța

RĂSTĂLMĂCINDU-L PE ANTON PANN
Nevasta trece des la fapte,
Când moșul zace, uneori,
Dar nu dansează până-n noapte
Ci, de cu seară, până-n zori.

Mihai Frunză – Brăila

FAMILIA IDEALĂ
E sfântă și fastă
Icoana în ramă,
De ai o nevastă
Orfană de mamă.

Ștefan Al-Sașa – Câmpina

FAMILIA COLOR
Tradiția, chiar de nu vrei,
O respectăm, ne-ndrumă popa,
Și facem zece puradei
Să fure-n toată Europa!

VOINEASA FESTIVALUL MUNTELUI

CONCURSUL DE TURISM SPORTIV ȘI CULTURAL-„LIRA CARPATINĂ", DOTAT CU TROFEUL „LOTRU", ED. A XVIII, 03-05 NOIEMBRIE 2017

Csaky E POE

Concurenți: SKV-Brașov 1881, RestArt Curtea de Argeș-2014, Vânturarița Râmnicu Vâlcea, Frăția Cercetașilor „Mircea cel Bătrân" Râmnicu Vâlcea-1994.

Juriul concursului: Mirela Sporiș, Petre Cichirdan, Gheorghe Sporiș, Ionel Lupu, Ion Frântu.

Moderatorul concursului și fazei de decernare a premiilor a fost Mihai Sporiș ajutat de doamna Constanța Ștefan din Titești-Vâlcea și de președinta Clubului „Lotru" din Voineasa, Corina Oprescu.

Cele patru echipe au impresionat în cursul dimineții din 04 nov. 2017 în proba de orientare în teren prin comportament-echipament și precizia de orientare în spațiu și timp! componența echipelor cu participanți între 7 și 70 de ani! Seara, aceleași echipe, după desfășurarea probei teoretice, care a avut loc la pensiunea „Bella Venere", s-au desfășurat în spectacolul pe care l-au oferit în cadrul probei culturale și în care pur și simplu au uimit prin calitatea prestațiilor pe scena Căminului Cultural al comunei Voineasa. Am da, totuși, un plus de valoare, subiectivă binențeles, dar obiectivă, după premiile acumulate, concurentei.... din Brașov, model de comportament în turismul montan, dar și pentru talentul arătat la proba muzicală, interpretarea la muzicuță, la aceeași probă, impresionând duo de la Curtea de Argeș, muzică folk. De remarcat că întreaga interpretare a celor doi concurenți de la Argeș a cuprins numai lucrări personale: muzică și poezie...

Proba culturală a fost precedată de o videoproiecție, intitulată: „Muntele, dragostea mea" – realizator: Gheorghe Sporiș, și o proiecție de diapozitive, cu imagini realizate în timp (40 de ani) de pasionatul montaniard Ionică Cârstea. Marele Trofeu a fost câștigat de Clubul « Vânturatița » din Râmnicu Vâlcea.

Da, vorbim de comuna Voineasa, și nu de orașul Voineasa, fiindcă așa a dorit populația acestei comunități ca să nu plătească taxe speciale ce ar fi decurs din urbanismul ei, căci iată ce i-a rezervat statul român: un oraș adevărat de munte, alpin, fără nici o motivație abandonat în cea mai frumoasă locație din România, fără speranță de a fi readus la viață, deși, practic, nu ar fi avut concurent la probele de estetică urbană, și edilitar socială, și tot ce vreți!...după părerea noastră, peste câtva timp (fiindcă este imposibil să piară-mai bine piară răufăcătorii din interior ai acestei țări) unul dintre cele mai frumoase din Uniunea Europeană! Ce este important, locuitorii săi au început să se comporte în conformitate cu această nouă și reală dimensiune (și nu cum au făcut-o guvernanții noștri între 2000 și 2007!). De ce peste „câtva timp", pentru că noi vâlcenii așteptăm ca guvernele în exercițiu să rezolve problema celor două Voinese, cea de sus, de rușine!...un excepțional sit turistic părăsit; și cea de jos, dintre munți, reală, și în care ne-am mișcat noi, și ne vom mișca, împreună cu Pârtia de schi, cu care a început acest demers și care ne duce pe drept și meritat direct în partea superioară a UE! Ce se întâmplă acum, sus, în vechea Stațiune Voineasa este o crimă publică petrecută în România: să ai un adevărat oraș de munte, pe culme, și să-l năruiești; cu ce drept? Oare să fie specific Vâlcii să lase să se dărâme aproape tot pentru ca pe urmă să beneficieze de terenul de sub toate aceste bijuterii urbane? Așteptăm replica Râmnicului să vedem ce se întâmplă cu situl de pe Dealul Capela (restaurant și căsuțe, și fosta pârtie de bob; cum va fi reabilitat parcul Zăvoi (culmea, parc vechi și bestial distrus-modernizat-în acești 27 de ani), ce să mai zicem despre fostul imaș din centrul Râmnicului Vâlcii! acum groapă pavată cu granit și ornată cu dughene de suveniruri...Da, nu-i va ajuta Dumnezeu pe acești neisprăviți, care în urmă cu patruzeci și șapte de ani au demolat centrul vechi al Râmnicului în loc să-l întrețină și modernizeze după tehnologie germană: aspect medieval sau interbelic, și interior futurist!

După părerea noastră, manifestarea de la Voineasa, la care am și participat activ, ca membru al juriului, a fost un real succes, mă rog, putea fi și mai mult, dacă sala în care a avut loc spectacolul era alta, chiar la pensiunea unde s-au desfășurat celelalte probe-acțiuni (ditamai sala la o mână de participanți), dar ea a fost mai mult decât un succes fiindcă a arătat ce înseamnă coeziunea dintre oameni mai tare ca roca din stâncă, ce înseamnă îndrăzneala cetățenească de a te exprima liber, fără a face concesii politice (îl felicităm pe primarul Gabriel Năstăsescu-un altul și-ar fi luat eșarfa și ar fi înmânat el premiile), și de a te afirma prin tine însuți... Un real succes fiindcă manifestarea cu pricina crează premize pentru noi dezvoltări, așa cum s-a și afirmat, un festival de literatură, de ce nu, un cenaclu literar artistic care să adune sub semnul muntelui creatorii locali și pe cei de pe alte meleaguri, dar care să dorească reuniunea dintre Voineasa de sus și cea de jos, afirmarea unei noi revoluții românești în domeniul turismului și desfătării culturale ale cetățenilor acestei încercate părți de lume! În 1985 aici era raiul electricității și al turismului, și nu aveam pârtia de schii, dar acum, să ne gândim că putem redescoperii această minune a Țării Loviștei!

Să mai amintim, acest neașteptat succes doar la un an de la ședința din 2016, de revigorare, când a fost aleasă, în ciuda modei vremurilor, Corina Oprescu-meneger de instituție personală-nu credem că ar fi fost posibil fără inițiativele decisive ale fraților Sporiș, Gheorghe și Mihai, Gheorghe membru fondator în 1985, ca și Constanța Ștefan; fără influența unor membri ai Consiliului Local printre care și Elena Pruteanu, Florea Florinel (membru fondator CTEM Lotru-Voineasa), Valentin Constantinescu (Vali), Mirela Sporiș, Ion Frântu, Ionel Lupu, Mircea Vasile și, iată, de anul acesta, micuțul Ionuț Oprescu, care a făcut parte din echipa SKV 1881-Brașov! Ionuț este fiul doamnei Corina Oprescu (iată ce inspirată opțiune a avut mama pentru fiul ei: să-i participe fiul alături de experimentatul echipaj din Brașov!... Adresăm în final felicitări în primul rând participanților, apoi doamnei Corina Oprescu și domnului Gheorghe Sporiș, doamnei Constanța Ștefan din Titești...

NOTA:
Nov. 25 at 12:28 AM

Bună seara,

Am intarziat cu o zi dar va comunic acum că echipa Asociației Carpatine Ardelene a Turiștilor - S.K.V. (Siebenburgiser Karpaten Verein, cel mai vechi ONG din România fondată la 1881 cu secțiuni la Brașov, Sibiu, Sighișoara, Mediaș și Sebeș a fost condusă de doamna Christel Berbec președinta secțiunii Brașov. Alaturi de dânsa am fost

eu și doamna Elena Popescu din București; acum de când este pensionară trăitoare la Perișani la casa părintească. Mai mulți cercetași suntem membri ai SKV Brașov.

A mai fost echipa centrului local „Mircea cel Bătrân" Râmnicu Vâlcea al Organizației Naționale „Cercetașii României" care a avut pe Ilie Amza (care este din Dragășani, dar este membru de onoare al centrului nostru) Mihaela Iordache și Cristian Fundătureanu. Au mai fost prezente echipele Clubului de Turism Alpin „Buila - Vanturarița" Clubului de Turism Ecologic Montan „Lotru" Voineasa și echipa de la Curtea de Argeș...

Cu stimă,
Nicu Almași

DUMITRU ONIGA: „FIORDURI"

Editura SMArt, 2015, ilustrații: Radu Bercea; cu o prefață semnată de Gheorghe Solcan și o postfață scerisă de Elena Brândușa Steiciuc… „Dumitru Oniga și Radu Bercea (ilustratorul n.n) doi sfinți ai închisorilor" este titlul prefeței semnată de Gh Solcan; unul, care ne introduce direct în atmosfera volumului de față, mai ales prima parte compusă din poeme scrise în perioada de detenție, până în 1964, și în care D. Oniga îi are ca iluștri maeștri pe Nichior Crainic și Radu Gyr…Când posibilitățile de libertate îți sunt limitate, ai aripile tăiate, nu îți rămâne decât visul și simbolul ca grade de libertate, să-ți fie calea vieții; calea albatrosului, precum Baudlaire, Oniga, alegând calea infinitului apelor, mărilor și oceanelor, desigur, printre zăbrele scrutând albastrul cerului…Nu este lipsit de importanță, și prefațatorul ne spune acest lucru, că acest pui de om de patrusprezece ani, din Supca, a fost închis trei ani, după ce a fost rănit, la o revoltă a Mișcării Legionare de Tineret, în Cernăuți, și fiindcă aceasta i-a plătit spitalizarea a fost considerat legionar tot timpul vieții, urmând să facă douăzeci de ani pușcărie de deținuți politici în diferite locații: „Aiud - cetatea morții, Bărăganul - pământul exilaților, Târgu Ocna - lumina din răni, Târgșor - închisoare copiilor, Cavnic - robii din adâncuri, Gherla - împărăția morții, Jilava - pântecele chitului, Mislea - mănăstirea cu gratii, Pitești - răstignirea unei generații, Suceava - sâmburele reeducării" (wiki-30 oct. 2017). Supca, Ciprian Porumbescu, iată un fond uman extrem de valoros, o copilărie poetică, altfel nu s-ar fi apucat de scris în celula din care nu putea să iese decât, cum spuneam, visul. Această adolescență poetică îi transformă întunericul închisorilor în reverie și stări poetice de…lux! „Fiat lux" (să fie lumină) a spus divinitatea, care sălășuiește acolo unde este nevoie de ea, Dumnezeu, și întunericul din viața poetului Oniga s-a transformat în lumina pe care nu a reușit nimeni, în prima jumătate a vieții, să i-o răpească!

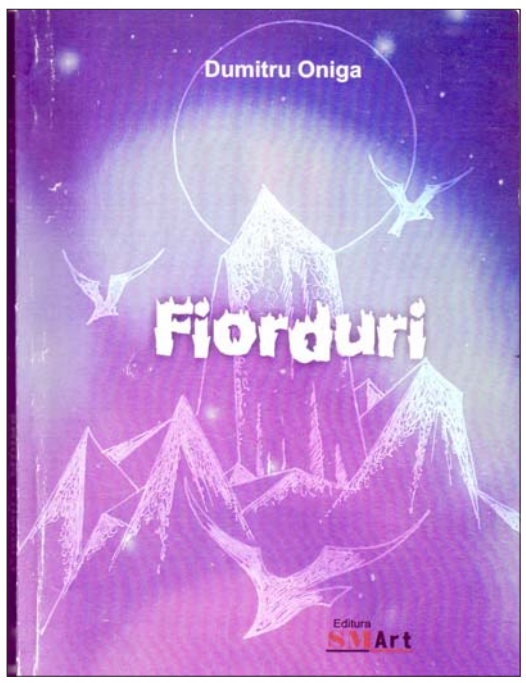

Formidabilă această sintagmă „Venirea americanilor", a anilor 50, o premoniție falsă, care le-a dat românilor totuși puterea să spere, această speranță, însă, dovedindu-se a fi o „Fata morgana" sau mai degrabă „Calul Troian al omenirii, America" cum a definit-o în anii șaptezeci scriitorul Ștefan Dumitrescu în al său poem, gigant, cu același titlu…

În „Descătușarea prin poezie"-iată titlul postfeței scrisă de Elena-Brândușa Steiciuc, ni se dezvăluie un fapt mai mult decât firesc-dată fiind atâta creație poetică în detenția politcă a atâtor genii poetice, autoarea scrie că „Discursul poetic cu o puternică tentă simbolistică și cu o muzicalitate pe măsură este străbătut de filoane tematice nu foarte variate, dar poate tocmai de aceea extrem de puternice, reluând plângeri străvechi ale poeziei: nostalgia declanșată de trecerea timpului, de scurgerea ireparabilă a anilor și de sfârșitul care se apropie..."

Întâlnim chiar din startul volumului o poezie emblemă privind esența și stilul, amblemă a unui caracter cultivat având însușiri alese printre care muzicalitatea și armonia, și a culorilor, chiar și a cuvintelor peste măsură de bine surprinse într-un symbolism pur, elevat… Cvartet, tablou, natură, simțire, poezie, nu cumva avem de-aface cu o simbioză și interferență destul de timpurie, unde, când, în pușcărie? Mistică a apelor infinite și cântării orizonturilor? conviețuire dintre ceruri și ape? Șapte luni aveam când poetul acesta avea 26 de ani, în 1951, și se pregătea a fi năier în frigul și întunericul Aiudului… „Mi-e sufletul ca apa din fiordur/ Pe care curge-un cer necunoscut, / Fărâmi, sclipiri, imagini din trecut/ Cu susur surd s-aud sunând acorduri. / (…) Se limpezește un mărgăritar/ Pe melodiile ce cresc într-una,/ Din adâncimi de vis, s-arată luna,/ Ca să despice-al gândului hotar." „Aiud, oct.1951" („Mi-e sufletul ca apa din fiorduri") … Poeții mărilor, necuprinsul și infinitul fiindu-le aleanul prielnic, iată limitele căutate în celulele nehimere, necunoscutul neant și imposibilul abis în ceruri! Chiar și uscatul cu virgină pădure, năierilor, poeților din celulă, nu le este conviv în această așteptare de vând prielnic, ci crescânda foamete de mare, de imens albastru marin… „Spre lumi cu lumina mai clară, mai caldă/ Și prunduri pierdute pe pojghiță de vis,/ O navă, în valuri, pe vremuri se scaldă/ Cu neantul în proră, catargu-n abis./ (…) Departe, pe valuri, se-nalță portale/ Și cerul se cerne cerșind depărtări,/ Rămân tot virgine păduri tropicale/ Când flutură flamuri flămânde de mări." („Aiud, febr. 1952") („Năierii") … Lipsite de viață sunt aceste clipe și depărtările par că nu vor fi niciodată aproape; și Luceferii sunt tot mai limpezi și reci, o rugă-ngenunche în naos și lumânările-n sfeșnice cresc…în vreme ce timpul în loc să curgă-nainte, se-ntoarce brusc înapoi. „E liniște limpede, clară/ Și ziua se stige prelung,/ Luminile lin se along/ Și plâng depărtările iară. (…) Doar noaptea se plimbă pe-aproape/ Cu mâini de aduceri aminte,/ Un umed sărut pe morminte/ Când pâlpâie plânsul pe ploape. („Aiud, febr. 1952") („E liniște") În întunericul de după gratii, Iisus pe cruce, cu spini pe frunte, este năvalnica lumină care nu minte… Aveam abia un an în februarie 1952, și el poetul, tot în celulă, avea douăzeci și șapte. „Psalm", „Aiud, febr. 1952": „Cu gust amar de fiere și oțet,/ Cu răni adânci de bice și de spini/ Adulmec umbra ta prin Nazaret/ Să binecuvântezi și să alini." Citind mai departe din volumul lui Dumitru Oniga citesc pe manșeta cărții o notiță, inspirată din faptul că bucovinenii de-a lungul vremurilor, după venirea austriecilor au fost împărțiți în două : cei din Bucovina și cei din Bucovina de Nord. Notasem, cum spuneam: Ce noroc a avut acest popor din Bucovina și ce nenoroc-tragedie-crimă a avut acest popor din Bucovina de Nord! Urmele acestora din urmă se mai regăsesc prin cimitirele din Siberia și prin populațiile din Oltenia… Darul nașterii Mântuitorului este că sărbătoarea Crăciunului nu e niciodată la trecut, ci numai la viitor. Așteptăm Crăciunul să vină, ne pregătim, fiindcă în fiecare an, atunci, ne naștem din nou, odată cu Nașterea Domnu-

lui!... „Prin ce hrisoave vechi și-n ce trecut/ Mergi suflete în noaptea de/ Crăciun ?! Vibrezi adânc, ca un colind străbun/ Te bucuri de Iisus cel Nou Născut.” („Aiud, dec. 1952”) („Colind”) Apoi după 1956 urmează noua epopee din 1958 spre slava plecării armatei sovietice și vinderea statului sovietic! Canalul urmează fiilor nechibzuiți aduși să sape în coloniile de bandiți. Simbolul dispare din poetica lui Oniga, stările îndelung poetice, totul transformându-se în sunet lapidar de nerecunoștiință față de o lume din care a dispărut Dumnezeu. Iată și Dumnezeu este condiționat în poetica foștilor deținuți stâlciți în muncă și bătăi sub cerul senin! dispare incantația poetică. În celula din întuneric mai treacă meargă, dar între pământ și cerul albastru totul pare fără sens și fără îndurarea divinității... „Pe canalul părăsit/ Dislocam și spargem piatră/ Caralii înjură, latră,/ Cerul pare-ncremenit.” („Noua Culme, dec. 1958”) („Noua Culme”) ... După eliberarea din 1965, imediat, trecutul i se pare dâră de otravă și, încet, încet lirica lui Oniga, nemaiavând un profund sens, se lasă capturată de suflul liric popular...Și abia spre sfârșitul biologic, al vieții, poezia sa se reâncarcă de stări poetice specifice vremurilor trecute, fiindcă aceste vremuri îi revin ca o pedeapsă pentru urmași, de ce nu, pentru timpurile acestor bizari ani (Poeme târzii, 2010-2014, și Strofe risipite cu care se pune punct acestui volum de versuri... Îngerii sunt vizibili numai pe întuneric, noaptea, când, în vis, omul poate să zboare; poate să sfarme gratii. La bătrânețe omul visează că se târăște. Numai în noapte omul se roagă cu adevărat, căci el se simte fără apărare, strâns, prea concentrat, teribil de încorsetat...Lumina soarelui dispersează, eliberează... Mântuirea înseamnă moarte fericită, invers nu există. Invers este o crimă și călăul care o execută este criminalul. Preotul care conduce la o astfel de moarte, nefericită, este divina comedie orchestrată de dumnezeul din afara omului. Bătrânețea este precum coroana de spini de pe capul nazariteanului și pe care omul și-o poartă ca pe o cruce proprie...Observăm diferențele care la tinerețe înseamnă visare și știința construcțieiconștiinței, iar la bătrânețe înseamnă...alinarea! Bătrânețea își are idealul ei...precum un câine liniștit, care își linge rănile! Volumul (și omul Onega) este un model de perpetuare a vieții.

Câteva date. Născut: 14 August 1925. Locul nașterii: Stupca, Suceava. Ocupația la arestare: elev / subinginer. Întemnițat timp de 20 ani. Întemnițat la: Cernăuți, Săcel, Cluj, Alba-Iulia, Aiud, Sighet, Satu-Mare, Noua Culme, Periprava, Răchitoasa. Data adormirii: 20 Octombrie 2016. Locul înmormântării: Stupca

Cărți: Cântece triste - versuri, Lumină și iubire - sonete și rondeluri, Fiorduri. Poezii, Iubiri - sonete, Lumini - sublimele lumini - rondeluri, Novissima Tristia 1948-1989, Plantă acvatică - versuri, Urme. Memorii. (Date selectate de pe wiki, 1 nov. 2017)

s-p cickirdan,
02 nov. 2017

UN SAVANT ROMÂN ÎN DIASPORA: PROF. UNIV. DR. IOAN V. DURĂ

Recent dl Ioan Dură, Preot Profesor Doctor-Protopop al Olandei și Flandrei, ne-a trimis două lucrări semnate de domnia sa: „Despre libertatea religioasă și regimul cultelor în România-Reflecții pe marginea textului final al proiectului legii privind libertatea religioasă și regimul cultelor în România”, Analele Universității „Ovidius”-Seria Drept și Științe Administrative, Nr.3, 2005; și „Omagiu preotului dr.Ioan Dură: album cu dedicații pe cărți și publicații dăruite”, ediție alcătuită de prezvitera profesoară Christina Dură, Editura Magic Print, 2017. Iată, un studiu și o carte apărute în țara noastră la o distanță-una de alta-de treisprezece ani, în secolul XXI; exact acum treisprezece ani, când Pr. Dr. Leon Dură, profesor de Teologie la Universitatea din Pitești, își desfășura o serie de emisiuni la Televiziunea Vâlcea Unu, eu fiind invitatul dumnealui timp de un an, și în care dezbăteam, printre altele, viitorul religiei în secolul XXI!... în emisiunea „Europa și Religia” care continuă și astăzi la postul VTV...Treisprece ani după ce timp de patru decenii, secolul XX și secolul XXI preotul paroh din Olanda și Belgia a ținut trează credința ortodoxă (preotul Ioan Dură este un partizan al bisericii ecumenice) în Europa centrală și de vest, reușind să producă un lucru rar atunci, mai ales, când Cortina de Fier separa (împărțea Europa în două) Europa de Est și Europa de Vest, exportul de credință românească! Aliniat în trecut la politica de expansiune economică și spirituală statului liber și independent numit România, Ioan Dură, în continuare, în secolul XXI, luptă prin cuvând și credință ca libertatea religioasă și regimul cultelor din țara noastră să nu scadă sub standardul european, mai ales după anul 2000, când, încercând să adere oricum la Uniunea Europeană, în România se simt ezitări care ar arăta că țara noastră nu ar fi pe deplin pregătită... Studiul preotului doctor este, a fost, un extraordinar instrument de analiză feed-back al acțivității instituției religioase, legiferării ei, credinței din țara noastră, alinierii la noul standard înainte de aderare...Și noi, aici la Râmnicu Vâlcea, cei cu gândire pozitivă și apolitică-din păcarte, dar scuzabilă după șaptezeci de ani de gândire îngrădită, acum, și cincizeci și șapte, atunci, în 2005, am încercat prin intermediul presei de cultură scrisă, și video, și carte, exemple fiind chiar emisiunea lui Leon Dură și romanul meu publicistic „ Secolul XXI. Un cetățean între milenii”, să tragem semnale de alarmă...Exemplele pot continua. Nu intrăm în amănunte, dar pe lângă cele arătate, subliniem că lucrarea iubitului nostru compatriot din Olanda, și Flandra, este un minunat prilej de autoinstrucție culturală pentru orice cititor!... care nu trebuie să uite că religia, credința în Dumnezeu, este prezentă ca instituție (primul altar de la Betel-Muntele Mamvri-construit de Avraam) de patru mii de ani și de șase mii de ani de la nașterea lui Abel, fiul lui Adam!... iar cei mai muți filosofi contemporani sau aparținând secolului XX prevăd că omenirea va fi religioasă sau nu va mai exista deloc! Înarmat cu acest studiu al părintelui profesor am primit și lecturat cu multă bucurie cartea sa apărută în 2017, „Album cu dedicații pe cărți și publicații dăruite”, consemnată la începutul acestui articol, și care ne relevă mediul elevat, relețiile inter-umane dintre autor și diferite personalități din lume: „Concret, sunt înserate 302 dedicații din partea a 179 de semnatari, români și străini: ierarhi, preoți, monahi, cercetători, profesori universitari, academicieni, istorici, scriitori, publiciști, jurmnaliști, editori, precum și unii enoriași, fii duhovnicești ai părintelui” („Câteva precizări”, Prezvitera prof. Christina Dură, Bruxelles, 9 august 2017-prefață vol. de față). Neam bucurat că între cei 179 de semnatari ne aflăm și noi la paginile 61, 62, pe cărțile semnate de noi, subsemnatul și Arhim. Veniamin Micle: „Tiparul bisericesc la români” și „Interviul anului.Un monah la 75 de ani. Arhim. Veniamin Micle”; alături de nume precum Vlad Gerorgescu, Nestor Vornicescu, Paul Mihail și Zamfira Mihail, Ioan Alexandru, Mihai Neagu Basarab, Aurel Sergiu Marinescu, Doru Moțoc, Nicolae Moga, Arhim. Gamail Vaida...

Simion PETRE

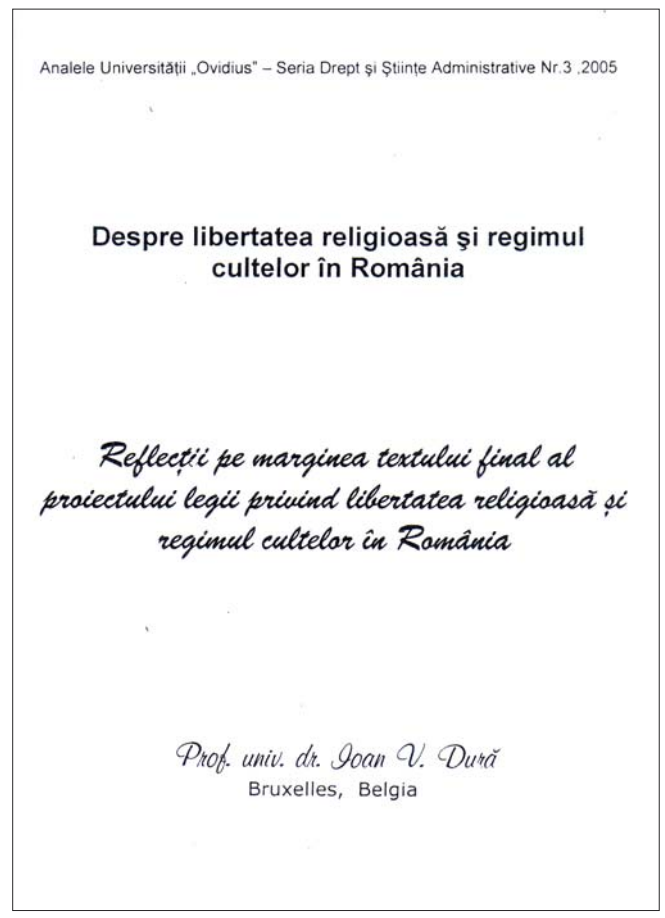
Analele Universității „Ovidius” – Seria Drept și Științe Administrative Nr.3 ,2005

Despre libertatea religioasă şi regimul cultelor în România

Reflecţii pe marginea textului final al proiectului legii privind libertatea religioasă şi regimul cultelor în România

Prof. univ. dr. Ioan V. Dură
Bruxelles, Belgia

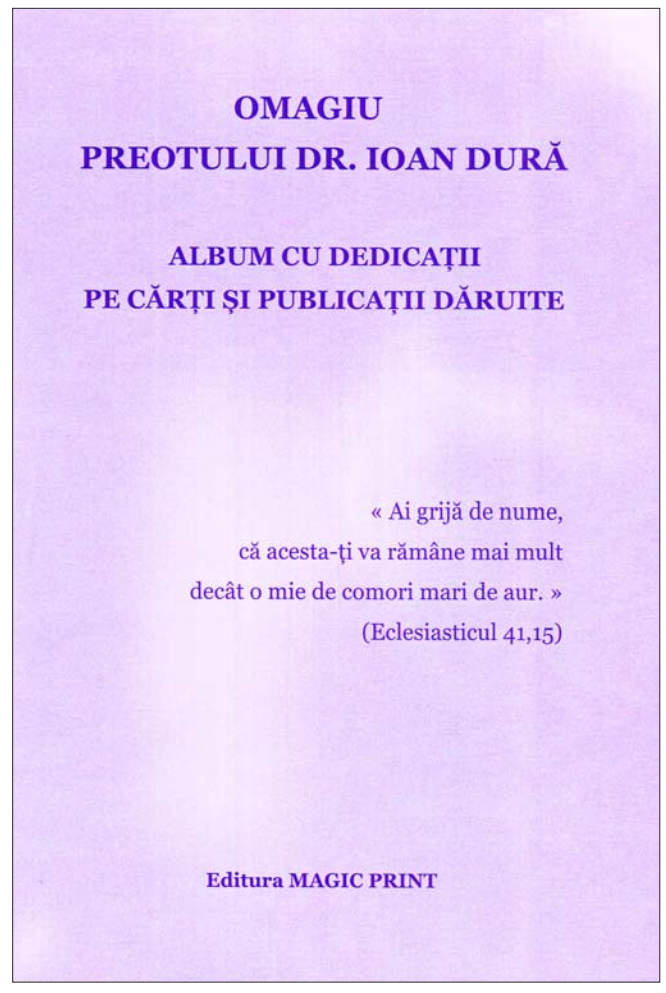
OMAGIU
PREOTULUI DR. IOAN DURĂ

ALBUM CU DEDICAȚII
PE CĂRȚI ȘI PUBLICAȚII DĂRUITE

« Ai grijă de nume,
că acesta-ți va rămâne mai mult
decât o mie de comori mari de aur. »
(Eclesiasticul 41,15)

Editura MAGIC PRINT

CELE TREI „EVENIMENTE” NEPLĂCUTE ALE CĂLIMĂNEȘTIULUI

De-a lungul timpului, în Călimănești au avut loc mai multe evenimente, unele plăcute, altele neplăcute. Dintre cele neplăcute amintim trei: transformarea Mănăstirii Cozia în penitenciar, înființarea Gospodăriei Agricole Colective și construirea Hidrocentralei de la Călimănești. Toate trei au fost înfăptuite de către organele centrale de conducere. Față de fiecare „eveniment”, populația localității a protestat. În cele ce urmează prezentăm pe scurt cele trei „evenimente”.

Primul „eveniment” a fost trensformarea Mânăstirii Cozia în penitenciar (1872-1894). În anul 1879 cei doi miniștri ai Internelor, Mihail Kogălniceanu, și al Cultelor, Nicolae Kretzulescu, au aprobat transformarea Mânăstirii Cozia în penitenciar. Au fost internați în această închisoare peste 200 de pușcăriați, printre care și Pantazescu-Popescu, cel care a furat Tezaurul „Cloșca cu puii de aur” din Muzeul de Anchititați din București. El a fost împușcat pe când încerca să evadeze. Față de acest act samavolnic a protestat șiMihai Eminescu; acesta a scris trei articole ope care le-a publicat în ziarul „Timpul” în anii 1882 și 1883.

Al doilea „eveniment” neplăcut a fost înființarea Gospodăriei Agricole Colective în anul 1962; ulterior s-a numit Coperativa Agricolă de Producție.

Timp de 12 ani (1950-1962) s-a dus „muncă de lămurire” în mijlocul țăranilor, îndemnându-i să se înscrie în „Colectivă”. Această „muncă de lămurire” s-a dus timp de 12 ani. Ea a fost aprobată și sprijinită de Nicolae Barză, secretar al Comitetului Orășenesc de Partid (PMR) și Haralambie Dan, primarul localității. Cei doi au fost premiați pentru munca lor. În luna februarie 1962 a fost înființată Coperativa Agricolă Colectivă Jiblea-Călimănești. O parte din activitatea acesteia a fost realizată de salariații interprinderilor și instituțiilor din localitate; aceștia au fost obligați să facă „muncă voluntară” în C.A.P. În 1990 C.A.P. a fost desființată. După această dată, 1990, terenurile agricole au fost restituite proprietarilor.

Al treilea „eveniment” neplăcut a fost construirea Hidocentralei Călimănești (1977-1981). Pe atunci Vasile Dumitrescu îndeplinea funcția de secretar al Comitetului Orășenesc de Partid (PCR) și primar al orașului; el și Comitetul Executiv al Primăriei nu au fost de acord să se construiască Hidrocentrala Călimănești. Urmarea acestei construcții, a Hidrocentralei a fost distrugerea Ostrovului; nu au mai rămas în Ostrov decât Schitul lui Neagoe Basarab și statuia lui Mihai Eminescu; în rest, totul pustiu. Au trecut 36 de ani (1981-2017) de când Ostrovul a rămas pustiu; oare câți ani pustii vor mai veni? Cele trei „evenimente” s-au petrecut în Călimănești de-a lungul celor 102 ani (1879-1981).

Gheorghe MĂMULARU

RECVIEM PENTRU UN SCRIITOR
VASILE GAVRILESCU (1937-2011)

Există uneori în viață momente când întâlnind un om pe care nu l-ai văzut niciodată ești cuprins de un violent sentiment ca și cînd ar fi fost un „deja vu”, sau mai degrabă „deja connu”, ori, și mai precis, „deja su”.

În iarna anului 2002 am fost chemată să fac un reportaj despre o expoziție de pictură naivă a unor elevi de la liceul din oraș. Știam că elevii fuseseră îndrumați de pictorița-profesoară de desen, doamna Nușa Sava Gavrilescu. Mai știam și că va veni pentru cuvântul de deschidere domnul Vasile Gavrilescu, scriitorul, soțul său.

Nu cu multă vreme în urmă,în orașul nostru mare cât o nucă, se agitaseră acut spiritele în jurul „scriitorului”. Practic nu în jurul lui ci în jurul faimei lui care-l precedase în urbe. Ca în poezia lui Topârceanu, toată lumea vorbea pe șoptite cu toată lumea:

- Ai auzit, tu? Vine scriitorul ăla de la Urșani ! S-a mutat acolo!
- Ăla de-i căutat de securitate?
- Da, tu, ăla. Cică vine de la Paris!
- Ba nu, cică vine de la Craiova.
- Pe naiba, tu! Eu am auzit că vine din pușcărie! Mi-a zis mie unu care tot întreabă de el: dacă a venit, dacă nu, cu cine, cu ce, ce și cum și altele... A cumpărat o casă veche din Urșani și se va muta acolo.

Unul din reporterii de la radio Vâlcea 2, chiar devenise un erou. Era posesorul unui reportaj pe care îl obținuse de la Gavrilescu puțin mai demult, atunci când nu avea apă la robinet, la Urșani. În reportaj, individul care sesizase telefonic postul de radio despre necazul său, a fost întrebat tâmp de la celălalt capăt al firului de fapt cine este, reclamantul?- Nu! Venise enervat răspunsul. Eu sunt mai mult de atât, sunt afectatul. În timp așa i-a rămas porecla, între noi: Afectatu.

Normal, curioasă, citisem mai mult pe furate câte ceva din ceea ce scrisese dumnealui în presa Vâlcei, atât cât să pot susține un început decent de conversație.

Când l-am cunoscut, eram sigură că deja l-am cunoscut, de mult mai demult., că l-am cunoscut nu strângându-i mâna, ci citindu-l. M-a uimit însă o senzație persistentă de amărăciune lipită de el ca umbra. Peste toate, în jurul său se degaja o stare de stabilitate, de siguranță, prin gesturi și vorbă. Era omul care știa precis ce făcea, ce gândea, ce scria. Nu se întorcea niciodată. Nici când scria, pentru a corecta, nici când vorbea, pentru a crea o idee mai completă. Așa a fost de la început și așa a rămas până la sfârșit.

Un om mai mult scund, bine legat, oferea o strângere de mână fermă, nu curtenitoare, mai mult caldă și prietenoasă. Doi ochi, ca două găuri către hău, te priveau atent și te scanau. Verb eclatant, dialog spumos, inteligent, rafinat, niciodată vulgar, presărat des cu maxime proprii sau pertinent prelucrate, într-un cuvânt, un om cult.

Ne-am plăcut, respectuos, reciproc de la prima propoziție, de la prima privire, de la prima tăcere. Ne-a unit de la bun început nota acid-îngăduitoare cu care priveam amândoi prostia lumii înconjurătoare.

Ducea cu el povara anilor de pușcărie pe care la rugămintea mea a început să mi-i povestească încercînd eu, prin el, să pricep ce se întâmplase cu ai mei, și ei, vajnici pușcăriași politici. Tata, avocat, „Canal” în anii 1950-1951; fratele său mai mare, economist-finanțist, condamnat politic peste 15 ani prin toate pușcăriile patriei. Fratele mijlociu, absolvent Sorbona, mutat disciplinar-politic de la catedra de „Limbi latine” de la Cluj, undeva, într-un sat de lângă Sibiu, profesor de Limba Română la un gimnaziu.

Pe Nușa o cunoscusem la o activitate de la clubul copiilor-eu reporter cu „cameră” și microfon, ea, un spiriduș nepermis de înalt, înconjurată de zeci de copii țupăitori și gălăgioși în mijlocul unui melc uriaș desenat pe toată strada în fața Clubului Copiilor. Pictat pe asfaltul străzii cu cretă colorată, cu volutele segmentate ca un șotron, întinzându-se de lânga gardul bisericii până la gardul Clubului, melcul Nușii a rezistat mult timp pe caldarâm și, nu de puține ori, am surprins oameni în toată firea călcând prin compartimentele melcului-șotron după regulile din copilăria nevinovată în care, uneori, fericirea naivă și totală venea sub forma unei pietre plate, rotunjoare, cu care săreai într-un picior, împingând-o din căsuță în căsuță, uneori recitând câteva cuvinte „sacre” de multe ori fără înțeles, transmise prin viu grai-săritor, din generație în generație. Nușa era stăpâna acestui tărâm, al jocurilor, al învățatului prin joc.

Nușa-Sima pictorița, era, este, o femeie foarte frumoasă, foarte interesantă. N-am văzut-o niciodată desenând, pictând serios. Dar ce înseamnă pentru pictură, pentru artă, „serios”? Cred că uriașul ei melc a fost o chestie foarte serioasă devreme ce și oamenii mari săreau pe el, șotronul! Rectific: n-am văzut-o pictând tablouri ca acelea pe care le pictase mai demult și care îmbrăcau coperțile cărților lui Vasile. În schimb, întotdeauna era mâna pricepută care-l ajuta pe Vasile la ce se înhămaseră să facă atunci când au cumpărat casa aceea veche de (cred) o sută de ani: să modifice o compartimentare inutilă, să pună gresie, să pună parchet lamelar... Era ea în mariajul lor, femeia soldat care cumva pe neștiute și pe nesimțite (ca să-i protejeze orgoliul de bărbat) încerca să-l ocrotească, să-l apere mai ales de el însuși...care bătea cu sârguință cuiele, care repara obiectele...

Nu știu cum și nu știu când am început să fac parte, uneori, din viața lor. Între noi, eu reporter, el scriitorul „caz” s-au scurs în povestiri, reciproce destăinuiri, câțiva ani .Puțini ani. Îl ascultam povestindu-mi frenetic cum modifică bătrâna casă, unde încropiseră cu mâinile lor, amândoi, un colț de rai. Nușa ne veghea discuțiile „savante” despre priza adezivului de gresie, sau despre click-ul elementelor de parchet lamelar. Era ceva imposibil de descris în cuvinte, un fel de tumult al povestirilor din șantierele mele sau ale lui, din pușcării sau din cotidianul orașului. Uneori, și nu rar, ne beam cafeaua în oraș, la început „la Popeasca” mai târziu, după ce s-a închis, jos la cofetăria „lui Polonic”și furați de farmecul discuțiilor, uitam cât timp trecuse. Odată, chiar, după ce am plecat de la cafea, de la „Popeasca”, pe drum am realizat că nu plătiserăm, nici el, nici eu. Amuzați, am început să râdem în hohote după care am luat-o la fugă pe stradă ca niște copii. Luni de zile ne-a tachinat Nușa cu întâmplarea asta numindu-ne „infractori notorii”

Povestea tot timpul, mai ales întâmplări din acea parte de viață care pe alții i-ar fi dus la demență prin duritatea actelor petrecute. El păstrase din ele doar partea frumoasă, sau, mai precis, transformase aceste grozăvii în întîmplări amuzante. Cum (de exemplu) trecuse Dunărea înotând până la sârbi. Dunărea, nu Jiul, nu Oltul, nu Mureșul, ci Dunărea lată cât toate trei la un loc. Și nu trecerea ca atare îl incita la povestit ci modul în care îi păcălea pe grăniceri, cum îi enerva până la exasperare pe ofițerii de securitate ce trebuiau să-l păzească.

- După ce am trecut, povestea, m-am schimbat de hainele ude cu cele uscate pe care le adusesem în pungi de plastic, am căutat un telefon public și-am sunat la noi la securitate.

Tăcusem până aici, ascultându-l atentă. Știam că-i plăcea să-l întreb detalii și-i hrăneam bucuria reamintirii din plin.

- Da cum le-ai cărat, unde și cum te-ai schimbat, nu ți-a fost frică să suni acolo?

Răspundea cu bucurie, meticulos la întrebări, apoi relua:

- Nu mi-a fost frică, și-am sunat așa: Alo!, alo, vă rog cu tovarășul maior X...După un timp venea la telefon.

- Da, alo, sunt maiorul X, cu cine vorbesc?

- Păi, cu mine, Vasile Gavrilescu, ăl de trebuia tu să-l păzești, mă! Sunt în Iugoslavia, nu vii după mine? Și-au tot venit, și l-au tot luat, până când s-au săturat și l-au expulzat în Franța.

Alte ore de povești aveau ca temă „celula”. Locul sacru, dormitor noaptea, devenit ziua în toată accepțiunea colocatarilor trăitori acolo „agora”, unde fiecare își povestea viața sau forfecau politica zilei, sală de cursuri universitare, unde se predau limbi străine, istorie, geografie. Nume grele în istoria literaturii române ca Porsena, Radu Gir, erau numele celor care au răspuns „prezent” la apelul deținuților odată cu Vasile.

Povestea toate astea lent, ca într-un ritual monoton, ca o recitare, eliberându-se cu fiecare cuvânt rostit, parcă de o coajă de pe suflet pe care ca pe o coajă de bubă, o rupea, arătându-mi-o întâi, și apoi, aruncând-o ca să scape de ea.

Într-o zi m-a sunat să-mi spună că este invitat la CNSAS să-și vadă dosarele. Era fericit. Spera că, în sfârșit, avea să afle cine îl pâra la securitate. M-a sunat și când s-a întors. A venit înapoi mai bătrân, mai trist și învins. Învins așa cum nu fusese niciodată. A rezumat totul într-o singură propoziție care cuprindea toată amărăciunea și scârba lumii:

- Dacă mai trăia o strângeam de gât!... Eu!

Aflase că de pârât, îl pâra Aurora, fosta lui soție, dragostea tinereții lui, mama copiilor lui, care în timp dezvoltase o relație cu un securist. Dar și aici a găsit ceva de râs, Vasile. Era amuzat la culme de situația pe care o crease la CNSAS. Când a cerut să-i fie aduse dosarele lui, știa că vor fi multe, dar, nu se așteptase să-i fie aduse stivă, pe un gheridon, stivă dincolo de care aducătorul nu se mai vedea. Și nici așa nu i le-au arătat pe toate; nefiind aduse toate, nici atunci, nici acum.

Mereu mă împigea să mă duc și eu, vajnică posesoare de familie cu pușcăriași politici, să-mi răscolesc istoria. Nu m-am dus. N-am avut curaj, n-am avut putere sau poate mi-a fost frică de ce aveam să aflu. Nu știu.

Ce-aș mai putea spune despre Vasile? Mereu mă ruga să reîncep a scrie. - Povestești frumos, zicea, scrie ce povestești! M-am sfiit mereu. Credeam că nu mai pot scrie. Iată însă că Vasile iarăși a avut dreptate. Scriu din nou, datorită lui Vasile și domnului Cichirdan.

Aș mai putea povesti cum încercam toți trei să salvăm câinii vagabonzi pe care-i otrăvea din dispoziția primăriei un angajat al instituției. Și acum am o cățelușă mignonă pe care am scăpat-o de la moarte atunci. Vasile i-a fost naș. A botezat-o Dolly. Iubea fără limite câinii. Aduseseră din Franța un câine lup foarte bătrân cu care s-au chinuit luni de zile până când s-a stins. Adora pisicile. Strângea pisici vagaboande, le deparazita și le căuta stăpânii. Aveau o turmă de mâțe (ca și mine de alt fel) botezate toate fistichiu. Aveau și tot felul de zburătoare, toate perechi și după rosturile lor, ca-n arca lui Noe. Gânsacul cu gâsca lui erau familia „Gagăle”, bătăiosul rățoi al perechii de rațe leșești avea numele unui cunoscut războinic ninja, perechea de găini pitice era „Terente și Didina”...

Avea Vsile un imperiu peste care domnea imparțial cu blândețe și înțelepciune, reușind să facă a se înțelege pe aceiași palmă de curte, câini, mâțe cu păsări și oameni.

Prietenia Nușei cu Casa Regală prin doamna Simona Mezincescu, vizita reporterilor de la revista „Esquire”, desele vizite ale prietenilor din Franța, nu făceau altceva decât să condimenteze viața satului Urșani și a urbei Horezu.

Primăria nu-l căuta. (S-ar fi bucurat să fie de folos) Era o persoană complicată mai ales pentru cei care nu erau obișnuiți cu exercițiul gândirii, stânjenitoare în acele vremuri, ființă care crea probleme. Nici cei de la „Deținuții politici” nu-l mai căutau. Era rău de gură, și incomod, mai mult, utopic în idei, obositor pentru cei ce abia își găsisesră liniștea și confortul binemeritate. Cel mai tare l-a durut când a aflat că nici securitatea nu-l mai urmărește.

- Se-apropie sfârșitul, Ligie, nici lor nu le mai sunt de folos! Vezi că pentru el, existența sa însăși dorea să fie dăruire totală și de folos pentru omenire.

Citindu-l, rând cu rând, roman după roman, odată cu aparițiile,

am găsit destăinuirile sale în pagini.

Era bolnav. Foarte bolnav. I se instalase un diabet rebel cu toate consecințele, inclusiv cele cardiace. Nu avea voie să mănânce dulciuri, dar era un mare doritor de dulcețuri, prăjituri, înghețate.

I-am făcut de câteva ori dulciuri dietetice; mie îmi plăcea să bucătăresc, lui, zaharicalele. Regret și acum că nu am apucat să-i fac șerbet de zmeură în vara în care a murit. Tare mult m-a rugat, dar eu, ca toți oamenii, am crezut mereu că mai era Timp. Pentru Vasile nu mai era Timp.

Înainte de deces cu câteva luni bune a făcut un accident vascular peste care a trecut. L-a luat în ușor, n-a spus, nu mi-a spus, n-am știut atunci. N-am știut cât de bolnav era. Nici el n-a știut sau a știut, dar n-a crezut.

După ce s-a ridicat din A.V.C. m-a chemat la o cafea, jos la cofetăria „lui Polonic", loc și masă unde invariabil ne întâlneam pentru povestiri, cafele, uneori și nevinovate bârfe despre notabilități, „recenzii" literare din Gavrilescu și alți autori. Întâmplător aveam aparatul foto la mine, i-am făcut câteva fotografii „prim plan". Zâmbea, zâmbea strâmb, A.V.C.-ul lăsase urme târând o parte de față în jos. Au fost ultimile.

Cândva mă dusese în cimitir la Urșani și-mi arătase unde vrea să fie îngropat, unde-și cumpărase loc de veci. Era mândru că va fi coleg de „veșnicie" cu I.Gh.Duca. Mi-a arătat crucea sa... O imensitate de cruce cu doi stâlpi verticali care, parcă, sprijineau și cărau toată durerea lumii. I-am spus că mi se pare morbid să vorbim despre asta. A ocolit răspunsul dar mi-a spus:

- Vezi, tu, Ligie, crucea asta dublă? Este crucea deținuților politici, cu două verticale: una pentru trupul chinuit, alta pentru sufletul sfărmat, dar, amândouă, înălțându-se neânvinse către cer. Greutatea amândurora este legată-purtată de o singură pereche de brațe. Gavrilescu are o cruce de acest fel la cimitir, alta acasă rezemată de zid. Mai târziu mi-a arătat Nușa acest fel de cruce într-un lanț nesfârșit pe dealul de la Aiud, la monumentul Deținuților politici al închisorii.

În seara în care i s-a făcut rău, terminase de descărcat marmora pentru mormânt. După ce a fost stivuită și ultima bucată de marmoră, a luat oamenii cu care a descărcat și s-a dus cu ei la „mol" (cum numea el magazinul sătesc) și s-au cinstit cu o bere. Noaptea a făcut o criză de inimă. Spre dimineață Nușa a chemat Salvarea. Fiind asigurată de personalul medical care preluase cazul că nu e atât de grav, Nușa nu l-a urmat. Ajuns la spitalul Horezu, agravându-se, cazul Gavrilascu a fost redirijat la spitalul județean Vâlcea. Acolo, a avut ghinionul unui concurs de împrejurări care l-a pus în fața lipsei momentane a medicului care era în camera de gardă. Mi-a povestit Nușa că s-a stins pe targă, știind ea toate acestea de la o persoană din Horezu care era acolo. Când Nușa a telefonat la Vâlcea la spital pentru a afla starea lui Vasile, i s-a comunicat decesul.

Bietul Vasile, s-a stins tăcut, liniștit. Nimeni n-a fost deranjat, nici la propriu nici la figurat de această moarte. Pur și simplu a ieșit din scenă, fără gălăgie, fără râs, fără plâns.

Uneori, vorbind despre moarte, (idee care-l obseda) îmi povestea cum își imagina plecarea lui din lume: că vor veni toți prietenii deținuți politici să-l plângă, atât cei de la asociație cât și ceilalți din alte locuri, că vor veni cei de la Primăria Horezu, poate chiar cei de la Vâlcea, și, că, desigur, va avea onoruri militare, măcar fanfară militară... Iată înmormântarea sa: un popă, popa Fustiță, care-i era naș, și prieten; un car pe care era așezat sicriul, tras de o vacă; o nevastă, Nușa; un prieten (o) Eu; un fotograf-pentru ce?; 3-4 amărâți din sat care se țineau după mort, probabil, pentru pomană; câteva babe care boceau după cutuma locului; câțiva copii care culegeau bănuții aruncați, ca vamă, la răscruci, copii din cei pe care încercaseră să-i școlească, acolo, în sat, unde deschiseseră un centru pentru educarea-inițierea în artă: desen, literatură...dar care dăduse kics...și atât!

La cimitir, la groapă, înainte de coborâre, cineva cu un player a dat drumul, după câteva încercări ratate, la un fragment din „Balada" lui Ciprian Porumbescu. După solemnul moment al „lansării" în groapă a fost acoperit cu iertătorul pământ, și GATA !

- Ole!, Ole, Ole! Gavrilescu nu mai e! S-au terminat pentru el durerile, tristețile, bucuriile cât și viețile lui Vasile, fiindcă Vasile ca și o mâță cu nouă vieți, scăpa de fiecare dată viu din toate belelele.

La câțiva kilometri, la Costești, auzisem că se strânseseră să comemoreze sau să sărbătorească ceva, cei de la „deținții politici". Prietenul lui, popa Fustiță s-a dus la ei și i-a chemat, dar domniile lor n-au avut timp să vină la înmormântare, aveau ceva mai bun de făcut.La Primărie la Horezu am sunat eu. Niciuna din oficialități n-a avut timp să vină la Vasile.

Menționez că cetățeanul Gavrilescu Vasile a acumulat peste 10 ani de pușcarie politică, prin multe închisori din care cei mai mulți la Gherla. Mai menționez că zece ani înseamnă 3650 de zile. Mai menționez că cetățeanul Gavrilescu Vasile nu are din partea statului român nici un fel de recunoaștere a calvarului trăit îi cele 3650 de zile, nici un fel de hârtiuță pe care să scrie: - Bă, Vasile, noi, poporul, țara asta, îți mulțumim, bă Vasile că ți-ai iubit țara, că ai rezistat acolo în timp ce noi ne zbenguiam, că cele 3650 de zile de recluziune stau dovada vie a activității tale smintite și naive de rozător a fundației statului comunist, a temeliei efemerului ideal comunist. Rezistența ta, bă Vasile, încăpățânarea ta de a crede (a ta și a tuturor celorlalți deținuți politici) că va fi bine, că vom trăi liberi, ne-a adus Revoluția, bă Vasile, și Fericirea, și Libertatea!... bă Vasile! Întrebare retorică, așa, ca să fie, pentru noi...Libertate să CE??? Și atunci pentru ce te-ai chinuit, bă Vasile? Pentru ce ai murit, bă Vasile, nu mai bine stăteam noi la „Polonic" să ne bem cafeaua? Sau și mai și! Rămâneai dracului la Paris și te durea în pix: nevastă mișto aveai, pictoriță cu expoziții și relații universale, ... slujbă mișto aveai și bine plătită...te-a mâncat pe tine în gaură că aveai prurit anal, să vii înapoi să-ți slujești țara, că-ți era dor de ea. Iaca ca să vezi, asta ai primit în schimb! - Bă, Vasile, nici o diplomuță (după care plânge popa tău acum), nici un bilețel, cât de mic, de mulțumire pentru cele 3650 de zile furate din viața ta, Vasile, dacă nu din partea țării, măcar din partea județului, sau, te-ai fi mulțumit și cu ceva de la oraș. Ceva minuscul,Vasile, dar pe care să scrie că-ți mulțumește cineva... Eu îți mulțumesc Vasile, pentru că ți-au furat ție zilele în locul alor mele. Eu n-am avut curajul tău, iar tu te-ai jertfit pentru noi toți, pentru mine, pentru Aurora, Dumnezeu s-o ierte!, pentru Nușa, pentru copii tăi. Dar copiii tăi, nici nu te-au condus pe ultimul drum.

Așa a fost. Copii săi nu l-au plâns, n-au mai vrut să știe de el, după ce „on line" Vasile a făcut public într-un roman faptul că soția sa Aurora era cea care îl trădase securității. Tot „on line" copii l-au „despărintizat", negându-i oficial calitatea de tată, iar ei anunțând oficial renunțarea la calitatea de fii, deși ulterior nu și la calitatea de „erede", intentându-i Nușii un mârșav proces de partaj al presupusei averi rămase de pe urma lui Vasile. Am văzut actele de chemare în judecată, atunci, când le-a primit. Mi le-a arătat Nușa cu naivitate crezând în dreptate. În inventarul atașat, întocmit de cineva, se încurcau linguri și furculițe cu drepturi de autor, cu „casă cu parter și etaj", cu „lavițe țărănești" (de fapt doi dulapi nerindeluiți bătuți de Vasile pe câte doi butuci de brad pe care se stătea și se stă afară, pe podișorul prispă din lemn, făcut de el). Mizeria asta de proces i-a mâncat Nușei ani buni, și bani buni, ea, care la moartea soțului rămăsese fără nici un sprijin material și fără servici... Ce nu te omoară, te întărește. S-a luptat ca o leoaică, a învățat să se apere singură și a câștigat. Atenție! A câștigat doar o sentință în cauză. N-a primit încă nici o despăgubire, nici o pensie de pe urma lui Vasile, drepturi recunoscute pe hârtie, dar de care ea nu beneficiază încă, descurcându-se, ea și toată armata de viețuitoare ce i-au rămas de la Gavrilescu, cu pene și cu păr, și cozi, numai Dumnezeu știe cum, cu pensia ei de 5-600 de lei pentru cât a lucrat la Clubul Copiilor...

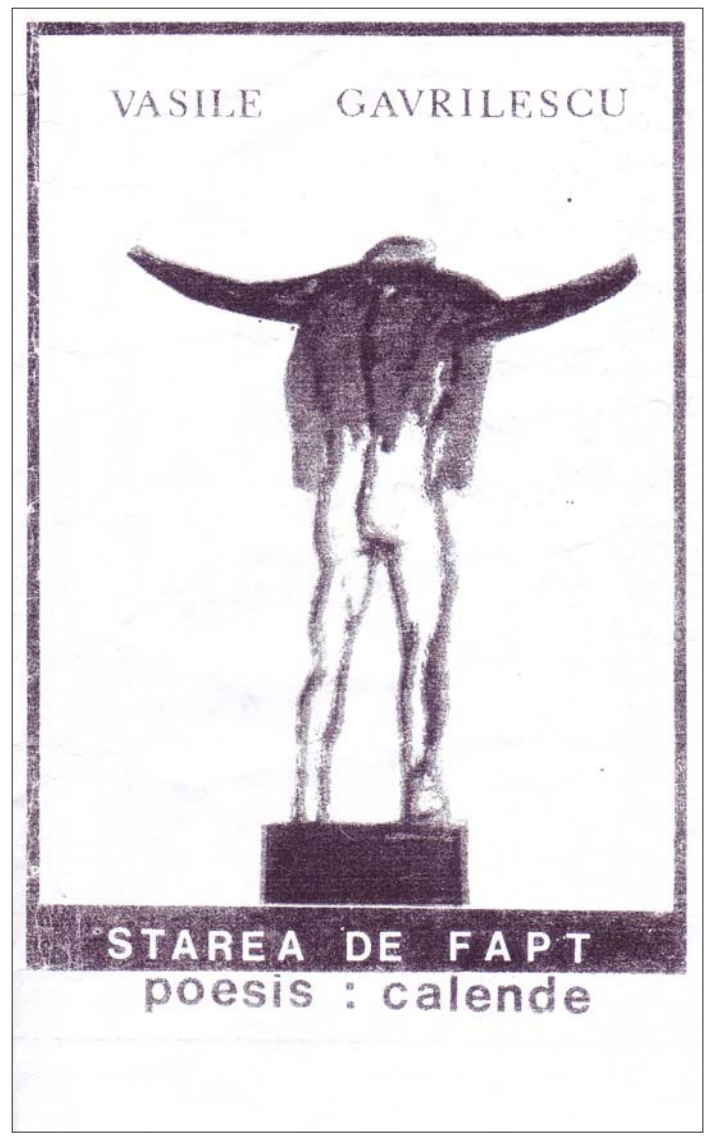

După ce domnia sa, domnul Cichirdan m-a dus la Ocne ca să văd monumentul creat de dumnealui și închinat deținuților care au trecut numai sau care au murit acolo, am fost izbită literalmente de același sentiment care se năștea privind sculptura, ca acel pe care-l trăiesc, gândindu-mă la Vasile, la ai mei și la toți cei care au dus crucile pentru noi. Cumva un fel de impuls nestăvilit de a împărtăși și altora poveștile lor, spre îndreptarea, poate, măcar a gândurilor dacă nu a recunoștintei acelor care azi beneficiază de liberttea și drepturile pentru care au murit EI.

Amândouă poveștile-monumente, sunt de fapt o apoteoză a victoriei celor pe care torționarii au încercat să-i îngenunche în trup, să-i ucidă în suflet, și n-au reușit. Sisiful lui Cichirdan duce în spate lanțurile tuturor atârnate pe cruce, crucea lui Vasile Gavrilescu înaltă către Dumnezeu lumânări de durere pe jugul pus de cei care...Dar splendoarea acestor monumente este cântecul prometeic al celor care-și jertfesc viața cu bună știință pentru a aduce bucuria victoriei lor asupra neomenestilor cazne la care au fost supuși.. Dacă ar fi fost să-și continuie viziunea artistică a monumentului, Sisiful lui Cichirdan ar fi stat înfipt în glie drept, cu amândouă picioarele ca cele ale crucii lui Gavrilescu, poate chiar vindicativ. Sisiful lui Cichirdan surprinde însă cea mai omenească postură a existenței lui Iisus, momentul în care întreabă (știind răspunsul) pe tatăl ceresc, el care nevinovat a luat în spate toate păcatele lumii, îndoindu-și genunchii odată cu întrbarea: - Eli. Eli, Lama sabahtani? Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit? Aceasta este secunda Sisifului de la Ocne. Următoarea secundă este a crucii în care deja învingător, Sisiful om s-a sublimat în cea mai simpla și pură formă a sa, urcându-se apoi la ceruri cu sufletul, lăsându-ne-o nouă pe aceasta... Am știut atunci că, Cichirdan, artistul sculptor, avea deja o cale deschisă de veșnicie către Gavrilescu. Artistul scriitor, și am îndrăznit să-i dau celui viu poveștile vieții celui dus dintre noi, povești care pe mine mă copleșiseră, dar asupra cărora nu se oprise nimeni și n-am greșit. Domnul Cichirdan a citit și a găzduit în paginile ziarelor pe care le păstorește recenziile romanelor lui Vasile. Deosebite recenzii, calde, de la suflet la suflet ca și când l-ar fi cunoscut și în particular. Interesant este că și în scrierile domnului Cichirdan, și în romanele lui Vasile apar multe personaje, aceleași. De fapt a fost o mare perioadă când amândoi au fost trăitori în același oraș, Craiova.

Nu am cuvinte să laud fapta domnului Cichirdan și să-i mulțumesc pentru dreptatea pe care i-a făcut-o lui Vasile, pomenindu-l după moarte ca scriitor, în sfârșit...Mai în joacă, mai în serios, ca niște copii, odată, ne-am promis unul altuia că fiecare, după moartea celuilalt, cel care va rămâne ultimul nu va lăsă uitarea peste celălalt, arătând cum a fost. Așa a fost. De fapt, în esență, oricare ar fi fost motivele declarate ale întemnițărilor sale, cauza se poate rezuma doar la atât: voia să scrie! Cei care scriu cunosc sentimentul acesta ucigător, ca o combustie, care te poate omorî. Simțea nevoia imperioasă de a reda în scris ceea ce trăia. Scria mereu, pe caietele de școală pe care i le găsea securitatea, oriunde le ascundea: în hornul casei, în rezervorul wc-ului, în pământ-în curte sau în alte părți greu de imaginat a fi de luate în considerare ca ascunzișuri. Dramatică descoperire motivul descopeririilor.

Iată că domnul Cichirdan l-a scos la lumină, lucru pentr care îi mulțumesc infinit, ajutându-mă astfel să-mi țin o promisiune de viață și de moarte, promisiune de care sper că m-am achitat cavalerește. Aceasta a fost esența prieteniei noastre, elegantă, cultă, cavalerească, sigur neînțeleasă astăzi, pe care n-o voi mai întâlni niciodată pentru că a murit odată cu Vasile Gavrilescu, ultimul cavaler al acestor timpuri, Dumnezeu să-l odihnească!

Cu dragoste, cu stimă și cu nemăsurată prietenie
Ligia Zaprațan Nicolescu
Horezu 26. 10. 17.

NOTA:

VASILE
GAVRILESCU

NĂSCUT LA ...
MORT LA 6 AUGUST 2001
PROFESIE DE BAZĂ: ELECTRICIAN
MESERIE DE SUFLET: SCRIITOR
ALTE OCUPAȚII: PUȘCĂRIE POLITICĂ - 10 ANI
EPITAF-DESTIN: SĂ MORI UCIS DIN DRAGOSTE DE ȚARĂ!

„ȚARA FAGILOR”, NR. XXVI, 2017: ALMANAH CULTURAL-LITERAR

În 2016 la Cernăuți și Tg. Mureș sub auspiciile Societății Culturale „Arboroasa” Cernăuți și Fundației Culturale „Vasile Netea”, Târgu Mureș, a apărut acest almanah în redactarea lui Dumitru Covalciuc (care este și redactor șef), înțelegem noi, editat cronologic pentru anul 2017, când venerabilul luptător pentru drepturile românilor din Bucovina de Nord, dar și cunoscut istoric, a împlinit șaptezeci de ani. Îi spunem și noi, de aici, de la Râmnicu Vâlcea, viitoarea metropolă a Olteniei de nord înfrățită cu Cernăuțiul, un călduros La Mulți Ani! Tiparul acestui almanah a fost realizat la „Intermedia Group” Târgu Mureș, cu o copertă și tehnoredactare realizată de Alexandru Tcaciuc. Iată, deci, o revistă concepută la Cernăuți și tipărită prin Fundația „Vasile Netea” la Târgu Mureș...Un almanah cât o carte de 320 de pagini al cărui autor este „Un om cât o țară” cum îl definește pe Dumitru Covalciuc, Dimitrie Poptămaș, președintele Fundației din Tg Mureș în articolul „Un om cât o țară” care deschide almanahul; în fond o culegere de texte scrise de personalități, români din Bucovina de Nord, scriitori, istorici, profesori, supraviețuitori ai gulagului sovietic în capitole sugestive: „File de istorie”, „Învățământ” (nouă ne place că nu este „Educație” așa cum le place să se împăuneze cu acest termen, intelectualii neoînvățământului politic de partid din capitala României), „Filologie”, „Sănătate”, „Golgota neamului românesc”, „Poesis”, „Din creațiile cititorilor noștri”, „Personalități bucovinene”, „Aniversări”, „Cronică la persoana întâi”, „Album”, „Folclor bucovinean”.

Un material deosebit de interesant, „Sfârșitul Mitropoliei Ortodoxe Române de la Cernăuți”, semnat de Dumitru Covalciuc, deschide seria de articole... „..în ziua de 2 august 1940....a fost pusă problema includerii nordului Bucovinei, nordului și sudului Basarabiei în componența RSS Ucrainiene...a urmat formarea regiunii Cernăuți, eveniment petrecut la 7 august același an. Această nouă unitate teritorial-administrativă creată pe baza județelor Cernăuți și Storojineț, a unor părți din județul Rădăuți, Hotin și Dorohoi...” „...sovieticii s-au dedat și la o acerbă prigoană antireligioasă a credincioșilor care nu și-au părăsit vetrele, ci au rămas sub stăpânirea bolșevică. Ca să scape de teroarea comunistă, 29 de preoți s-au refugiat în toamna anului 1940 în Germania prin Comisia germană de repatriere (10). Doar 22 de preoți au continuat să suporte calvarul ocupației bolșevice...” „Au urmat masacrele de la Tereblecea, Lunca și Fântâna Albă din iarna și primăvara anului 1941, întemnițările trădătorilor patriei, care au încercat să treacă clandestin în România, deportările masive ale populației în Siberia și Kazahstanul de Nord. În conformitate cu datele oficiale...erau dispărute 36.129.” La câteva luni după crimele petrecute, ultima, la Fântâna Albă în 01 aprilie 1941, Mareșalul Antonescu decide pe 21 iunie 1941 să recucerească teritoriile ocupate de URSS în războiul drept de „reîntregire”. În iulie 1941 „Scaunul mitropolitan a fost reașezat la Cernăuți. Sub ascultarea Mitropoliei Ortodoxe Române a Bucovinei au revenit 182 de parohii.” „În martie 1944, Tit Simedrea a fost silit să părăsească pentru totdeauna scaunul mitropolitan de la Cernăuți.” Mai aflăm că pe 25 febr. 1945 Eutimie Kaverninski a fost sfințit, la Kiev, Episcop al Cernăuților și Buconvinei , „eparhia bucovineană nimerind sub jurisdicția Patriarhiei de la Moscova”...Și, încheie articolul Dumitru Covalciuc: „Cele circa 125 de biserici și 8 mănăstiri în care serviciile divine sunt oficiate în limba română continuă să țină de Patriarhia de la Moscova și faptul acesta este regretabil și trezește o mare nedumerire.”

În articolul „Bravii Bivolari din Culicenii Herței” scris de Dumitru Oprișan citim în legătură cu Primul Război Mondial, participarea Regatului României și, care, în bună parte a fost dus de țăranul român: „Iar în mai 1924 soldatul Bivolaru Pintilei a fost decorat cu Medalia Victoria a marelui război pentru civilizație 1916-1921. După 12 ani de cătănie s-a întors în satul natal, unde, în virtutea Legii pentru Reforma Agrară promulgată la 17 iulie 1921 a fost împropietărit pe lotul nr. 238, de 2 ha și 5.000 mp din moșia Culiceni, fosta proprietate a D.N. Enășescu situată în comuna Tureatca județul Dorohoi. Prețul lotului în sumă de lei 3.420, fiind complet achitat, s-a eliberat prezentul titlu de proprietate”.

Un foarte bun material, care se întinde pe treizeci și cinci de pagini, este cel al lui Constantin Ungureanu intitulat „Studenții de la Universitatea din Cernăuți (1875-1919)” (capitolul Învățământ) și care ne întărește ideea noastră mai veche că atât Austria lui Franz Iosif pentru Transilvania și Bucovina, cât și Rusia țaristă pentru Basarabia sub ocupație țaristă și lipită în 1918 României Regelui Ferdinand, au jucat un rol benefic în istoria României! Nu credem că există român astăzi, cu capul pe umeri, care să nu-și de-aseama de influența culturii germane, dar și a celor poloneze, evreiești și rusești în formarea și dezvoltarea culturii și civilizației din Bucovina și Basarabia... Iată ce ne spune C. Ungureanu în articolul citat: „La 4 octombrie 1875 a avut loc inaugurarea oficială

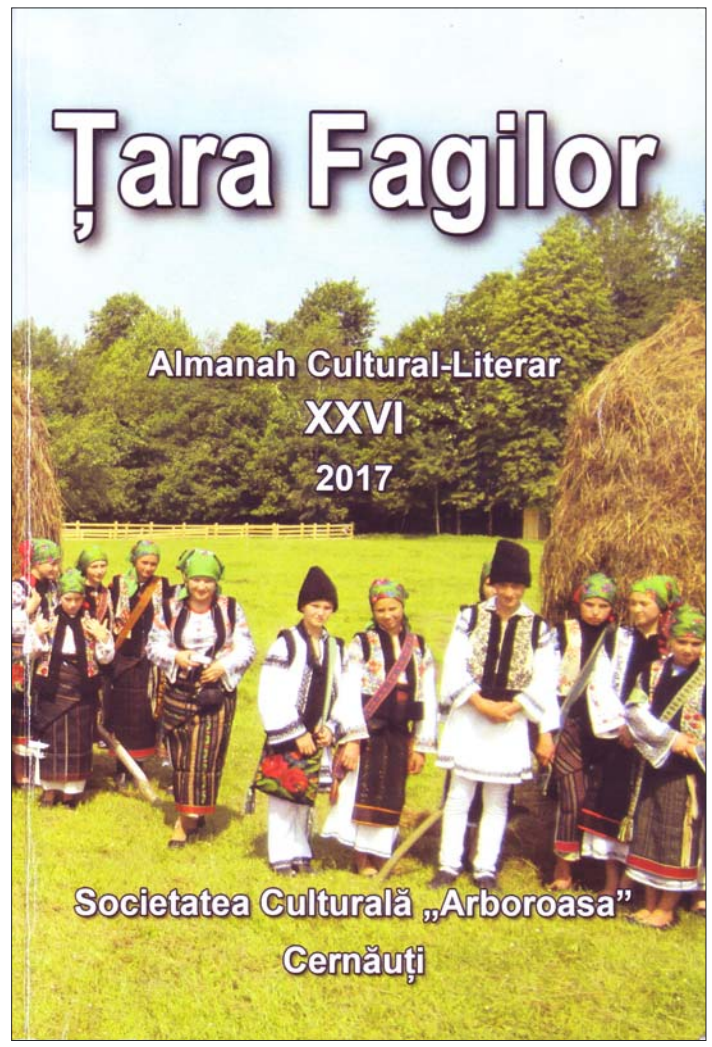

a Universității din Cernăuți (iată, la 100 de ani de la ocuparea Bucovinei de armatele austriece; și nouă ne vine ideea: ce ar fi fost să nu fi avut Oltenia atâția haiduci și austriecii să nu stea douăzeci de ani, 1718-1739, în acest teritoriu, ci mai mult? în 1918 Craiova ar fi fost „Cernăuți”! n.n). Primul ei rector a fost numit profesorul de drept Constantin Tomasciuc. În perioada 1875-1919, Universitatea din Cernăuți, cu limba germană de predare, a funcționat cu trei facultăți: teologie ortodoxă, drept și filosofie. Față de alte universități austriece, la Cernăuți nu a fost deschisă o facultate de medicină.” Iată, „teologie ortodoxă”! „deznaționalizare” au strigat și strigă în continuare păcătoșii!...Nu era normal să aibă predare în limba lui Marx și lui Goethe? (În revanșă, țintind în modernizare, în centrul Cernăuțiului, evreii construiesc și pun în funcțiune o facutatea de medicină, încă o bijuterie urbană, la care mai adaugă și o sală excepțională de spectacol! Amintim în continuare, necredincioșilor, că și în Basarabia la mijlocul sec. XIX existau manuale bilingve, rumâno-ruse, limba rusă nefiind obligatorie decât în administrație! Articolul acesta al lui Ungureanu este formidabil, un izvor extrem de activ în a furniza informații despre viața-civilizația-multietnică existentă și promovată în această regiune care a rămas până astăzi, poate, ce mai românească! Citim mai departe în subcapitolul „Societăți studențești supra naționale și germane” că Austria s-a chemat prima societate academică apărută în 17 oct. 1865; negru-auriu-negru erau culorile de recunoaștre și aveau deviza: Neânfricat și onest. La 26 oct. 1875 apare Sala de lectură academică: auriu-negru-auriu și Pentru împărat și imperiu! Pentru adevăr și cunoaștere. Gothia (15 mai 1876): verde-alb-auriu, Unul pentru toți și toți pentru unul. Alemannia (13 mai 1877) negru-albastru-auriu, Prietenului mâna-dușmanului fruntea. Și tot așa încă vreo patru societăți. Mai amintim societățile studențești, românești: Arboroasa (10 dec. 1875) numită astfel de la numele boierului Luca Arbore. „Primul comitet al societății a fost format din Gherasim Buliga, Ciprian Porumbescu, Ion Topală, Zaharie Voronca, Gh Popescu și Ilarie Onciul.”... Roșu-galben-albastru, și avea imn În țara mândră a fagilor scris de Teodor Ștefanelli și Ciprian Porumbescu...În 1877 societatea a fost desființată și conducătorii arestați: Ciprian Porumbescu, Zaharia Voronca, Constantin Moraru (tata lui Leca Morariu n.n), Orest Popescu, Eugen Siretean. În 1878 Arboroasa se transformă în Junimea: roșu-galben-albastru (orizontale), Uniți să fim în cugete-uniți în Dumnezeu și durează până în 1990, cuprinzând cele mai însemnate nume din Bucovina, Transilvania, vechiul Regat. În 1880 s-a înființat societatea Bucovina. Iar în 1909 s-a format și societatea Moldova. Studenții teologi au avut și ei Asociația academico-teologică... Academia ortodoxă, la care iar găsim nume grele, unele dintre ele, Nicolae Șesan, fiind evacuați în 1944 la Râmnicu Vâlcea. După 1918 toate aceste asociații au funcționat (mai puțin Austria, Sala de lectură și Sojas-ucrainiană, înființată tot în 1875) până în 1938, când, „prin decret regal toate au fost desființate” (pag.74 op.cit).

În articolul „Istoricul construirii Societății Medicale Isidor Bodea din Cernăuți” semnat de Dragoș Olaru, unul plin de informații din sănătate aflăm că Universitatea din Cernăuți, înființată în 1875, și despre care C. Ungureanu spunea că nu are o facultate de medicină, iată, în acest articol aflăm că, totuși, „în cadrul ei, chiar de la înființare, s-a susținut pe lângă Facultatea de Filosofie un curs al învățământului farmaceutic, care a activat și în primii ani din perioada românească.” Mai desprindem un aspect, care în general ne frământă (acela de a arăta că politica URSS privind naționalitățile, nici pe departe nu a continuat cât de cât politica în același domeniu a Rusiei țariste), anume că nu există diferențe culturale, nici economice, între societatea românească din perioada administrației austriece și cea din perioada administrației românești, așa cum sunt diferențele ca de la cer la pământ între societatea românească de sub ocupație ucrainiană-sovietică și cea de până la această ocupație...Mai observăm că la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX, și în Bucovina, și în județul Vâlcea pătrunde forța de muncă a aromânilor, ceea ce arată capacitatea ridicată a românilor de a asimila populații; vorbim acum de faptul că populația României are o forță teribilă de asimilare a altor populații, chiar și atunci când formează colonii în afara granițelor sale...ne referim la o asimilare selectivă!

Un capitol teribil prin ceea ce ne dezvăluie este „Golgota neamului românesc”, și acesta descinde în esență chiar cu articolul semnat de Petru Grior, „Deportările în masă ale locuitorilor din ținutul Herța în anul 1941”. Am notat pe marginea paginei 125 următoarele: Stalinismul se face vinovat de conducere a societății prin crimă publică-de stat. În acest caz statul este numai al unora, pierzându-și rostul, este o adunătură de criminali!...meritând și statul bolșevic sovietic un real tribunal Nüremberg (nu ruso anglo american)... În anul 1941, luna aprilie, apărea în URSS, „Directiva Comitetului Poporului pentru Securitatea de Stat al URSS” care prevedea aplicarea măsurilor în vederea „curățirii Republicii Ucrainiene de elementul antisovietic”. Principalul „element antisovietic îl constituiau rudele trădătorilor patriei”. În 14 iulie 1941 apare ziarul „Bucovina” (condus de Aurel Morariu, fratele lui Leca Morariu, cel evacuat la Râmnicu Vâlcea în martie 1944, n.n), care își va înceta apariția la 01 martie 1944, și, care, în iulie (deci după intrarea trupelor române în 21-22 iunie) publică următoarele: „În a doua jumătate a lunii mai au năvălit asupra satelor noastre nenumărate camioane, însoțite de milițieni, care au ridivcat mii de familii românești și anume acelea, care aveau pe cineva trecut în România. Bărbați tineri și bătrâni, femei de toate vârstele și copii au fost închiși, aproape ermetic, în vagoane...fără apă, cei mai mulți fără mâncare și duși, Dumnezeu știe unde. Unii, care au avut norocul să scape pe drum, au mărturisit că după zece zile nu mai rămăseseră nici jumătate din acele ființe nenorocite. S-au înăbușit, sau au murit de boli, de foame și de sete pe drum.” Și iată că pe 08 iunie 1941, conducerea tra la la bolșevică a luat măsura să acorde „o atenție deosebită procesului de pregătire și desfășurare a deportărilor, conform indicațiilor” etc. Asta se cheamă crimă publică, spunem noi, fără precedent în istorie, ca în numele poporului să omori poporul! bătrânii și copiii...Criminali de stat, atenție, mai toți selectați din populația locului! o inovație nemaipomenită a stalinismului!...desigur, există la scară măruntă exemplul francez, numai că cei care organizează crima publică în Revoluția Franceză, mor la fel cum au ucis. Pe ăștia din comsomolul urei politice și de rasă, nu i-a omorât, mai apoi, nimeni, nici chiar după 1990, măcar simbolic! Comsomoliștii sovietici, ne spune sursa-articolul lui Petru Grior, intrau noaptea în casele celor însemnați cu o zi înainte și fără explicații îi urcau oricum se aflau în căruțe și îi duceau în centrele de colectare!!! apoi în trenuri pentru animale, unde îi încuiau și îi duceau numai de călăi știut, unde. În noaptea de 12-13 iunie din ținutul Herța au ridicat 1.373 de oameni: „1.090 de români, 125 de evrei, 31 de ucrainieni, 4 ruși, 2 nemți, un polonez și 120 de persoane a căror naționalitate nu este indicată în documentele de arhivă.” mai citim că derbedeul de Hrusciov (apelativul ne aparține), tra la la bolșevic al Ucrainei, în 18 iunie 1941 raporta la Moscova îndeplinirea cu succes a deportărilor, cărora noi le spunem crime publice... Suntem convinși că acțiunile criminale ale bolșevicilor din Ucraina și Rusia sau global din URSS în Bucovina și Basarabia au fost hotărâtoare pentru hotărârea Mareșalului Antonescu de a recuceri (21 iunie) pământul smuls prin Tratatul Ribbentrop-Molotov. Numai că acești asasini de copii și bătrâni, menționăm noi, se vor întoarce și vor continua ce au început, în 1946-1947... În raportul lui Hrusciov erau menționați pentru Herța și Regiunea Cernăuți, 7.720 de deportați. Articolul se încheie cu un „Documentar” cu tabele de persoane internate în lagăre și care locuiau în coloniile românești „I. G. Duca” din Iurcăuți și Nistoreni din fostul județ Cernăuți. Ne impresionează „Tabelul A” în

care observăm între cele 48 de persoane, opt Popești (Popescu) și doisprezece Prelipceni (Prelipcean). Aceste colonii numite „I.G. Duca” (credem, nume primit după 1933-anul asasinării primului ministru) erau constituite din cetățeni aduși din Rădăuți și localitățile adiacente: Marginea, Volovăț, Horodnic (de unde este și Ion Prelipcean-noua noastră cunoștiință-pe care îl salutăm dacă citește ziarul nostru), implantați aici din aceleași rațiuni, după 1922, precum cele care au determinat implantarea în Basarabia interbelică a zeci și sute de olteni din județul Vâlcea. Din Vâlcea era și ultimul mitropolit al Basarabiei!...Efrem Enăchescu, născut la Măciuca și călugărit la Mănăstirea Stănișoara de sub muntele Cozia! Scriind aceste rânduri, înțelegem mai bine de ce basarabenii și bucovinenii evacuați în 1940 dar mai ales în 1944 colindau atât de des această sfântă mănăstire...Un capitol aparte este cel numit „Poesis” care trece în revistă poeți ca Vasile Târățeanu, Paul Celan, Ilie Tudor Zegrea, Arcadie Opaiț, Paraschiva Abutnăriței, Silvia Caba Ghivireac, George L. Nimigeanu, Rodica Puia, Elena Apetri, Gh Ungureanu. Și fiindcă am văzut numele lui Paul Celan facem observația că lipsește din această panoplie numele lui A. E. Baconsky, care întâi a sălășuit la Râmnicu Vâlcea-Călimănești și mai apoi la Cluj. A fost o mare relație, poetică, între Paul Celan și A.E. Baconsky! Probabil că odată și odată se va scrie o istorie a Basarabiei, care a dispărut în 1944, dar care și-a mutat fiii pe pământul vechiului Regat!...al României.

Am mai găsit notat pe marginea paginii, la capitolul „Din creațiile cititorilor noștri”, la proza în versuri a lui Gheorghe Gorda, „Masă rotundă”, „Și mărșăluiau coloane kilometrice spre viitorul fericirii sovietice cu o pernuță sub cap, pâine și un ceai cald...”. Cum spuneam, am găsit notat la sfârșitul aceste proze poetice cuvântul (scris de noi), Bravo! și mai alături: Iată oferta comunismului! ca și blocurile cu apă și șobolani la...subsol.

Descoperim la sfârșitul almanahului, probabil cel mai frumos capitol-căci ce este mai frumos și productiv să te întremezi citind din isprăvile minunaților concetățeni, înaintași de vază ai societății, cei care au pus bazele unei civilizați și au pus umărul la ctitoria unei țări, unui oraș, unui sat cu o istorie aleasă: „Personalități bucovinene”! „Promotorii Unirii: Sextil Pușcariu și Isidor Bodea”, semnat de Doru Ropceanu. Un model de construcție a societății-comunității: savantul filolog și medicul de copii...Câtă măreție a gestului: să construiești și apoi să conduci un spital de copii; sau să realizezi Unirea, desigur, una sinceră și nu în concept postbelic, golănesc...Sextil Pușcariu a fost directorul ziarului „Glasului Bucovinei” înființat la 22 oct. 1918. În august 1919 pleacă la Cluj unde devine primul rector al Universității, noi deschise! Unirea cu țara era mai greu înțeleasă în Transilvania. Insistăm pe Sextil Pușcariu, căci mulți români bucovineni, după Unire, au venit la Cluj să-și continue sau definitiveze studiile. Unul din aceștia a fost Leca Morariu, viitorul decan de la Cernăuți, care își va lua doctoratul cu Sextil Pușcariu...Expresia valorosului Ardeal! Univeritatea! Cluj Napoca! a doua capitală a României după 1944, căci, până, a fost Cernăuțiul. L-am întrebat pe Petre Gheorghe Govora: - De ce ați mers la Universitatea din Cernăuți, dacă erați mai aproape de București? și mi-a răspuns: - Fiindcă la București trebuia să plătești șpagă! Iată, corupția în interbelic. Și acum, în secolul XXI, credem că Cernăuțiul este mai sincer decât Bucureștiul...

„Poetul Grigore Bostan”-Diana Chibac; despre care autoarea scrie: „Marele cărturar român alături de marii săi înaintași Aron Pumnul, Ioan Sbiera, Sextil Pușcariu, Simion Florea Marian, Leca Morariu etc.”

„Ecaterina Mandicevschi-pedagog uitat în Bucovina”-Vladimir Acatrini; Ecaterina, soră a celebrilor frați Mandicevschi: Eusebie și Gheorghe-compozitori, și Constantin, autorul celebrului imn al Bucovinei: „Cântă cucu-n Bucovina”. Familia Mandicevschi a fost una proniatoare pentru toate familiile din Bucovina și Basarabia care au cultivat muzica în reuniunea de familie. Și familiile de evacuați, aproape, nici una fără ghitară cu șapte corzi! Mai amintim că societatea „Armonia” înființată în 1881 la Cernăuți de către Silvestru Morariu-Andreevici, bunicul lui Leca Morariu, și-a continuat activitatea prin ilustrul profesor și decan, de la Cernăuți, în Râmnicu Vâlcea-după evacuarea din martie1944.

Excepțional articolul „Vasile Deac (1824-1909)-personalitate de seamă a Bucovinei”-Ioan Abutnăriței; model de organizare a comunității, în parte valabil și-n zilele noastre, când primari ajung șarlatanii și nu cei mai buni gospodari! Vasile Deac este, însă, „primarul plugar” sub austriecii conduși de marele și înțeleptul împărat Franz Joseph, care a declanșat în 1875 marile investiții urbane înspre marginile imperiului! În aceeași perioadă, Viena rămâne pe axă și la Vâlcea, când se devoltă imperios, Călimăneștiul, cel cu ape curatoare pentru toată Europa! De la Călimănești sunt șaptezeci de km până la granița cu fostul imperiu Austro-Ungar. Oltenia de sub munte a fost întotdeauna pionul de înaintare și apărare al Transilvaniei. În epoca modernă, după 1848, Vâlcea, Oltenia de sub munte, a fost invadată de locuitorii din Mărginimea Sibiului și de evrei...și, care, împreună cu italienii veniți la sfârșitul sec. XIX și cu românii evacuați din Ardealul de nord și Bucovina de Nord, și Basarabia, au format o compoziție a populației foarte sănătoasă, ca și clima de pe stânga și dreapta Oltului, subcarpatic. Mai notăm, după lectura excelentului articol, că, iată, au trecut șaptesprezece ani de nimicuri și de dat vina pe Uniunea Europeană! La fel cum dăm vina pe aceeași, când ne referim la eliminarea de pe piață a brânzei topite, „Dorna”. Notăm aici că pentru sănătatea noastră viitoare, vâlcenii și bucovinenii trebuie să-și strângă legăturile, în special culturale, pentru afinitățile noastre comune, trecute, și proniatoare cu austro ungarii!

„Dionisie Cavaler de Bejan”-Dumitru Arboreanu; „Zaharie Voronca, luptător aprig pentru idealurile românilor din Bucovina”-Octavian Voronca. Mai amintim „Folclorul și familia Hurmuzache”-Veronica Todoșciuc și „Mărioara Iutiș-Bodnăraș, păstrătoare de comori populare”-Elena Purici, sunt alte titluri care duc la o anumită fascinație a lecturării acestui almanah al „Țării Fagilor”!

S-P CICHIRDAN

„PIATRA A DAT LUMINĂ”

„Spune-mi, dacă te-aș prinde-ntr-o zi/ și ți-aș săruta talpa piciorului,/ nu-i așa că ai șchiopăta puțin, după aceea,/ de teamă să nu-mi strivești sărutul?...” spunea Nichita Stănescu. Ca și el, matematiciana Emilia Dănescu scrie: Pe talpa piciorului/ ai spus că-mi scrii un poem...// Am așteptat...// Dar nu. Nu mi-ai scris!/ Și m-am întrebat de ce.// Spune-mi!/ Nu-i așa că n-ai știut că,/ dacă mi-ai fi scris/ pe talpa piciorului,/ aș fi mers pe vârfuri/ de teamă/ să nu-ți rătăcesc poemul? (Nichitiană, p.24). Acest poem face parte din volumul ODIHNA PIETREI (Editura Ștef, Drobeta Turnu Severin, 2015), pe care mi l-a oferit scriitorul Ioan Barbu după ce mi-a făcut cunoștință cu autoarea cărții la una dintre întrunirile literare vâlcene.

Vrând parcă să imortalizeze versul stănescian „Piatra a dat lumină”, autoarea dăruiește pietrei un „somn rotund ca de piatră”, privește piatra „cu ochii sufletului”, o ascultă „cu urechea minții” și constată că piatra „are ochi, nas, gură, urechi/ și o lacrimă pe obrazul stâng.” Și mai constată că există o anumită legătură între piatră și sufletul omului, așa cum rezultă din poezia Învață-mă (p.12): „Eu am ales/ să fiu OM.// Tu m-ai învățat/ ce este o piatră.// Acum aș vrea/ să aflu/ cum poți fi PIATRĂ/ cu suflet de om.// Învață-mă!”

O întreagă filozofie a pietrei străbate cartea de la un capăt la celălalt, cu piatra odihnindu-se, sau când „se flacără lumina și se piatră...”, ori când trebuie să comunicăm cu piatra pentru “a ne îndumnezei ascultându-i tăcerea” ca în poezia Pe limba pietrei (p.104): „Ar trebui să înțelegem/ limba pietrei,/ să îi ascultăm povestea,/ să devenim/ mai înțelepți.// Ar trebui să vorbim/ cu piatra/ pe limba ei/ și să ne îndumnezeim,/ ascultându-i tăcerea.” Adularea și personificarea pietrei nu se oprește aici, merge mai departe, fiind adusă în preajma ființei umane ca un martor mut al trăirilor și transformărilor acesteia: „Piatra nu se mișca,/ Piatra nu vorbea,/ Piatra doar mă privea/ cum trec.// Deodată, inima ei,/ abur subțire din alt veac,/ trecu drumul,/ căutându-mi Ființa.// Aproape însera...” (Aproape însera, p.78)

Că poeta și-a făurit un țel din a dărui pietrei întreaga ei atenție și sensibilitate o confirmă poezia Despre piatră (p.75): „Mi-ai spus să scriu o carte/ despre măr./ Și nu am putut.// Mi-ai spus să scriu un poem/ despre lacrimă./ Și nu am putut.// Mărul a putrezit,/ lacrima a secat.../ Și ți-am spus că vreau să scriu/ despre piatră/ un poem, două poeme, trei.../ poate o carte.”

Există o diversitate a surselor de inspirație pentru poeți: dragostea, sentimentul patriotic, marea, luna, stelele, cerul, soarele etc, dar o asemenea atracție pentru lumea pietrelor ca la Emilia Dănescu nu mi-a fost dat să văd. Convingeți-vă!: „Plecasem în căutarea/ unui loc cu pietre, cu multe pietre./ Voiam să le dau rost/ pe coperta unei cărți.// Deodată cerul se rostogoli/ și departele mi se puse/ de-a curmezișul./ Obosisem...// Am dat să mă așez pe un bolovan,/ l-am auzit vorbindu-mi/ din tăcerea lui...// M-am aplecat și l-am adăpostit/ în cuibul palmelor,/ luîndu-l acasă.// Zile fără număr l-am privit/ cum odihnea/ într-un ungher al odăii,/ așteptând.../ Dar nu! Nu-mi mai vorbea...// Așa am învățat cum să tac.” (Cum să tac, p. 68)

Ilie Gorjan, prezentând cartea

Ion Antonescu şi Emilia Dănescu
la Biblioteca Judeţeană Râmnicu Vâlcea

Poeta, cu sufletul „ca o magnolie”, își destăinuie tainele sensibilității în momentul când „înserarea i se rotunjea/ pe glezne,/ adăstând sub ploaia de stele”: „Să vă spun un secret:/ Singurătatea mea se învecinează/ cu o lacrimă,/ lacrima îngerului păzitor/ care și-a uitat batista acasă...” (Fructul oprit, p.19)

Marea, ploaia, dragostea etc. sunt și ele repere ale sensibilității poetei, transpuse cu un incontestabil talent în economia cărții și materializate în forme poetice pline de magie și candoare: „Lasă-mă/ să te privesc/ cu ochii mării, să te mângâi/ cu brațele vântului,/ să te ascult/ cu urechea nopții.// Lasă-mă/ să te respir/ cu nările nisipului.// Miroși a ploaie.” (Mireasma ploii, p. 31). Și pentru că iubirea, ca un rod al trecerii spre eternitate, nu putea să lipsească din sfera preocupărilor poetice ale Emiliei Dănescu, închei cu un poem ce exclude orice comentariu: „Mi-e dor de mâna ta/ flămândă,/ înserându-mi coapsele...// Mi-e dor de buzele tale/ însetate,/ înfiorându-mi sânii...// Mi-e dor de ochii tăi/ cuminți,/ tulburându-mi/ fântâna sufletului...// Mi-e dor de dorul tău.” (Dorul tău, p. 53).

„Hai să tragem perdeaua/ peste lumea întreagă!/ Și să învelim iubirea/ cu toamna asta...” zice poeta în poemul Venise toamna (p. 34). Să trag și eu cortina acestui scurt demers exegetic tot cu ceva frumos din doamna Emilia Dănescu: „Și mă ning, mă ning.../ Cu veșnicia lor,/ toate iernile anilor ce stau să vină.”

Ilie GORJAN

COMUNICAT DE PRESA
31 octombrie 2017

Institutul National de Cercetare-Dezvoltare pentru Inginerie Electrica ICPE-CA a organizat recent, in parteneriat cu Liceul International de Informatica Bucuresti, Colegiul National de Informatica Tudor Vianu, Colegiul National Bilingv George Cosbuc si partenerul media Radio Romania Cultural, cu sprijinul Ministerului Cercetarii si Inovarii, a doua editie a mesei rotunde JOC SI CERCETARE STIINTIFICA.

Masa rotunda a fost deschisa de directorul adjunct al Liceului International de Informatica, dl. Iusein Ervin, si de coordonatorul Centrului pentru Initiere in Cercetarea Stiintifica a Tinerilor "Alexandru Proca", dl. Mircea Ignat. Obiectivul principal al mesei rotunde l-a reprezentat evidentierea rolului pe care il are jocul in cercetarea stiintifica, ca vector al creativitatii si inovarii.

Lucrarile prezentate au atins aspecte precum: psihologia jocului; jocul si cercetarea stiintifica; joc, educatie si supercivilizatii; artele si jocul.

La eveniment au participat reprezentanti ai mediului stiintific, psihologi, profesori, elevi si, nu in ultimul rand, mass-media.

BIROUL DE PRESA ICPE-CA

Undele gravitaționale – începutul erei multimesagere în astronomie

Adam JINARU

Universul nostru, format din Calea Lactee și steaua Sirius, constelația Andromeda și toate celelalte stele, planete, gaz de hidrogen, pitice albe și roșii, stele neutronice, chiar găuri negre și spații interstelare vaste, care se întinde pe o distanță – din câte știm până acum – de aproximativ 90.68 miliarde de ani lumină, este un loc violent, mortal, de cele mai multe ori, pentru ființele umane, dar de o grandioasă frumusețe. Imensitatea sa, și faptul că este inepuizabil, i-a făcut pe teologii creștini să afirme că Universul a fost creat astfel de Dumnezeu, pentru că și setea de cunoaștere a omului este pe măsură [1] – o sete de cunoaștere spirituală, spre Dumnezeu în cele din urmă, legătură indestructibilă între om și divinitate, care nu a putut fi anihilată nici măcar de căderea ființelor umane.

Este un lucru bine-știut că observațiile noastre, și simplul fapt de a vedea, se datorează luminii. Peisajul cosmic oferit de studiul spectrelor de lumină venită din cele mai îndepărtate colțuri ale Universului, este divers și complex: stele care își ard încă liniștite combustibilul nuclear, prin procese scurte de fuziune, și care își aruncă în spațiu, din când în când, ca un bici, jeturi de plasmă de mărimi ce depășesc mărimea Pământului, altele care deja și l-au terminat și se sting în convulsii tremurătoare, ejectând, în explozii violente, jeturi de materie (supernovele), comete care zboară nepăsătoare parcă, și reci, asemenea păsărilor pe cerul senin, lăsând în urmă dâre adânci, pe care le percepem, din locurile noastre de observatori terești, sub forma stelelor căzătoare, pustiurile spații interstelare, unde materia este atât de rarefiată, și temperaturile atât de scăzute, încât aici și timpului pare că-i vine greu „din goluri a se naște" („Luceafărul", Mihai Eminescu), coliziuni de o intensitate zguduitoare între galaxii sau stele neutronice! Și toate aceste observații cu ajutorul undelor electromagnetice, de diferite frecvențe, pe care astronomia moderna le-a explorat din plin. Dar, cu observarea undelor gravitaționale din 14 septembrie, 2015 [2], pentru care s-a decernat premiul Nobel în anul 2017 pentru fizică – a început altceva: înțelegerea unui limbaj al Universului, la care până acum nu doar că am fost nepăsători, ci de-a dreptul surzi! Două găuri negre s-au ciocnit cu 1.3 miliarde de ani lumină în urmă, într-un eveniment cataclismic de proporții uriașe – Universul a fost plin de astfel de evenimente până acum! - și este primul pe care-l observăm, deși doar ca o șoaptă stinsă!

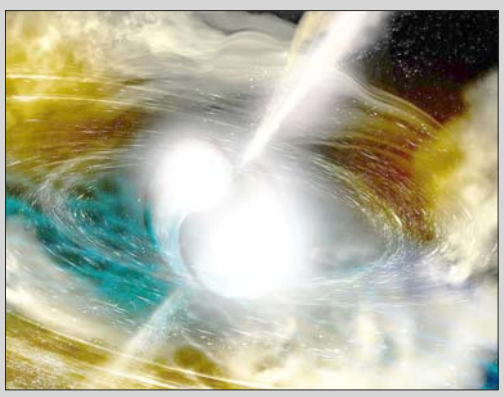

Foto: *Ciocnire a două stele neutronice – viziune artistică:*
http://www.astronomy.com/news/2017/10/ligo-detects-a-neutron-star-merger

Noua eră deschisă însă de cel mai nou eveniment de acest fel, intitulat misterios GW170817, unde s-au observat concomitent unde graviaționale – distorsiuni în structura spatiu-timpului – și unde electromagnetice (lumina vizibilă, de exemplu), de mai multe frecvențe, marchează începutul unei noi abordări în astronomie, numită pe drept „era semnalelor multimesagere" [3], deoarece permite realizarea observării Universului din mai multe perspective, cu urmări extraordinare, așa cum vedea în continuare.

Faptul că pot exista aceste distorsiuni în structura intimă a spațiu-timpului, nu este ceva nou: acest lucru a fost prezis încă din 1915 de către Albert Einstein, cu a sa Teorie Generală a Relativității, una dintre cele două mari teorii ale secolului 20, alături de Mecanica Cuantică. În mod natural, fizica lui Isaac Newton ne obișnuise cu un spațiu și timp statice, cadru fix, scena pe care se desfășurau cercetările și experimentele fizicii. Prin Teoria Generala a Relativității, însă, Einstein a cercetat chiar acest cadru, și a ajuns la concluzia că nu este deloc static, și că masele planetelor și stelelor, galaxiilor și clusterelor de galaxii, curbează nu doar spațiul, ci și timpul, asemenea unei bile pe o saltea pneumatică. Acest fapt este redat într-un mod impresionant în filmul „Interstellar", regizat de Christopher Nolan, în strânsă colaborare cu unul dintre câștigătorii premiului Nobel pentru fizică din acest an, Kip Thorne. Aici Cooper realizează că doar câteva ore petrecute pe planeta lui Miller, într-un câmp gravitațional puternic produs de gaura neagră Gargantua din vecinătate, au însemnat 23 de ani la bordul navei intergalactice Endurance, care îi aștepta pe Cooper și pe Amanda Brand, într-un spațiu de curbură normală. Se folosește frecvent, în fizica scalelor mari, sintagma „spațiu-timp", deoarece lumina, cu ajutorul căreia facem cele mai multe observații, călătorește poate miliarde de ani înainte de a aduce cu sine vreo informație a unui eveniment îndepărtat, astfel încât observăm evenimentele din Univers cum au fost, și nu cum sunt în prezent. Chiar și Soarele îl vedem, de fiecare dată, cum a fost cu 8 minute în urmă, deoarece atât îi trebuie luminii să ajungă pe Pământ. Dacă ne gândim la evenimente foarte îndepărtate: „Icoana stelei ce-a murit,/ Încet pe cer se suie; / Era pe când nu s-a zărit / Azi o vedem, și nu e." („La steaua" - Mihai Eminescu)

Moartea unei stele este un eveniment violent, și are loc cu colaps intern sau explozie, producând distorsiuni chiar în structura spațiu-timpului, care se propagă radial în restul Universului. Același efect este produs, cu o intensitate sporită, atunci când două găuri negre sau două stele neutronice fuzionează, într-un dans ce poate dura milionea și milioane de ani, înainte de a fuziona. Câtă răbdare, câtă tatonare a terenului, câtă muncă!

Stelele neutronice sunt reminescențele unor stele masive care au colapsat, datorită forței de atracție gravitaționale. O stea neutronică este compusă aproape în totalitate din neutroni și particule neutre [4] , împachetate foarte strâns în stări compacte, foarte dense, abia ocupând suprafața unui oraș. Fuziunea a două stele neutronice, spre deosebire de fuziunea găurilor negre, poate avea ca efect producerea combinată de unde electromagnetice pe întreg spectrul electromagnetic (de la radiații gamma foarte energetive, invizibile, la culorile spectrului vizibil, și apoi până la undele radio, lenișe, de frecvențe joase) și unde gravitaționale, plus praf interstelar – toate fiind observate în data de 17 august, 2017, de unde și numele evenimentului, GW170817 (GW= Gravitational Waves = Unde Gravitaționale), pentru partea gravitațională. Știrea a fost dată publicității pe data de 16 octombrie, 2017, la Washington DC [5], de un comunicat oficial, care anunța prima descoperire de acest gen [4].

Așadar, după 130 milioane de ani de rotație spiralată a uneia în jurul celeilalte, cele două stele neutronice, una de 1.6 mase solare, cealaltă de 1.1 mase solare, au fuzionat, rezultatul fuziunii nefiind clar – poate fi o stea neautronică supermasivă, sau o gaură neagră. Trei tipuri de semnale diferite au fost descoperite ca având originea comună în galaxia NGC4993, din constelația Hidra, la 130 milioane de ani lumină față de noi. Astfel, semnalul de unde gravitaționale, datorat energiei pierdute prin rotație spiralată, care va duce în final la fuziunea lor, a durat aproximativ 100 de secunde, mai mult decât pentru coliziunea găurilor negre, s-a terminat cu un țârâit de frecvență înaltă și a fost pus în evidență de către colaborarea LIGO (Laser Interferometer Gravitational-Wave Observatory), din Statele Unite ale Americii, și apoi, pentru confirmarea poziției, de către VIRGO, din Italia, lângă Pisa. Al doilea semnal a fost cel electromagnetic, denumit GRB170817A (GRB= Gamma Ray Bursts = Erupție de Raze Gamma), care a constat din unde scurte, foarte energetice, de radiație gamma, observat la 1.7 secunde după încetarea semnalului de unde gravitaționale, prima dată de către experimentele Fermi (Fermi Gamma-ray Space Telescope) si Integral (INTErnational Gamma-Ray Astrophysics Laboratory), în spațiul orbital al Pământului, dedicate în special măsurătorilor de radiații gamma. Multe alte telescoape de pe Pământ au confirmat apoi această descoperire și au ajutat la stabilirea exactă a galaxiei de unde vine semnalul. Întârzierea de 1.7 secunde se datorează faptului că faza de spiralare accelerată care produce undele gravitaționale puternice are loc înaintea fuziunii, care produce undele electromagnetice. Ultimul semnal este un semnal optic de alte frecvențe, mai puțin energetic, și indică existența resturilor

(Continuare în pagina 15)

SFÂNTUL GRIGORIE DECAPOLITUL, APĂRĂTOR AL SFINTELOR ICOANE

Arhim . Veniamin MICLE

Perioada în care a trăit Sfântul Grigorie Decapolitul, ale cărui Sfinte Moaște se păstrează în biserica Mănăstirii Bistrița, a fost profund tulburată de erezia luptătorilor împotriva Sfintelor Icoane, cunoscută sub numele de iconoclasm, care a desfășurat o puternică acțiune de profanare și distrugere a lor. Etimologic, noțiunea iconoclasm înseamnă „distrugerea icoanelor", provenind de la cuvintele grecești: „eikon" = chip, înfățișare, icoană, și „klasma" = a distruge, a sfărâma. Uneori se vorbește și de iconomahie, de la „eikon" și „mahe" = luptă, indicând lupta pentru distrugerea icoanelor.

Lupta împotriva Sfintelor Icoane a fost declanșată de împăratul Leon la III-lea Isaurul (717–741), ca urmare a erupției unui vulcan în anul 726, care a produs un mare cutremur. Acest fenomen natural a fost interpretat de împărat ca dovadă a mâniei lui Dumnezeu din cauza idolatriei, cum considera el cinstirea icoanelor. Atunci, împăratul a distrus Icoana lui Iisus Hristos ce era amplasată deasupra Porții de Bronz a Palatului, însă atitudinea sa a produs mare întristare în sufletele credincioșilor, născând tulburări nelimitate în sânul Bisericii. Au fost chiar ierarhi care, pentru a-și păstra mitra și jilțul arhieresc, au aderat la erezie, iar alții s-au împotrivit, riscându-și nu numai scaunul, ci și viața.

Îndată după porunca iconoclastă a împăratului, patriarhul Ioan V al Ierusalimului (706–735/745) apelează la marele teolog Ioan Damaschin (676–749), viețuitor în Mănăstirea Sfântului Sava din pustia Iordanului. Hirotonit preot, Cuviosul este numit predicator la marea biserică a Sfintei Învieri din Ierusalim, devenind cel mai înflăcărat luptător împotriva iconoclaștilor, scriind trei Tratate contra ereziei iconoclaste, în care prezintă învățătura ortodoxă despre cinstirea Sfintelor Icoane, pe care o documentează cu texte din Sfânta Scriptură și Sfânta Tradiție. Spre exemplificare, prezentăm un singur citat: „Pentru că unii ne hulesc că ne închinăm și cinstim Icoana Mântuitorului și a Stăpânei noastre, și, încă și a celorlalți sfinți și slujitori ai lui Hristos, să audă că, dintru început, Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său... După cum spune grăitorul de Dumnezeu Vasile cel prea renumit în cele dumnezeeşti: <Cinstirea adusă icoanei se îndreaptă spre originalul său>. Dar originalul ei este cel înfățișat în icoană, cel după care se face icoana...".

Al doilea împărat iconoclast a fost Constantin al V-lea Copronim (741–775), fiul lui Leon al III-lea. Asociat la tron de către tatăl său, a trăit întreaga viață în mediul iconoclast; el însuși a luat parte activă la disputele iconoclaste, pregătind Sinodul de la Hiereia din 754. La puțin timp, după acest sinod, Constantin al V-lea a dezlănțuit o prigoană fără precedent împotriva iconofililor, obligând pe toți supușii să jure că nu vor mai cinsti icoanele. Cei care nu s-au supus au fost maltratați sau uciși. Persecuția s-a extins chiar asupra înalților demnitari imperiali care au fost umiliți în public, orbiți, exilați sau chiar uciși.

Cele mai drastice măsuri, după Sinodul din 754, au fost luate de Constantin al V-lea împotriva monahismului bizantin, aprig susținător al Sfintelor Icoane, motiv pentru care această fază a iconoclasmului a fost numită „monahomahie". Teroarea a luat sfârșit odată cu moartea împăratului.

Despre viața și activitatea Sfântului Grigorie Decapolitul, avem cele mai bogate informații documentare de la diaconul Ignatie, schevofilaxul Bisericii „Sfânta Sofia" din Constantinopol. Afirmat ca ilustru cărturar, poet, epistolar și autor hagiografic, contemporan cu Sfântul Grigorie, el scrie că „s-a născut într-una din cetățile Decapoliei, care se numește Irinopolis". Data nașterii a fost stabilită – pe baza unor ample analize – de dr. F. Dvornik, asistent la Facultatea de Teologie catolică a Universității „Carol" din Praga; în lucrarea sa, Viața Sfântului Grigorie Decapolitul și slavii macedoneni din secolul al IX-lea, susținută la Facultatea de litere de la Sorbona, în anul 1926, autorul conchide: „Dacă îi atribuim 60 de ani, atunci s-ar fi născut către anul 780". Data este acceptată și de istoriografia românească.

Anul 780, când s-a născut Sfântul Grigorie, corespunde cu cel al morții împăratului iconoclast Leon al IV-lea Hazarul (775–780). Perioada împărăției sale a însemnat o tranziție spre restabilirea cultului icoanelor. Deși atașat tradiției iconoclaste, ca fiu al împăratului Constantin Copronim, și nu a ezitat să aresteze și să închidă chiar înalți funcționari ai Statului, totuși a fost mai tolerant, probabil și datorită soției sale Irina, o iconodulă educată în Athena, cea care avea să restabilească cultul icoanelor prin Sinodul al VII-lea Ecumenic de la Niceea, din anul 787. Întrucât cultul Sfintelor Icoane a fost interzis prin hotărârea Sinodului iconoclast din anul 754, el trebuia restabilit printr-un nou Sinod Ecumenic. Astfel, de comun acord cu patriarhul Constantinopolului, Tarasie (784–806), și cu papa Adrian I (772–795), împărăteasa Irina a hotărât să fie convocat Sinodul al VII-lea Ecumenic, care urma să anuleze hotărârile sinodului iconoclast de la Hiereia. Prevăzut să înceapă în 786 la Constantinopol, în Biserica Sfinților Apostoli, Sinodul a fost amânat din cauza turbulențelor provocate de iconoclaști.

Lucrările Sinodului au început la Niceea în anul 787, desfășurându-se din ziua de 24 septembrie până pe data de 13 octombrie. Președinția a revenit patriarhului Tarasie, iar papa Adrian I a fost reprezentat de abatele Petru al Mănăstirii Sfântul Sava. Din partea Patriarhiilor de la Alexandria și Antiohia au fost delegați călugării Ioan și Petru. La Sinod, au participat între 330 și 367 de episcopi. Pe parcursul a șase ședințe, Sinodul a combătut punct cu punct hotărârile sinodului iconoclast de la Hiereia, contestându-i calitatea de „adunare ecumenica", întrucât la acesta nu au participat nici patriarhii din Răsărit, nici episcopul Romei, iar hotărârile dogmatice erau eretice.

Biserica Mânăstirii Bistriţa,
Sfântul Grigorie Decapolitul,
pictură de Gheorghe Tattarăscu (1819-1884)

Grigorie Decapolitul era fiul unei familii înstărite, Serghie și Maria; a primit încă din fragedă copilărie o aleasă educație creștinească din partea mamei sale, care era foarte credincioasă, iubitoare de Dumnezeu și păzitoare a învățăturii Bisericii. La vârsta de 8 ani, a fost dat la școală. „După ce a învățat toate câte i-au părut de trebuință, alerga totdeauna cu multă evlavie la biserică, și toate cuvintele cele de suflet folositoare și mântuitoare pe care le auzea, și cu lucrul le împlinea, ca un cunoscător și înțelept", scrie biograful său Ignatie diaconul.

Ajungând la vârsta majoratului, părinții voiau să-l căsătorească, dar tânărul Grigorie dorind să-și păstreze întreaga înțelepciune și fecioria, se retrage într-un munte din apropierea orașului și cere să fie primit în mănăstirea de acolo. Starețul, care avea rangul de episcop, i-a dat primele îndrumări folositoare pentru viața călugărească, apoi l-a încredințat unor monahi îmbunătățiți, care să-l conducă pe calea desăvârșirii. Blând, smerit și ascultător, tânărul monah atrage dragostea și aprecierea tuturor celor din mănăstire.

Cultul icoanelor s-a menținut de-a lungul domniei împărătesei Irina și a succesorului ei, Nichifor I (802–811) și în timpul celor două scurte domnii ale împăraților care au urmat la tron. După împărăteasa Irina, tronul i-a revenit lui Nichifor I (802–811), care nu a luat măsuri nici în favoarea icoanelor, dar nici împotriva lor.

Împăratul Mihail I Rangabe (811–813), fiind detronat, urmează Leon al V-lea Armeanul (813–820), fost ofițer, deci provenit din mediul puternic iconoclast al armatei, avea să declanșeze faza a doua a iconoclasmului. Imediat după urcarea sa pe tron, și-a manifestat convingerile sale iconoclaste. Într-un cerc de prieteni apropiați, ar fi declarat: „Vedeți că toți împărații care au admis cultul icoanelor și le-au venerat au murit fie în exil, fie pe câmpul de luptă. Numai aceia care n-au cinstit icoanele au murit de moarte bună. Toți acești împărați au fost înmormântați cu cele mai mari onoruri în Biserica Sfinților Apostoli. Eu doresc să le urmez exemplul și să distrug icoanele". Împăratul Leon a cerut lui Ioan Gramaticul – „creierul renașterii iconoclaste" – să compună un tratat care să utilizeze hotărârile precedentului sinod iconoclast de la Hiereia. Împăratul nu mai găsea în rândul episcopatului sprijinul de care se bucurase Constantin Copronim. Înlăturându-l pe Sfântul Patriarh Nichifor (810–815), a reușit să convoace un nou sinod iconoclast în 815, la Constantinopol. Dar cu toate că doctrina iconoclaștilor nu mai avea nici sprijinul și nici vitalitatea din trecut, persecuțiile au fost în schimb dintre cele mai dure, atingând violența celor din vremea lui Constantin Copronim. Ortodocșii au fost din nou martirizați, iar icoanele, cărțile sau vasele sfinte decorate cu imagini au fost distruse. Iconoclasmul era predat în școli și figura în manuale.

După moartea tatălui său Serghie, la îndemnul mamei sale, Grigorie se stabilește într-o mănăstire, unde se afla și fratele său, însă egumenul era iconomah. Cuviosul Grigorie – care cunoștea învățătura ortodoxă despre cultul Sfintelor Icoane, așa cum fusese definită ea de Sfântul Ioan Damaschin și de Sinodul al VII-lea ecumenic – îl înfruntă în fața întregului sobor mănăstiresc, dovedindu-i că nu este vrednic să conducă obștea monahală. Înfuriat, egumenul poruncește adepților săi să-l bată fără milă pe înflăcăratul apărător al învățăturii ortodoxe.

Plini de răni, Cuviosul Grigorie se retrage la chinovia arhimandritului Simeon, un unchi al său după mamă. Aici, timp de 14 ani, Cuviosul Grigorie a trăit viață chinovială, în smerenie și ascultare desăvârșită, încât îl admirau toți monahii din mănăstire; apoi – cu binecuvântarea egumenului – pleacă în pustie, stabilindu-se într-o peșteră, unde se desăvârșește în practicarea ascezei monahale; prin post, rugăciune și privegheri de toată noaptea, biruiește desăvârșit toate ispitele venite din partea trupului și a diavolului.

Astfel, purificat și întărit, Cuviosul Grigorie primește de la Duhul Sfânt harul sfințeniei, iar de la Dumnezeu porunca de a părăsi pustia, pentru a pleca misionar în lume, întrucât iconoclasmul fusese reactivat de împăratul eretic Leon V Armeanul (813–820), prin Sinodul din 815, care a impus distrugerea tuturor Sfintelor Icoane și pedepsirea drastică a celor care vor încălca hotărârea imperială.

Sfântul Grigorie a început activitatea de propovăduitor și apărător al Sfintelor Icoane prin anul 815, având aproximativ 35 de ani. În acest scop, a călătorit mult; se împotrivea pe față luptătorilor de icoane, apărându-le, încât mergea din loc în loc, din mănăstire în mănăstire, începând de la Efes; trece prin ostrovul

(Continuare în pagina 13)

ÎNTÂMPLĂRI POST-REVOLUȚIONARE: APUCĂTURI VECHI LA VREMURI NOI

Marian PĂTRAȘCU

(Urmare din numărul trecut)

Noul director al IEH m-a repartizat la Atelierul Proiectare II, condus de domnul ing. Petre Cichirdan, care avea să-mi devină curând un prieten apropiat. De altfel, toți cei care mi-au devenit colegi din acel colectiv m-au primit cu brațele deschise, adoptându-mă foarte repede ca pe un nou membru al familiei lor. Le păstrez o amintire frumoasă. Acolo am început să mă ocup de proiectarea tehnologiilor de vopsire, ceva mai târziu și de cele de cauciucare. Problema era însă că aveam de lucru cel mult trei ore pe zi, în rest mă plictiseam îngrozitor. Poate că de aceea una-două tot ieșeam în fața intrării în atelier la o țigară cu alți fumători înrăiți, fumam în neștire Carpați fără filtru.

După o lună de zile la proiectare, m-am trezit chiar și cu o primă și nu înțelegeam de ce o primisem, așa că mi-am abordat șeful, își avea biroul cu noi în atelier, eram acolo peste 20 de oameni, proiectanți pe domenii și desenatori:

– Șefu', ce e bre cu prima asta, pentru ce naiba mi-ai dat-o?

Apropo de prime, în cei 13 ani lucrați la Centrul de Cercetări până atunci, am primit trei prime mari și late, și încă niște sume mai mult decât modice, deși colectivul pe care-l conduceam din 1984 aducea cei mai mulți bani în bugetul unității.

– De ce întrebi asta, ce, nu-ți trebuie? Că dacă nu-ți trebuie, atunci, hai s-o bem! – mi-a răspuns Petre Cichirdan. Și am băut-o la Restaurantul Nord…

În ianuarie 1990, câțiva inventatori vâlceni, respectiv, Dumitru Panu-Misăilescu (Dumnezeu să-l odihnească! – era din aceeași comună cu mine, Câineni, eu fiind originar din Greblești), Petre Cichirdan, Gigi Belgun, Petre Vasilescu, Andrei Ciobotea, Eugen Armășoiu și cu mine am înființat Societatea Inventatorilor Vâlceni, prima de acest fel din România. Președinte a fost ales Dumitru Panu-Misăilescu, iar eu am fost ales președinte de onoare, având atunci cele mai multe brevete de invenție obținute. În zilele de 9 și 10 iunie, același an, a avut loc la Iași, Conferința Națională de constituire a Societății Inventatorilor din România (SIR), după modelul nostru, al celor din Vâlcea. Primul ei președinte a fost academicianul Vitalie Belousov, rectorul Institutului Politehnic Iași, devenit ulterior Universitatea Tehnică „Gheorghe Asaki". Secretar a fost ales domnul col. dr. farm. Nicolae Oiță, de la Spitalul Militar Iași, originar dintr-un sat de pe lângă Drăgășani – un inventator de medicamente genial, între care celebrul Cicatrol – cel mai bun remediu pentru arsuri din lume și la ora actuală. (Dumnezeu să-l odihnească! – și pe colonel, am fost onorat de prietenia lui încă din ultimul an de facultate).

După conferință, vreo 30 de participanți am plecat în excursie, în Ucraina, încă sovietică. La granița română, nu ni s-a dat voie să trecem cu lei în Ucraina, am fost sfătuiți să ne întoarcem la cel mai apropiat oficiu poștal și să-i trimitem acasă. Era deja după amiază, ne-am întors câțiva kilometri, după care am revenit la vama românească și am spus că ne-am trimis banii acasă. Spre norocul nostru, ne-au lăsat să trecem. La vama ucrainiană (sovietică, de fapt), am schimbat niște cupoane cumpărate de la Oficiul de Turism din Râmnicu Vâlcea, pe ruble. Timp de două zile, 12 și 13 iunie 1990, am vizitat orașele Kamenița și Cernăuți, precum și cetatea lui Ștefan cel Mare de la Hotin, unde eu era cât pe ce să cad în Nistru de la câțiva zeci de metri înălțime. După câțiva ani aveam să aflu că, în drum spre cetate, am trecut pe lângă satul natal al părinților lui Petre Cichirdan. L-am întrebat atunci de ce nu mi-a spus asta acolo iar el mi-a răspuns că de frică.

Am remarcat două lucruri acolo, în Ucraina sovietică. În primul rând că până în Kamenița, mergând o zi întreagă, nu am trecut prin nicio localitate! Am mers pe o șosea foarte bună, cu multe porțiuni drepte, iar pe margini – cu păduri de plute foarte înalte și stejari seculari, uriași. În al doilea rând, românii de acolo cu care am reușit să vorbim (a fost și asta o problemă) o făceau cu fereală și în șoaptă. Și am mai remarcat faptul că, din punct de vedere al curățeniei, ei stăteau mult mai bine decât noi. Din Cernăuți mi-am cumpărat câteva discuri cu muzică rock, după care tânjeam în România, sovieticii copiau toată muzica occidentală și o făceau și foarte bine. Cernăuți este un oraș frumos, întins pe mai multe coline, cu o arhitectură a construcțiilor foarte interesantă, acolo, stăpânirea austriacă făcând lucruri foarte bune din acest punct de vedere.

Pe data de 14 iunie 1990, la amiază, eram la graniță, în București începuse represiunea marii demonstrații din Piața Universității. Ne-au ținut la granița sovietică până a doua zi seara. Câțiva colegi își cumpăraseră din Cernăuți niște aparate de radio portabile (deși nu aveau voie să treacă granița cu ele), tot timpul am ascultat cum Ion Iliescu chema și coordona acțiunile minerilor invadatori, cei mai mulți dintre ei mineri-securiști. După aceea ca un nemernic ce este n-a mai recunoscut că el i-a chemat. Deh, țiganul tot țigan… Și evreu pe deasupra!

De la Iași ne-am întors la Râmnicu Vâlcea cu mașina lui Belgun, cu care și venisem de fapt, șase oameni într-o Dacie hârbuită, căci ni s-a alăturat și familia Cichirdan.

La IEH am avut parte și de câteva scandaluri inevitabile când aveam de-a face cu indivizi obișnuiți să fure zilnic câte ceva de la locul de muncă, în cazul de față – vopsea și diluanți. Într-o bună zi mă trezesc cu patru zdrahoni – un maistru și trei muncitori de la Secția Vopsitorie – năvălind peste mine în atelier croiți să mă linșeze că le-am dat prea puțină vopsea, iar solventul de curățare (petrolul lampant) nu era bun că… era unsuros, lor le trebuia diluant D60, care era de vreo cinci ori mai scump decât petrolul lampant; că de când am venit eu la proiectarea tehnologiilor de vopsire numai așa fac – le dau întotdeauna mai puține materiale decât doamna Iliescu, că eu sunt un om rău iar doamna Iliescu era tare bună etc. Da, doamna Iliescu era tare bună fiindcă le dădea cu nemiluita diluanți și vopsele, multe dintre ele foarte scumpe, ca să aibă ei de unde fura! Scandal, țipete, urlete, cei din atelier, inclusiv șeful meu, tăceau toți chitic, indivizii habar n-aveau că puteam și eu să urlu și să-njur mai abitir ca ei. Nu am cedat un milimetru, i-am dat în cele din urmă afară din atelier strigându-le că, dacă nu le convine, să mă reclame! Credeți că m-au reclamat? Nicidecum! După ce au plecat lichelele și secăturile acelea, au urmat câteva momente de tăcere mormântală în atelier, eu tremuram de furie și chiar și așa m-am luat îndată de șeful meu:

– Ce dracu, mă, Petrică, tu de ce n-ai zis nimic?

– Ce era să mai zic eu, când tu te dezlănțuiseși ca un leu în cușcă? Mă, da' ce gură mare și spurcată ai, nu știam de ce ești în stare! Și ce tare mi-a plăcut când tu le-ai zis că orice poți înțelege și orice poți ierta, cu excepția faptului de a fi luat de fraier.

– Cum? Am spus eu asta?

– Da, mă, ce naiba, nu mai știi ce-ai spus?

Sincer, de furie, uitsem că o spusesem atunci, dar această formulare o creasem încă din anul I de facultate și, de atunci, ea a devenit deviza mea!

În luna mai 1991, an în care IEH Râmnicu Vâlcea, a devenit SC Hervil SA Râmnicu Vâlcea, avut loc prima negociere a salariilor: mie mi s-au dat 9 500 de lei, in timp ce colegelor mele (eram singurul inginer chimist bărbat) – câte 12 000 de lei! Era clar: Șurlin nu mă „înghițea", doar eram omul lui Fota, nu? Așa că am hotărât să mă întorc la Centrul de Cercetări, devenit între timp – SC Incerchim SA. După plecarea mea, a început declinul vertiginos al IEH: destrămarea URSS a dus la pierderea celei mai importante piețe de export a sa – șantierul Combinatului de Îmbogățite a Minereurilor Acide Krivoi Rog din Ucraina, o afacere falimentară a României cu URSS, demarată în 1986, pentru care și astăzi noi aruncăm bani pe fereastră. De ce? Pentru că suntem niște proști ușor de păcălit! Și niște trădători, evident – cei care fac asta!

Am revenit la vechiul meu loc de muncă la 1 octombrie 1991. Postul meu de la Incerchim era ocupat de domnul ing. Grigore Arnăutu, fost șef de secție adjunct la Secția PVC II, „ușuit" de acolo, de o mulțime, cum altfel decât imbecilă, fiindcă era.., ați ghicit, comunist!

Timp de cinci luni m-am ocupat de documentare și l-am ajutat pe Grigore Arnăutu cu unele experimentări industriale și cu elaborarea referatelor de lucrări. Domnul director Curcăneanu mi-a spus că cei de la Oltchim vor să demareze o investiție nouă prin care să construiască o fabrică de apă oxigenată și aveau nevoie de o lucrare documentară privind acest subiect; mi-a mai spus că lucrarea ne va fi plătită. Odată sarcina primită, m-am apucat de treabă. În paralel, am început să strâng informații pentru o altă lucrare documentară, una privind electroliza cu membrane schimbătoare de ioni a soluțiilor apoase de clorură de sodiu, combinatul urmând să demareze o investiție în această tehnologie modernă, mult mai nepoluantă și mai sigură decât electroliza cu catod de mercur. Cea mai bună tehnologie de acest fel o aveau japonezii.

„Apa oxigenată – obținere, proprietăți, utilizări" a fost o lucrare de care am fost foarte mulțumit și care oricând ar fi putut deveni o carte, nemaiexistând una de acest tip în limba română. Fac precizarea că, în ciuda denumirii aparent banale și care face ca mulți s-o considere o… apă puțin mai specială, dar nu cine știe ce, eh – are și ea acolo un pic mai mult oxigen, mare scofală, apa oxigenată este un produs a cărui tehnologie de fabricare este foarte complicată. Cei de la Oltchim nu s-au ținut însă de cuvânt și când le-am cerut să încheiem un contract pentru predarea lucrării, ca să fiu sigur că ne-o vor plăti, au avut pretenția ca să le-o dau gratis, pentru ei documentarea și sinteza de literatură tehnică era o treabă simplă, ușor de făcut.

Apropo de documentare, primul capitol din orice lucrare pe care o predam beneficiarului, era o sinteză din literatura tehnică, unde erau inserate ultimele noutăți apărute pe plan mondial referitoare la subiectul tratat. Cred că am tradus integral mii de articole și brevete de invenții, cu precădere din limba engleză, dar și din spaniolă, rusă, italiană și franceză. Rusa o făcusem în gimnaziu și în liceu, engleza – în liceu și facultate, iar celelalte limbi le-am „dibuit" pe parcurs. Prima condiție pentru a lucra eficient în cercetare este să știi bine măcar o limbă străină de circulație internațională, să te descurci în alte câteva și, foarte important să știi să faci documentare, ceea ce, credeți au ba – este o știință. Puțini angajați de la Centrul de Cercetări și, după 1991, de la Incerchim, puteau face documentare măcar la un nivel satisfăcător, principala cauză a acestei stări de lucruri fiind necunoașeterea limbilor străine, în special a limbii engleze. Când am plecat de acolo la IEH am lăsat o zestre documentară care cuprindea peste 6 000 de articole publicate în reviste de profil din toată lumea și peste 8 000 de brevete de invenții, de asemenea din întreaga lume, toate – referitoare la tehnologiile de fabricare și de prelucrare a PVC-S, PVC-masă (PVC-M) și PVC-emulsie (PVC-E; da, m-am ocupat și acest tip de PVC, în colaborare cu domnul Butucea, de la ICECHIM, avem chiar și un brevet de invenție obținut în acest domeniu).

Prin martie 1992, Grigore Arnăutu a plecat de la Incerchim, ne spusese că se angajează la un patron care-l plătea mai bine, dar ulterior am aflat că devenise el patronul unei fabrici de lipiciuri, alături de fostul director tehnic de la Oltchim – ing. Marin Râmneamțu și de dr. chim. Emilian Georgescu – fostul meu coleg de serviciu și, la un moment dat – șeful meu înainte de 1989, după plecarea domnului Peter Gluck la Institutul de Chimie din Cluj Napoca. Prin urmare, din februarie 1992, am redevenit șeful Colectivului „Cercetare PVC" (fără „Copolimeri", de data asta) din cadrul SC Incerchim SA Râmnicu Vâlcea.

Pe la jumătatea anului, i-am spus directorului meu că, dacă-mi dă 10% din valoare, eu îi aduc un contract de cercetare extraplan. A fost de acord. Am făcut această propunere fiindcă se tot văieta că nu are cu ce să ne plătească, cei de la Oltchim, în frunte cu Roibu, cel care avea să-l ruineze, devalizând-l „la blană", pe-o mână cu politicieni, acoliți și ziariști, dând Incerchim-ului contracte de cercetare mult mai mici ca valoare echivalentă, comparativ cu cele pe care le obținusem eu din 1984 până în 1989. Greșeala mea a fost atunci că nu am făcut cu directorul meu o convenție notarială cu ceea ce convenisem.

M-am dus, așadar, la Combinatul Chimic Borzești, devenit SC Chimcomplex Borzești, unde îl cunoșteam pe domnul director Valentin Anastasiu (apropo, cei de acolo nu l-au dat jos după decembrie 1989, era director cu mulți ani înainte și a rămas director mulți ani după, era un om deosebit, un profesionist și un conducător veritabil, îndrăgit de angajați) și pe cei de la Laboratorul de Cercetare, colaborasem ani buni cu ei, aveam chiar câțiva colegi de facultate acolo. Domnul Anastasiu m-a primit îndată și, după amabilitățile protocolare cuvenite, am trecut la scopul prezenței mele în biroul domniei sale; astfel, i-am propus un contract de cercetare care să cuprindă două lucrări și anume: un studiu de literatură complet referitor la fabricația PVC-S și o lucrare intitulată „Posibilități de perfecționare a tehnologiei de fabricație a PVC-S la SC Chimcomplex SA Borzești". Domnul Anastasiu a fost chiar încântat de oferta mea, și a dat dispoziție să se întocmească imediat acel contract. Termenele de predare erau peste o lună – pentru prima lucrare și peste patru luni – pentru a doua lucrare. Mărturisesc că nu-mi mai amintesc valoarea exactă a acelui contract, dar știu că domnul Anastasiu m-a lăsat pe mine să-i stabilesc valoarea, pe care a acceptat-o imediat, făcându-mă să-mi pară rău după aceea pentru faptul că nu-i propusesem o valoare mai mare. Și mai știu că prin acel contract, pe care eu singur l-am dus la îndeplinire, fără nicio cheltuială din partea Incerchim-ului, cu excepția delegațiilor, am asigurat salariile colegilor mei timp de trei luni.

(Continuare în numărul viitor)

Sfântul Cuvios Ioan Iacob de la Neamț la Mănăstirea Turnu, Vâlcea

Nicolae MOGA

Sfânta Mănăstire Turnu, din cadrul Arhiepiscopiei Râmnicului, așezată la poalele Masivului Cozia, nu departe de apele Oltului, posedă în arhiva sa, un document de o mare însemnătate, care astăzi are o certă valoare și merită să fie cunoscut pentru informațiile pe care ni le prezintă. În cele ce urmează punem în lumină această mărturie scrisă, de a clarifica și îmbogăți unele aspecte mai puțin cunoscute și cercetate din viața *Sfântului Cuvios Ioan Iacob de la Neamț*. Viața și activitatea acestui sfânt român contemporan sunt cunoscute doar în măsura în care o parte din materialul documentar a fost valorificat prin publicare. Interesul în această direcție rămâne constant, căci cunoscându-i mai amănunțit activitatea, pătrundem mai adânc în însuși spiritul său de viață plin de sfințenie, încă din tinerețe.

Acest sfânt a văzut lumina zilei în data de 23 iunie 1913, în satul Crăiniceni, comuna Horodiște, Județul Botoșani, într-o familie de creștini, fiind singurul copil. La doar șase luni de zile, de la naștere, mama sa, Ecaterina a trecut la cele veșnice, în urma unei boli infecțioase, iar tatăl său Maxim moare eroic pe front în Primul Război Mondial, în Ungaria. După absolvirea liceului, în 1932, a intrat în viața monahală, la Mănăstirea Neamț. În 1936 este tuns în monahism și pleacă în Țara Sfântă, pentru liniște sufletească. A trecut la cele veșnice pe data de 5 august 1960, la vârsta de 47 de ani. Pentru viața sa curată și sfântă a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română, la data de 20 iunie 1992.

În vara anului 1934, în luna iunie, Iacob Ilie a vizitat așezămintele monahale de pe Valea Oltului, venind de la București, și a fost impresionat de frumusețea locurilor și de străvechile tradiții de viață sihăstrească de aici, fapt pentru care a rămas un timp la Manastirea Turnu. Desigur că mănăstirile din apropiere: Stănișoara, Cozia, Frăsinei, peșterile Sfinților Daniil și Misail de la Turnu și chiliile din jur l-au influențat profund pentru totdeauna. Menționăm că în arhiva Episcopiei Argeșului s-a păstrat solicitarea adresată de fratele Ilie Iacob, ierarhului Nichita, Episcopul Argeșului, în data de 22 octombrie 1935, în care, după ce prezintă câteva aspecte în legătură de viețuirea sa la Mănăstirea Neamț și Turnu, arată că este chemat înapoi la Neamț, atât de stareț cât și de mitropolit, solicitând ieșirea definitivă din Mănăstirea Turnu. Starețul Mănăstirii Turnu spune despre fratele Ilie că acesta *"era foarte cuvios. Nu lipsea de la slujbele bisericii ziua și noaptea și făcea cu drag orice ascultare, orice lucru i se cerea. Eu îl respectam ca pe un om de omenie, de nădejde…Mi-a părut rău după el și m-am rușinat că a plecat un astfel de om de la mine"*.

După o jumătate de an, de închinoviere la Turnu, a fost la Regimentul 29, Infanterie din Dorohoi, fiind repartizat să îngrijească de bolnavii din infirmeria regimentului.

Referindu-ne la documentul amintit mai sus, acesta cuprinde recomandarea ieromonahului Calist Barbu, starețul Sfintei Mănăstiri Turnu, din 1935, luna ianuarie, ziua 10, unde aflăm că acesta, se adresează Generalului Comandant al Diviziei a VIII – a (Infanterie), Cernăuți, cu privire la faptul că *"tinerelul bacalaureat Iacob M. Ilie din comuna Horodiște, jud. Dorohoi, născut în anul 1913"* a rămas orfan de ambii părinți în timpul războiului de întregire. Starețul Calist, bun cunoscător al sufletului omenesc, a văzut în tinerelul Iacob, înclinațiile acestuia pentru slujirea bisericească, intrând în viața mănăstirii după examenul de bacalaureat, respectând cu multă acrivie toate rânduielile cinului monahal. Mai mult decât atât, starețul vede în traiectoria vieții acestuia că va deveni un bun monah după terminarea datoriei fată de țară. În acest sens, se solicită generalului, ca pentru a fi și mai de folos, să fie detașat la o companie sau școală sanitară, ca să se specializeze, în ajutorarea aproapelului, atât în timp de pace cât și în timp de război. Tânărul avea multă milă față de bolnavi fiind iubit de cei din jurul său. Se menționează că lipsa părinților săi, care nu mai sunt în viață, este suplinită de alți părinți duhovnicești, care prin această recomandare își fac datoria față de tânărul Iacob Ilie.

Lăsat la vatră, s-a întors la Mănăstirea Neamț, unde i s-a dat ascultarea de bibliotecar, predând lecții de limba română fraților de la școala monahală.

"Sf. Mănăstire Turnu
Județul Argeș
Nr. 5
Anul 1935, luna ianuarie, ziua 10.

Domnule General

Cu onoare Vă aducem la cunoștință că tînărul bacalaureat Iacob M. Ilie din comuna Horodiște, jud. Dorohoi, născut în anul 1913, orfan de ambii părinți din războiul "întregirii" și încorporat cu contingentul său la Regimentul 29 Infanterie, Dorohoi, având înclinații native spre slujirea bisericească, îndată după luarea bacalaureatului a intrat în Mănăstire, supuindu-se tuturor rânduielilor cinului monahicesc, și ne dă speranțe neclintite că va deveni un bun călugăr, după terminarea datoriei către Țară.

Pentru aceea – spre a fi și mai de folos – Vă rugăm respectuos Prea Onorate Domnule General, să binevoiți a-l detașa la o companie sau școală sanitară, care ține de unitatea Domniei Voastre, ca să se specializeze – în timpul stagiului militar – întru ajutorarea "deaproapelui", fie în timp de război, fie în timp de pace.

Cum el nu are alți părinți, decât pe noi cei Duhovnicești, ne facem această datorie și Vă rugăm stăruitor să binevoiți a aproba această mică cerere a noastră și a lui.

Cu toată stima și înalta considerațiune,
Stareț Ieromonah
Calist Barbu

Domniei Sale,
Domnului General Comandant al Diviziei VIII (Infanterie) Cernăuți."

SFÂNTUL GRIGORIE DECAPOLITUL, APĂRĂTOR AL SFINTELOR ICOANE

(Urmare din pagina 11)

Proconez, prin Helespont și cetatea Enos. De la Hrisopolis, ajunge în Bulgaria, apoi la Tesalonic, în Macedonia. Străbate întreaga Grecie, prin Tessalia, Beoția și Attica, până la Corint, apărând peste tot cultul ortodox al Sfintelor Icoane, uneori răbdând bătăi, prigoniri și chiar amenințări cu moartea. Apoi, pleacă în Italia. După scurte popasuri, în porturile Regio și Neapole, ajunge la Roma; aici cere sprijinul papei Leon III (795–816), pentru închinătorii Sfintelor Icoane din Răsăritul persecutat de eretici.

Ignatie diaconul nu relatează nimic despre activitatea Sfântului Grigorie la Roma, consemnând numai că a „petrecut într-o oarecare chilie mică, liniștindu-se trei luni, neștiindu-l nimeni", însă F. Dvornik nu acceptă această idee; dimpotrivă, el susține că, din cele întâmpinate de Sfântul în cetatea Hydros – unde, prins, bătut și legat la ochi, era să i se taie capul – rezultă că iconoclaștii hydrisini aflase despre intervențiile sale la Roma".

O anumită perioadă de timp, Sfântul Grigorie trăiește în Sicilia, la Siracuza, convertind la credință și săvârșind multe minuni, apoi se îndreaptă spre Hydros sau Otrante din sudul Italiei.

Împăratul Leon al V-lea a fost ucis în ziua de Crăciun al anului 820, în timpul Sfintei Liturghii din Catedrala Sfânta Sofia, de către un vechi tovarăș de arme: Mihail de Amorium. Acest ucigaș avea să urmeze la tron sub numele de Mihail al II-lea (820–829). Om fără cultură, a adoptat o poziție rezervată față de problemele religioase, nerecunoscând nici Sinodul al VII-lea Ecumenic, dar nici pe cele iconoclaste. În sinea lui, era însă iconoclast, ca unul ce provenea din Phrygia, un recunoscut centru iconoclast.

Odată cu venirea pe tronul Imperiului a lui Teofil (829–842), fiul și succesorul lui Mihail al II-lea, situația s-a schimbat. Spre deosebire de tatăl sau, care abia putea citi și scrie, acesta era un om cu instrucție aleasă. El își dobândise nu numai cunoștințe de cultură bizantină, dar și de artă arabă, iar formația o datora lui Ioan Gramaticul, viitorul patriarh. Anii de domnie ai lui Teofil însemna, pe de o parte, ultima înflorire a iconoclasmului, pe de alta, perioada celei mai mari influențe a culturii arabe în lumea bizantină. Persecuția împotriva iconodulilor a reînceput-o cu mai multă furie.

În aceste împrejurări critice pentru Ortodoxie, Sfântul Grigorie intervine din nou: mai întâi, trimite ca sol la împăratul pe magistratul Gheorghe, căruia îi dă însoțitor pe ucenicul său Anastasie; apoi, la trei luni, după plecarea lor, se hotărăște să meargă el însuși la Constantinopol, împreună cu Iosif Imnograful. Întâmpinați de monahul Anastasie, sunt informați despre poruncile drastice ale împăratului cu privire la închinătorii Sfintelor Icoane.

Totuși, soția lui Teofil era o iconodulă care provenea din Paflagonia: Teodora, împărăteasa; ea va restabili pentru totdeauna cultul icoanelor în anul 843, imediat după moartea soțului ei.

Sfântul Grigorie și-a petrecut ultimii ani la Tesalonic, în Mănăstirea „Sfântul Mina" pe care, după opinia lui C. van de Vorst, ar fi construit-o el însuși cu ucenicii săi, dar Ignatie diaconul nu amintește nimic despre acest lucru în biografia Sfântului. Cert este că, aici propovăduia, sfătuia și tămăduia tot felul de suferințe trupești și sufletești ale celor care veneau la dânsul, remarcându-se ca mare dascăl și făcător de minuni, profitând de o perioadă mai liniștită, întrucât împăratul Mihail II (820–829) era un despot tolerant.

La Constantinopol, Sfântul Grigorie s-a stabilit, împreună cu Iosif și cu alți ucenici ai săi, la biserica „Sfântului Mucenic Antipa". Cuviosul Iosif primește misiunea, din partea dascălului său, să meargă la Roma, unde păstorea papa Grigorie IV (827– 844), pentru a-i solicita ajutorul în lupta cu iconoclaștii. Din nefericire, Iosif este arestat și închis într-o temniță din insula Creta, fiind eliberat numai după moartea împăratului Teofil.

Monahul Anastasie relatează că Sfântul Grigorie a mers de la Constantinopol la Muntele Olimpului unde a petrecut puțină vreme; acolo primește vizita unui ucenic al său, care probabil i-a adus solia din partea credincioșilor să revină la Tesalonic. Acceptând, se stabilește la Mănăstirea „Sfântul Mina" din oraș și continuă lupta împotriva ereticilor iconoclaști, atât prin predici, cât și prin scrisori. Biograful său relatează că, „pe toți îi învăța prin cuvintele și scrisorile sale, să se închine Sfintelor Icoane și să le cinstească după tradiția Bisericii". Din nefericire, nu se păstrează nici o scriere a Cuviosului, fapt ce a determinat pe unii să susțină că nu a scris nimic, ceea ce nu este adevărat. În această perioadă, a fost hirotonit ieromonah, datorită sfințeniei și râvnei sale pentru credința ortodoxă.

La anul 841, Sfântul Grigorie era grav bolnav în orașul Avlon de lângă Tesalonic. Aflând despre îmbolnăvirea Cuviosului, arhimandritul Simeon îi scrie din temnița de la Constantinopol, unde era închis pentru Sfintele Icoane, să vină la dânsul, pentru a-l vedea mai înainte de trecerea la cele veșnice. Primind scrisoarea, Grigorie s-a rugat lui Dumnezeu să-l întărească, și a pornit la drum.

Între timp, la 20 ianuarie 842 moare împăratul Teofil, iar conducerea fusese preluată de împărăteasa Teodora, recunoscută pentru credința sa ortodoxă; în primul rând, împărăteasa eliberează pe toți episcopii și monahii ortodocși, apoi convoacă un Sinod care, în ședința solemnă din 11 martie 842, restabilește cultul Sfintelor Icoane.

Ajuns la Constantinopol, Sfântul Grigorie află pe arhimandritul Simeon în libertate, bucurându-se duhovnicește. După despărțirea lor, „Sfântul Simeon s-a dus iarăși la Mănăstirea sa, iar Cuviosul a rămas la Constantinopol", cum scrie diaconul Ignatie, deși – după Mitropolitul Dosoftei – s-ar fi retras în Muntele Olimpului, îmbolnăvindu-se de „îmflăciune; se cunoștea numai după grai, cine-l știa, sau hidropică". Astfel, înaintea morții sale, și-a anunța sfârșitul, zicând: „Fraților, sfârșitul vieții mele s-a apropiat. Deci, luați-mă și duceți-mă în casa cea primitoare de străini, căci după douăsprezece zile va fi sfârșitul meu".

În acest chip, și-a încheiat Sfântul Grigorie Decapolitul viața pământească, la 20 noiembrie 842, așa cum rezultă din data revenirii ucenicului său Iosif în capitala Imperiului. A murit împăcat sufletește că a văzut triumful Sfintelor Icoane recunoscut în ședința solemnă din 11 martie 842 a Sfântului Sinod care a restabilit pentru totdeauna cultul Sfintelor Icoane.

Răsuciri

Nicolae TOȘU

„Am acestea ca să aveți cu ce vă apăra”
Autorul

Spre mândria organelor locale ale puterii de stat și administrative și-a altor „anonimi” din componența ,,corului” de sprijin, țăranul Dumitru Căpraru a dat săptămâna trecută un interviu ziaristului Geac Smercoianu de la ziarul județean și cu toate că a apărut cu mici ,,broderii semantice”, reieșea clar dorința de bine a acestui țăran, cât și miile de mulțumiri aduse celor de mai sus care, decum au luat la cunoștință, n-au întârziat să îl caute acasă și, dacă nu l-au găsit acasă, l-au căutat la bufet, la frizer, în stația de autobuz, la brutărie, la moară și chiar la biserică, numai să dea ochi cu el, să-i strângă nițel mâna, să îl felicite.

Sub imperiul euforiei generale, primaruL a declarat că-i anulează contractul de pork și că îi dă grămada de lemne chiar mâine, dacă țăranul Dumitru Căpraru ar ,,vrea-o”. O să bage cazul la neputincioși, n-o să-l coste nici transportul.

Președintele Cooperației, cu căciula în mână și alendelonul prins doar în nasturele de jos, deabia pridideа cu nădușeala, se ștergea cu ceapuca, ba cu fularul, ba cu mâneca hainei și trăncănea de parcă ar fi servit zeamă de logoree, cum că așa și pe dincolo, Dumitru Căpraru are dreptate - ,,da și hie iel al dracu Hopa-Toacă, cu ochii din cap (adică dumnealui, Președintele), dacă n-oi fi domn” - și-n câteva ceasuri o să-i trimită (pe Cineva), chiar din ograda dânsului, nu cinci găini (câte-i fuseseră luate cu japca pentru achiziții), ci șase, șapte, ba, pe deasupra, și-un curcan...

Cât privește pe președintele ceapeului, acesta a promis că, dacă nu mâine, poimâine sigur, cel puțin opt tractoare o să duduie peste arul acela de mirişte, care până anul trecut făcuse parte din lotul agricol al țăranului Dumitru Căpraru. ,,Încurcătura” venea de-acolo că dintr-o ,,mică neatenție”, economistele ,,rătăciseră” niște fișe cu normele nefericitului truditor, acesta văzându-se expus ridicolului, cât și execuției măritei legi, care spune clar... ceea ce la fel de luminos s-a și petrecut.

Despre medicul Apolodor Puzderie, aș zice că apariția numelui său într-un cotidian a avut un adevărat impact, dovada că în carnețelul său de însemnări au răsărit trei concluzii, subliniate cu roșu, de care medicul Apolodor Puzderie se va împiedica negreșit ,,cândva”, după cum reieșea dintr-o notiță alăturară: ,,Trebuie să țin cont, firaș al naibii”.

Am lăsat miliția pe urmă, fără să am vreun motiv răutăcios, mai ales că bluzele albastre sunt cu noi... În urma discuției dintre cei trei milițieni și Dumitru Căpraru, impresionați de judecata țăranului, aceștia au propus primarului ca ,,numitului Dumitru Căpraru să i se atribuie neîntârziat titlul de Cetățean de Onoare”. Iată ce-nseamnă povara demnității!

Istorioara aceasta își are începuturile în primăvara lui ‘62, de inaugurarea colectivizării.

Avea Dumitru Căpraru la curtea sa o vacă și un bou, cu care își întreținea familia. Crezând într-un fel nu-știu-cum, astăzi să-i spunem ,,revenire parțială asupra deciziei” datorită unei așa-numite ,,inflamări a gleznei”, Dumitru Căpraru, p’la miezul nopții, plecă de-acasă mutește, dealături cu boul său, Prian, ,,să-l scape”. Părinții și soția (abia adusă printre ai săi) au tăcut, atât cât să nu-l supere, să-l răscolească, le-ar fi fost greu să înțeleagă ceva clar de dincolo de gardul curții și să-l orânduiască pe Dumitru mai bine, toată propta era în Dumnezeu. Mai discutaseră ei pe sărite...

În drum, și-a mai cumpărat un bou, dintr-un târg de sub munte, de care se interesase mai demult, jug zdravăn, un lan gros și tânjală, iar la ieșire îi potcovi. În trei zile era pus pe treabă, la târât de bușteni.

Dormeau în șoproane, spre ziuă, când reveneau cu boii de la păscut prin poieni lăturalnice, găseau timp de povestit, erau destui care fugiseră ca el, numai de s-or liniști vremurile, hm, asta ar fi trebuit să se petreacă până la Sfântul Dumitru, pe 26 ale lui octombrie, și-aici se opreau neputincioși, încruntați.

Spre toamnă, după prima încăierare a vânturilor, Dumitru Căpraru se văzu ca privind într-o fântână adâncă, în care, dacă ar fi alunecat, cum să se salveze? Or, veștile pe șoptite amplificau și mai mult neputința în a înțelege unde se află – cărui gând să i se supună, ca răbdarea să nu se destrame în iluzii? Unul singur – Dumnezeu. El te va hotărî, după credință!

Și vânzoleala buștenilor pe drumuri înguste, întortocheate, răsturnate era un scenariu repetat zilnic, pentru care nu avea nici un respect, căci oricât de dibaci și-ar fi condus boulenii, aproape la fiecare pas își simțea intestinele sângerând, iar de-atâta vinovăție, trăgea doar cu coada ochiului, ca pe furiș, cum buștenii se rostogoleau, ba spre boul de cea, ba spre boul de hăis, proptindu-se în lan de picioarele boilor...

Ajuns să trăiască în forță într-un nesfârșit de piatră și pericole, ziua de mâine, încet, încet devenea un supliciu, elanul îi dăduse bir cu fugiții, se poticni în neînțelesuri, apărură figuri noi de oameni fără vlagă, misterioși, puși pe întrebări șirete, se văzu așa de nelalocul lui, că nu-și mai simțea tălpile, trebuia să plece, dorul de casă îi inundase creierii, așa că, sătul să-și piardă nopțile păscând boii și ziua să-i terfelească la căratul buștenilor, se gândi de plecare. Și boii? Să-i vândă... Cum să se ducă cu ei acasă, să-i sechestreze ,,colectivul”? Nu le-am dat unu’, acum să le dau doi?! Și pentru ultima oară, își zise: plec. Dădu de pomană jugul, lanul, tânjala și rufăria supraviețuitoare, iar boilor le agăță frânghiile în coarne, urmă traseul mașinilor care transportau buștenii, și când ajunse pe plaiurile Boișoarei întâlni cumpărători pentr boi, apoi, mai departe, până la Turnu-Roșu s-a urcat într-un camion. După trei zile și două nopți de nesiguranță și mister, îl găsim pe Dumitru Căpraru călcând ca pe cuie peronul gării, unde, ca „picată din cer”, sosi o aripă stingheră de toamnă comnsumându-se în împotriviri spasmatice, zdrențuită de-un vânt rece și prea gălăgios, despre care Dumitru își va aduce aminte multă vreme. Toamnă „de munte”, își zise, și-în contrapunere, mirajul unei emoții estetice cu toamne blânde și înmiresmate din satul său, îi răscoli mintea și sufletul. Pe seară, îl găsim pe Dumitru Căpraru călcând ca pe cuie peronul gării, unde toamna își consuma cele din urmă respirații. Toamnă de ,,munte”, scurtă, își zise el.

Și ca nimeni să nu-i pună vreo întrebare, se rezemă de stâlpul farului, ațintit cu privirea în vârful bocancilor. Trenul spre Piatra-Olt se lăsa așteptat. Neliniștea începuse să se zvârcolească în toți, nu-l ocoli nici pe el, făcu câțiva pași spre lateralul șinelor, reveni lângă stâlpul farului, mai mult de nevoia odihnei și gândurile începură să mimeze realități, rostogolindu-se bezmetic, până la marginea atenției, mai să ațipească. Anunțul tembel al șefului de gară că ,,trenul staționează un minut și pleacă”, injectă în capul celor mai mulți spaima, astfel Dumitru se pomeni luat ca pe sus, dibuind cu fervoare bara de care te agăți, la urcare. Tot drumul nu a scos o vorbă, care ce să-l întrebe, cum îl cheamă și-ncotro merge, nici lui nu-i vine a crede prin câte a trecut ăstimp, ce să le răspundă, că el nu a vorbit niciodată, așa, să se afle în treabă, ș-apoi în semiîntunericul acela se puteau desluși fețe dubioase, destul de vioaie pentru un ceas obosit. El voia numai atât: să ajungă acasă ! Să iese din vis...

Coborî la Orlești, în spinare ranița plină cu pâine, făcu un zbâc din umeri, să i se cumpănească bagajul, mută cuiul la curea cu o gaură, își îndesă căciula pe cap, se mai scutură o dată, își făcu semnul crucii și hotărât o luă spre vest, peste locuri, de nu s-ar rătăci, căută poala dealului, îl urcă de-a curmezișul, și ca acum niciodată, întreg sistemul de instincte funcționa la potențialul energetic deplin, capacitat de o inteligență efervescentă. Mai era o treabă: Dumitru știa drumul ăsta de multă vreme - venea cu caramangeaua, să vândă țuică de prună. Dar acum era noapte și singur. Când s-o apropia de Aninoasa, chiar de s-ar pierde, până la ziuă nu mai e mult, și-atunci altfel discutăm. Asta făcu ca Dumitru Căpraru să nu fie numai o umbră prin întuneric și din singura lui dorință - de a ajunge ,,acasă” (un spațiu predestinat, unde ai vrea să mori) - făcu loc mai mult dorinței de a fi împreună cu ai săi, simțământul de iubire îl cuprindea omenește, dar aceasta ca un act de generozitate, căci în capul lui de țăran pudic nu putea separa imaginea soției de a părinților. Avea față de toți o mare responsabilitate, hotărârea de a pleca ,,în munte...” , povestea o știm de jumătate, și-n timp el le va povesti tot, și toți or crede, și toți ar fi vrut să fie numai o poveste...

Nori dinspre munte dădură năvală și din seninul cu lună, se făcu noapte neagră. Și vântul e al zăpezii, ce mai, a fost cu noroc, zăpada a venit la ziuă. ,,Nu se poate iarnă de-acum, e destul de cald, e devreme..., nu e nici Sfântul Dumitru. O fi vreun «hăla» de pâșcău, să ne pună pe gânduri...”.

Prin sat lume puțintică în dimineața aceea, dar nici Dumitru n-ar fi dorit să stea de vorbă cu careva, iar el își ascundea chipul și mai mult între căciula îndesată adânc pe cap și gulerul hainei, alegând partea cealaltă a drumului, când cineva se apropia. Ajunse în fața casei părintești, liniște cam multă, zăpada nemișcată. Puse mâna pe clanța porții și o împinse cu mișcări domoale, ca la furat, dar după câțiva pași observă că distanța dintre portița prispei și fântână era potecită de-a binelea, așa că i se păru curios, pentru acea oră matinală. Când să deschidă portița pridvorului, rămase locului și se minună de numărul mare de scutece agățate pe culme. Te pomenești ?... Ba chiar așa și este. Îi năcuse nevasta două fetițe. Dar asta e altă poveste. Noi ne întoarcem în preajma anilor ’70.

Dumitru Căpraru nu s-a lăsat de vorbă lumii prea mult, a bătut târgurile, și-a cumpărat doi viței , gemeni și arătoși, albi, parcă văpsuiți cu var din ,,Piatra Craiului’’, dintr-o mamă împlinită biologic, și ea albă-albă. În trei ani avu în ogradă o pereche de bouleni. Își făcuse el un plan, cât să aibă ocupație, și cât câștig, să-și dea fetele la școli ! Cum țăranii primeau lotul agricol în puncte cu pantă și unghiuri închise, unde nu s-ar fi putut intra cu tractorul, putea s-o facă Dumitru, cu boii săi. În inimile celor din curtea lui Dumitru Căpraru, bucuria și mândria se petreceau înfiorate. Nici boii bădicăi Traian nu cred să fi fost mai arătoși – aveau copita cât borurile unei pălării de soare, iar coarnele prinseseră o dezvoltare accelerată, arătau ca brațele deschise ale unei balerine! S-a fost de poveste, când, într-o iarnă, Dumitru, cu boii lui, au scos la drum drept un tractor la o remorcă încărcată cu fân!

Hei, băi, frate, acum zi o vorbă de bine despre primarul Mitică Vlădicel. Acesta îl chemă pe Căpraru Dumitru la birou, pentru o discuție... ,,La ce să mă cheme? Poate să-mi spună că s-a mărit taxa la boi”.

– Tofarășe Căpraru, tumneata ai cefa acasă care nu-i place partitului.

Dumitru făcu rapid un excurs prin curte, prin beci, prin casă și nu găsi decât niște cărți de rugăciune vechi, dar cine să-l fi pârât ?

– Știi tespre ce forpesc ?

– Nu știu.

– Tespre poi. Trebuie să-i pretai la ,,oraca”.

– Boii ? De ce ?

– Nu ți-am spus ? Partitului nu-i place proprietatea prifată.

– Nu-i dau.

– Tee..., tofarășe Căpraru - în colectif te-ai înscris tupă multă muncă de lămurire, poul nu l-ai pretat, l-ai fântut.

– Așa este, dar l-am plătit din norme. A muncit nevastă-mea, Ana, un an, pe degeaba.

– Nu conteasă. Te-ai opus. Așa scrie la referat...

Lui Dumitru Căpraru îi iese foc din stomac, și-n cap tot foc, cuvintele i-ar fi cărbuni aprinși. Se uită fix în ochii primarului, dar nu poposi mult, pentru că acesta își coborîse ploapele într-atât cât să se-nțeleagă că el, primarul, nu mai face parte din dialog. Și nici Dumitru nu-i mai dete vreun semn de respect, părăsind încăperea, zicându-și: „e fără sens”. Trase de el cât putu, să nu-i fie ziua pierdută, mergând cu gândul în urmă, își aduse aminte ce i-a spus ăl bătrân, tac’so, cum că atunci, în primăvara lui ’62, el plecase de-acasă vineri-noaptea și de duminica-ailaltă au fost confiscați toți boii...Acasă, Dumitru povesti, mai întâi, lui tac’so. Acesta din urmă îi zise:

– Cu ăsta să nu te pui, Dumitre, - nu are mamă, nu are tată! Vezi și tu ce zice lumea. Când a fost primar, la Nimoi, lui Mărin Lăutărăscu, leatul meu din armată, i-a smuls măselele cu cleștele de cuie, că n-a vrut să se înscrie în colectiv - bașca, ar fi avut ,,origini nesănătoase...”. După isprava aia, l-au mutat la noi.

Dumitru Căpraru gândi în sinea lui că și-ar putea să scape boii, dacă ar lua-o ,,legal”, așa că se adresă cu o cerere la ,,centru”, de unde a fost trimis ziaristul Geac Smercoianu, de la ziarul județean și astfel a apărut făcătura aceea de interviu. Iscusința acelui ziarist și instrucțiunile de la ,,partit” au putut face să moară adevărul și să se pună minciuna la ,,panoul de onoare”!

La puțină vreme după aceea, Dumitru Căpraru a mers la primărie:

– Tovarășe primar, v-ați răzgândit?

– Eu mă pot răscânti oricânt, tar partitul nu o ,,poate” face. Eu sunt mic, Tumitre.

Acasă, se cuibărise tristețea; plângea care cum îl apuca. Plângeau mocnit.

Până la urmă, Dumitru Căpraru trimise vorbă că săptămâna viitoare, când e ,,bază”, o să vină cu boii. Și a venit ziua..., dar după câțiva pași se opri, le rosti boilor niște vorbe numai de ei știute, îi lăsă din frânghie și se întoarse către ai săi, care îl priveau cu ochii înlăcrimați și suspinau, iar pentru că în dimineața aceea nu avusese loc vreo discuție, peste cea din seara trecută, despre ce urma să se petreacă, ai casei și-au arătat durerea și susținerea privind și plângând pe înfundate. Nu a fost nevoie de nici o vorbă mai mult ca toți să-l înțeleagă, că nu poate face lucrul ăsta, dar că trebuie făcut. Și Dumitru le puse fetițelor frânghiile în mîini - uneia pe Sălban, celeilalte pe Suran. ,,Nea Surane, nea Sălbane”, îi îndemnau fetițele, cu glasul lor de privighetori. Trecură prin vadul Pașenii, abia umezit, dar fetițele nu mai vedeau în fața lor de lacrimi, nu ocoliră băltițele, acum că trebuiau să se despartă, fetițele se pomeniră trăgând de boi din toate puterile, îndemnându-i cu multă răime. Nu a fost nevoie ca cineva să le protejeze pe copile, toți făcură un pas în spate, iar pe culuarul abia croit, apăru spre întâmpinare primarul Mitică Vlădicel. Ajunși față-n față, fetițele întinseră frânghiile spre primar, surprins de măreția momentului, acesta primi, negăsind cuvinte, gângăli ceva care se pierdu prin murmurul celor de față, ca, instantaneu, chipurile micuțelor să se aprindă sub dogoarea unui foc așezat pe cărbunii unei suferințe izvorâte din dragoste și milă, izbucniră într-un plânset sacadat, reținut, iar când sarea din lacrimi ajunse de le tulbură gustul, durerea lor prinse grai, exteriozându-se neînțeles, petrecându-i din ochi pe Suran și pe Sălban, cum se depărtau... apoi, instantaneu, își rasuciră trupurile, de întoarcere, și, ținându-se de mâini, se puseră pe fugă...

(Continuare în numărul viitor)

Eveniment editorial la LSR- Filiala Vâlcea

Liga Scriitorilor Români – Filiala Vâlcea a fost înființată la data de 17 ianuarie 2008, fondatorii acesteia fiind câțiva vâlceni, componenți la vremea aceea ai filialei din Cluj-Napoca: Petre Petria, Costea Marinoiu, Eugen Petrescu, Laura Vega, Nicolae Mazilu, Viorel Al. Popescu, Alecu Sanda, Ion Cenga, Ion Marinescu și Constantin Maria. Ulterior filiala a început să capete noi dimensiuni, având la ora actuală un număr de 29 de membri. Cu durere în suflet trebuie să spunem că trei dintre membrii fondatori au trecut la cele veșnice: Petre Petria, Costea Marinoiu și Nicolae Mazilu, aceștia fiind oameni cu nobile trăsături de caracter și scriitori cu mare talent literar.

Din data de vineri 21 februarie 2014, filiala noastră are un nou colectiv de conducere, care a promovat colaborarea cu toate instituțiile culturale din județul Vâlcea: Forumul Cultural al Râmnicului, Societatea Națională Cultul Eroilor ”Regina Maria” – Filiala Vâlcea, condusă de ist. Eugen Petrescu, Societatea Culturală ”Anton Pann” din Râmnicu Vâlcea, Centrul de Cercetări Istorice ”Preot Dumitru Bălașa”, Centrul de Studii Medievale ”Antim Ivireanul”, Forumul Cultural al Brezoiului și Forumul Cultural Călimănești. Membrii Filialei Vâlcea a LSR își desfășoară activitatea literară și de promovare a valorilor istorice locale prin articole și studii publicate în presa vâlceană (Cultura Vâlceană, Povestea Vorbii, Forum V), prin participarea la simpozioane naționale și locale, unde au susținut diverse comunicări științifice.

Regretatul scriitor Petre Petria, primul președinte al LSR-Filiala Vâlcea, a înființat și revista ”Memoria Slovelor”, în paginile căreia să fie publicate creațiile literare (poezie, proză, eseuri, etc.)atât ale membrilor filialei, cât și ale tuturor iubitorilor de cultură din județul nostru. Ediția veche a acestei reviste a avut cinci numere. Ediția nouă începând cu anul 2014, a apărut semestrial și a ajuns anul acesta la numerele 7-8, în condițiile cunoscute ale lipsurilor financiare. Revista are 70 de pagini și cuprinde materiale diverse: poezie, proză scurtă, eseuri, reportaje turistice, fragmente din romanele autorilor și epigrame. Colectivul redacțional este alcătuit din: Ilie Fârtat, redactor-șef, Ligya Diaconescu, redactor pentru diaspora, Ion I. Părăianu și Constantin Maria. Articolul de fond este semnat de scriitorul Al. Florin Țene, acesta fiind pseudonimul literar al domnului Florinel Sandu Țene, președintele Ligii Scriitorilor Români, cu care trebuie să ne mândrim, pentru că este vâlcean de-al nostru, născut în orașul Drăgășani. În paginile acestui număr semnează scriitori vâlceni, scriitori din țară, precum și din diaspora, însuflețiți de gânduri frumoase, de sentimente nobile, de trăiri unice, prin care încearcă să-i trimită și pe cititori într-o lume mai bună, a idealului, dar nu acela utopic, ci într-o lume pe care o putem construi cu toți mai bună. Acesta trebuie să fie în fond, scriitorul, artist al cuvântului, care să schimbe lumea prin cuvânt, așa cum Logosul sau Cuvântul lui Dumnezeu întrupat a luat asupra Sa firea noastră păcătoasă, a îndumnezeit-o și i-a dat încredere în resursele ei cele bune.

Lansarea acestui număr al revistei, care are pe copertă Mausoleul de la Mărășești, amintindu-ne de eroicele lupte din vara anului 1917, a avut loc în ziua de 6 septembrie 2017, la Biblioteca Județeană ”Antim Ivireanul” din Râmnicu Vâlcea, în prezența membrilor LSR și a altor invitați din acest focar de cultură, bogat în lansări de cărți și multiple acțiuni culturale. La acest eveniment a fost prezentă, la loc de onoare, și distinsa doamnă Ligya Diaconescu, directoarea Revistei de Informație și Cultură Româno-Canado-Americană ”Starpress”, unul din luptătorii, alături de Al. Florin Țene și regretabilul Corneliu Leu, pentru promovarea și realizarea proiectului ”Sărbătorii limbii române”. Anul acesta, ziua Limbii Române (31 August) a fost sărbătorită la Moneasa – Arad, unde ”Doamna Limbii Române”, Ligya Diaconescu, a primit din partea președintelui Al. Florin Țene trofeul ”LIMBA ROMÂNĂ”, cea mai înaltă distincție acordată unui scriitor.

Avem multe valori printre noi. Acestea sunt suflete mari, generoase, pline de iubire, care emană în jurul lor armonie și o stare de bine. Ele ne sunt date pentru a ne ajuta ca modele de viață, de răbdare, de perseverență, de creativitate. Mai rămâne doar să le găsim și să intrăm în comuniune cu ele.

Pr. Constantin MĂNESCU – HUREZI,
Președinte LSR Vâlcea

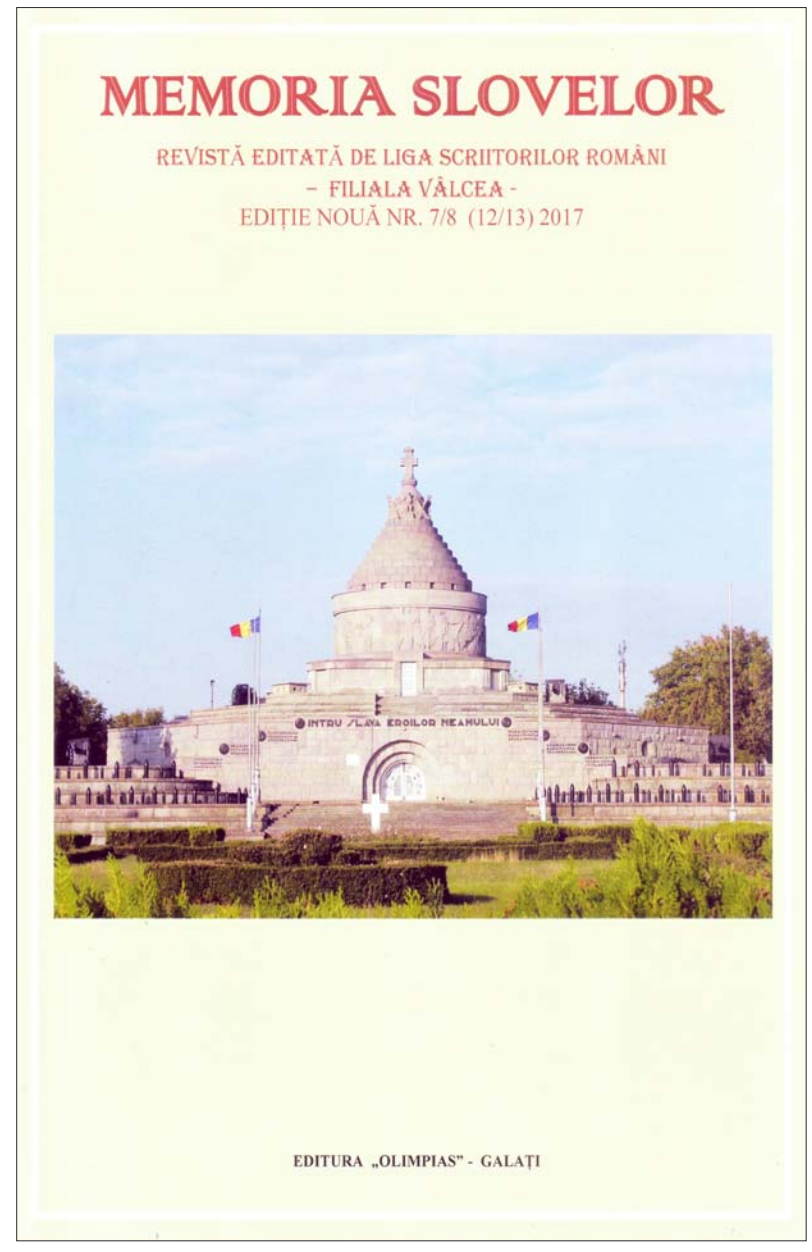

Undele gravitaționale – începutul erei multimesagere în astronomie

(Urmare din pagina 10)

de jeturi de neutroni, în special, rezultate în urma fuziunii stelelor neutronice.

Aceste observații au fost primite ca o „telegramă de la Dumnezeu, explicând exact evenimentul”, de către cercetătorul Jeremy Goodman de la Universitatea Princeton, New Jersey, unul dintre autorii predicțiilor din 1986, conform cărora GRB sunt produse de fuziunea stelelor neutronice, și că acestea sunt influențate de expansiunea accelerată a Universului [6]. Într-adevăr, urmările acestei descoperiri sunt foarte importante pentru lumea științifică actuală. Astfel, pe lângă această confirmare a predicției lui Bohdan Paczynski și Jeremy Goodman din 1986, s-a confirmat de asemenea modelul kilonovelor, datorate fuziunii stelelor neutronice – explozii mult mai puternice decât simplele nove, și apoi înțelegerea provenienței multora dintre elementele grele ale tabelului periodic, cum ar fi argint, aur, poloniu, radon, platina, etc. Deoarece stabilitatea nucleelor cu un număr mare de protoni este pusă în pericol de către respingerea dintre sarcinile pozitive din nucleul cu mulți protoni, trebuie să existe nu doar nu număr egal de neutroni, față de cel al protonilor, care să readucă echilibrul, ci mai mulți, adăugați rapid. Acest lucru poate fi realizat cel mai bine în fuziuni de stele neutronice. [6]

Altă urmare a fost verificarea faptului că viteza undelor gravitaționale și viteza undelor electromagnetice coincid, iar o eventuală diferență ar putea fi doar mai mică decât o sutime de milionime dintr-o parte! Acest fapt a constrâns masa gravitonului, din care se presupune că ar fi formate undele gravitaționiale, ca fiind foarte aproape de masa fotonului, adică zero – doar particulele lipsite de masă au permisiunea de a se deplasa cu viteza luminii! Dar, această observație a dus și la ipoteza respingerii unor teorii îndrăznețe, care pretindeau, contrar Teoriei Generale a Relativității, că viteza undelor gravitaționale ar fi diferită de cea a luminii.

În anii '90, în urma observațiilor, s-a ajuns la concluzia că Universul vizibil nu este doar în expansiune, ci este într-o expansiune accelerată: la fiecare 3.3 milioane de ani lumina, viteza de expansiune crește cu aproximativ 70 km/s! S-a încercat explicarea acestei expansiuni accelerate printr-o formă de energie opusă gravitației, numită energie întunecată (DE = Dark Energy), care, alături de materia întunecată (DM = Dark Matter) – o formă misterioasă de materie care ar trebui să existe la marginea galaxiilor, pentru a explica rotația acestora cu viteze asemănătoare vitezei de rotație a centrului galaxiilor – a format obiectul cercetărilor din astrofizica și cosmologia ultimilor 30 de ani. În prezent nu se știe ce sunt acestea, și nu s-a descoperit nimic care să corespundă tuturor cerințelor impuse de teorie. Pe fondul acestei probleme au apărut tot felul de alte teorii, care preferă altă abordare: modificarea teoriei gravitației, ori pe cea clasică newtoniană, ori pe cea nouă, einsteiniană, pentru sectoarele unde nu a putut fi verificată [7]. Astfel, pe baza evenimentului GW170817, au fost respinse majoritatea modelelor relativiste care se bazau pe o mecanică newtoniană modificată (MoND = Modified Newtonian Dynamics), precum teoriile TeVeS, [8,9] si variante de teorii Horndeski sau bimetrice [5] , care pretindeau că există două structuri diferite de spațiu-timp, una de propagare a undelor gravitaționale, cealaltă de propagare a undelor electromagnetice, și care nu aveau nevoie nici de materia întunecată, nici de energia întunecată pentru a explica observațiile. Acest tip de teorii au fost denumite emulatori ai materiei întunecate (Dark Matter Emulators) [8,9], și sunt aproape condamnate la moarte de către observația egalității vitezelor undelor gravitaționale și undelor electromagnetice. Este modul în care funcționează știința: teoriile nu sunt corecte decât atunci când întâlnesc confirmarea experimentului, oricât de frumoase și atrăgătoare ar fi! O excepție a acestei excluderi o reprezintă cazul curios, comic aproape, al teoriile MoG (Modified Gravity) ale lui Moffat, care inițial au fost condamnate[8], dar apărarea a fost promptă [10], și astfel reabilitate! Cred că autorii au trecut prin veritabile momente de emoție!

Pornind de la memorabila cugetare singuratică a unui personaj din piesa de teatru „Moartea unui comis voaiajor”, de Arthur Miller: „E atât de întuneric! Dar e plin de diamante!”, deși „întunecat” și profund relativist, Universul ni se prezintă la fel, plin de diamante și surprinzător, în momentele noastre cele mai sensibile!

Aș dori să adresez calde mulțumiri, pentru clarificarea unor concepte și revederea textului, Ruxandrei Toma, doctor consultant științific, la Armagh Observatory and Planetarium, UK, membră a Societății Astronomice Române de Meteori

Referințe:

[1] „Lumina Celui Nevăzut”, emisiune Trinitas TV, invitat Adrian Ștefan Cârstea:

https://www.youtube.com/watch?v=goz7wrf6LTE

[2] „Properties of the Binary Black Hole Merger GW150914' ,B. P. Abbott et al. (LIGO Scientific Collaboration and Virgo Collaboration) ,Phys. Rev. Lett. 116, 241102

[3] „Multimessenger tests of the weak equivalence principle from GW170817 and its electromagnetic counterparts”, Jun-Jie Wei et al., arXiv: 1710.05860 [astro-ph.HE]

[4]https://www.washingtonpost.com/news/speaking-of-science/wp/2017/10/16/scientists-detect-gravitational-waves-from-a-new-kind-of-nova-sparking-a-new-era-in-astronomy/?tid=sm_Fb&utm_term=.3b58db2d1c7a

[5] Evenimentul GW170817: https://en.wikipedia.org/wiki/GW170817

[6] https://phys.org/news/2017-11-neutron-star-merger-decades.html

[7]https://www.sciencenews.org/article/what-detecting-gravitational-waves-means-expansion-universe

[8] „GW170817 Falsifes Dark Matter Emulators”, S. Boran et al., arXiv:1710.06168v1 [astro-ph.HE]

[9]https://backreaction.blogspot.ch/2017/10/new-gravitational-wave-detection-with.html

[10] „Modified Gravity (MOG), the speed of gravitational radiation and the event GW170817/ GRB170817”, J.W. Moffat et al., arXiv:1710.11177v1 [gr-qc]

RADU ROPOTAN ȘI TRAIAN ICHIM, CONCERT DE NEUITAT LA FILARMONICA VÂLCEANĂ

O atmosferă de mare spectacol a afișat Filarmonica din Râmnicu Vâlcea în seara zilei de 23 oct. 2013 când i-a avut ca invitați pe Radu Ropotan și Traian Ichim, reușind revitalizarea seratelor concertante, muzicale, în trei părți: uvertură-concert instrumental cu acompaniament orchestral-simfonie; e drept, nerespectând cutuma trecutului nostru popular ca prima lucrare să fie românească, ci, iată, să fie Uvertura „Ifigenia în Aulida" de Christoph Willibald Gluck; mai adăugăm concertul pentru vioară și orchestră de Mendelssohn și Simfonia nr. 36, „Linz", de Wolfgang Amadeus Mozart. O întâlnire fericită între instrumentiștii din orchestra simfonică condusă de concertmaistrul Meda Stanciu și dirijorul Traian Ichim, dar, și a acestora cu tânărul violonist Radu Ropotan...Ce instrument și stăpânire de sine, siguranță, câtă energie în acordurile sale și tremolurile sfâșietoare. Nimic din toate acestea nu le știam teoretic, ci totul ni s-a dezvăluit în seara spectacolului (adevărat spectacol!) în concertul pentru vioară și orchestră (au fost momente când aceasta a sunat ca orchestra Filarmonicii din Bamberg!... parcă-l vedeam pe Ionel Perlea, cu o mână inutilă, dar cu o orchestră care fusese hrănită cu jar!) de Mendelssohn-Bartholdy cu Radu Ropotan la vioară și cu Traian Ichim la pupitrul dirijoral...Bravo măi artiștilor care faceți mai frumoasă viața acestui oraș, care a pierdut timona privind cultura scrisă, trimițând-o în politica partidului unic!..și lăsând-o la bunăvoința cetățenilor din comunele și satele mai primenite, și reglementată prin SEAP! Da, achiziții publice la produsele unde comentăm concertele de muzică cultă de la Filarmonică, cărțile editate în Râmnic și oriunde, și piesele de teatru jucate pe cele două scene vâlcene și nu numai, și finanțate din bani publici!... Să mai subliniem prospețimea muzicii lui Gluck, inovarea muzicii lirice clasice care începe chiar cu această „Ifigenia în Aulida" (1774), și căruia vâlcenii i-au interpretat Uvertura, și sfârșește cu „Ifigenia în Taurida" (1779)... Cât de mare a fost opera scrisă de Mozart, însă întreaga perioadă clasică vieneză a răsunat de muzica scrisă de Gluck, și, mai apoi, de Rossini! Trebuie știut că Ichim și Orchestra simfonică a Râmnicului au oferit o veritabilă interpretare a Uverturii lui Gluck, probabil mai bună decât interpretarea originală de la Paris, din 1774, și care avea rolul să-i dea un răspuns hotărâtor, ambițios, mult-bătătoritului Rameau! Să ne continuăm incursiunea observațiilor asupra serii de la Filarmonică, aceasta asupra căreia zăbovim, și să menționăm, să repetăm, valoroasa interpretare a valorosului și frumosului concert pentru vioară (printre cele mai frumoase din istoria muzicii universale-alături de cele ale lui Beethoven, Brahms, Bruch, Paganini, Sibelius sau Prokofiev și Șostakovici-ca să amintim doar câteva) al lui Felix Mendessohn - Bartholdy...Radu Rotopan și-a dezvăluit înalta clasă, deși, încă mai ucenicește la Ilarion Ionescu Galați, dorind, probabil, ca eticheta sa să strălucească, mai mult, prin înalta școală alături de experimentați! Încă odată, publicul a ascultat acest concert cu sufletul la gură, nedorind, parcă, opusul să se mai sfârșească. Dar iată că pauza a sosit, s-a consumat după un scurt bis oferit de solist, și, în partea doua, melomanii vâlceni au urmărit Simfonia „Linz" de Mozart, compozitorul care prin muzica sa, se spune, a ajuns la Dumnezeu!

Traian Ichim ne-a demonstrat că este un veritabil consumator de artă, un intelectual, un mare producător în tehnologia dirijatului, dăruindu-ne un vertitabil Mozart...Da, ne amintim de seara, minunată, realizată de acest dirijor cu aceeași orchestră, împreună cu fratele său Mihai Ichim, solist la contrabas-într-un concert scris de Giovanni Bottesini, în decembrie 2003... Atunci erau trei Ichim pe scenă, pe lângă cei doi, aflându-se și tatăl, instrumentist, suflător la corn...Mulțumim secretarului muzical al Filarmonicii pentru includerea în programul de sală a unui fragment dintr-o recenzie de-a noastră din 2003. Îl felicităm totodată, cu această ocazie, pentru atmosfera artistică pe care o susține în tânărul ansamblu orchestral, ca și pe dna Meda Stanciu, violonista orchestrei, concertmaistru-de când a fost înființată-din 1995, precum și pentru programele de sală realizate. Și fiindcă am vorbit despre aceste programe, să vedem ce mai găsim, pe scurt, în cel scris pentru data de 23 oct.2017 (redare întocmai)...

Dirijorul TRAIAN ICHIM

Este născut pe 19 iunie 1975, la Chișinău, Republica Moldova. În 2017, obține titlu de doctor în studiul artelor și culturologie (Institutul Patrimoniului Cultural din cadrul Academiei de științe din Republica Moldova). În perioada 1994 – 1999 urmează Academia de Muzică „Gheorghe Dima" din Cluj–Napoca, la clasa de dirijat Petre Sbârcea. Din 1993 până în 1994 este student al Academiei de Muzică „Gavril Muzicescu" din Chișinău. În 1982 – 1993 urmează Liceul de Muzică „Ciprian Porumbescu" din Chișinău. Își începe cariera ca profesor de pian la școala de Muzică din Cluj–Napoca. Între 2000 – 2001 este director muzical la Teatrul de Revistă din Deva. Dirijează la Teatrul de Operă și Operetă din Craiova, la Orchestra Fundației Sergiu Celibidache din București. Este profesor asociat la Facultatea de Muzică din cadrul Universității Transilvania, Brașov, clasa de operă, muzică de cameră și de orchestră între 2004 și 2014. În perioada2014 – 2016 este dirijor și coordonator muzical la Opera Națională Română din Iași. Din 2003 este dirijor la Opera Brașov. Colaborează cu personalități din lumea muzicii, precum: Leo Nucci, Leontina Văduva, Elena Moșuc, Felicia Filip, Mariana Nicolesco, Pompei Hărășteanu, Florin Croitoru, Andrei Șerban, Beatrice Rancea, Nicky Woltz, Ileana Iliescu, Eugen Doga etc. Realizează premiere de operă și balet cu titlurile: „Don Pasquale", „Lucia di Lammermoor", „La fille du régiment" de G. Donizetti; „Il Trovatore", „Nabucco" de G. Verdi; „La Boheme", Madama Batterfly" de G. Puccini; „Don Giovanni" de W. A. Mozart; „Les Pecheurs de Perles" de G. Bizet; „Les Contes d' Hoffmann" de J. Offenbach; „Die Fledermaus" de J. Strauss fiul; „Norma" de V. Bellini, „Don Quijote" de L. Minkus, „Lacul lebedelor" de P. I. Ceaikovski etc (...).

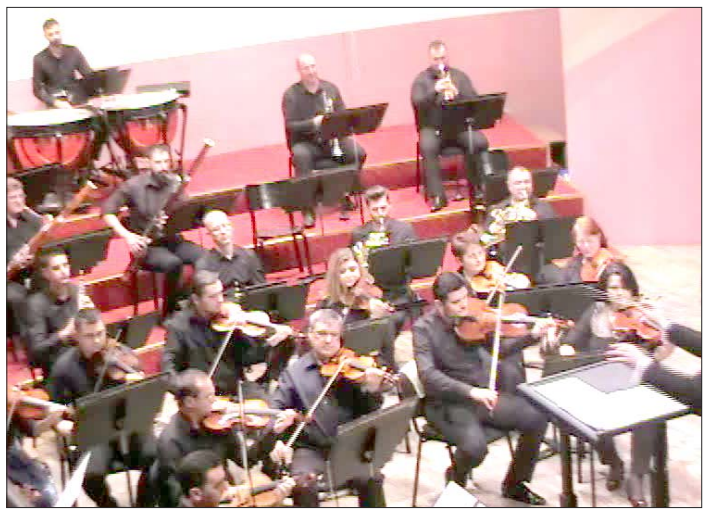

Violonistul RADU ROPOTAN

Violonistul Radu Ropotan s-a născut la Galați, România. De-a lungul carierei lui artistice a câștigat nu mai puțin de 21 premii naționale și internaționale printre care premiul I în cadrul "Remember Enescu International Violin Competition", premiul special în cadrul „Andrea Postacchini International Competition" în Fermo, Italia, „Winfred Violin Competition - "Royal Academy of Music" Londra și Marele Premiu în cadrul Concursului Internațional de vioară "Music unites Europe" București 2017. În România violonistul Radu Ropotan a absolvit gimnaziul Dimitrie Cuclin din Galați sub îndrumarea prof.Liviu Popovici și liceul „Tudor Ciortea" din Brașov sub îndrumarea prof. Maria Mireanu. În 2008 i-a fost acordată o bursă de studiu în cadrul Royal College of Music, Londra, unde a devenit elevul lui Yuri Zhislin și al lui Maciej Rakovski. În 2014 își termină studiile de Masterat cu bursă la Royal Academy of Music, Londra, cu distincție, sub îndrumarea lui Igor Petrushevsky și Levon Chilingirian. Tot în cadrul Academiei Regale de Muzică, Londra, violonistul Radu Ropotan lucrează cu mari nume ale scenei internaționale printre care Thomas Brandis, Anna Lisa Bezrodny și Maxim Vengerov.

p cickirdan

(Vezi articolul pe www.culturaarsmundi.ro și Video Arhiva pentru secvențele filmate)

S.C. NTX CONCEPT SRL
Proiectare şi Execuţie
Infrastructuri Rutiere, Construcţii Civile şi Industriale
Contact: 0740.035.985

NOTA

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlceni, care iubesc cultura scrisă, și al Arhiepiscopiei Râmnicului

Tipărit la Prodcom, Tg. Jiu, 30 noiembrie 2017

Ziar de cultură realizat de Asociaţia **ECOSTAR 21**, Editura **INTOL-PRESS** şi **S.C Tincont S.R.L**

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Arhim. Veniamin MICLE, Constantin ZĂRNESCU
Publicişti (şi fotoreporteri): Felix SIMA, Mihai SPORIŞ, Claudia VOICULESCU, Simona Maria KIS, Gheorghe PANTELIMON, Adina DUMITRESCU, Gabriel GIB, Gherghe SPORIŞ, Paulian BUICESCU, Ilie GORJAN, Ligia NICOLESCU
Corector: Tina CICHIRDAN
Tehnoredactare computerizată: Laurenţiu ILIE

Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3
Tel/Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824,
E-mail: cichirdan@yahoo.com
Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro
Preţ: 3 lei